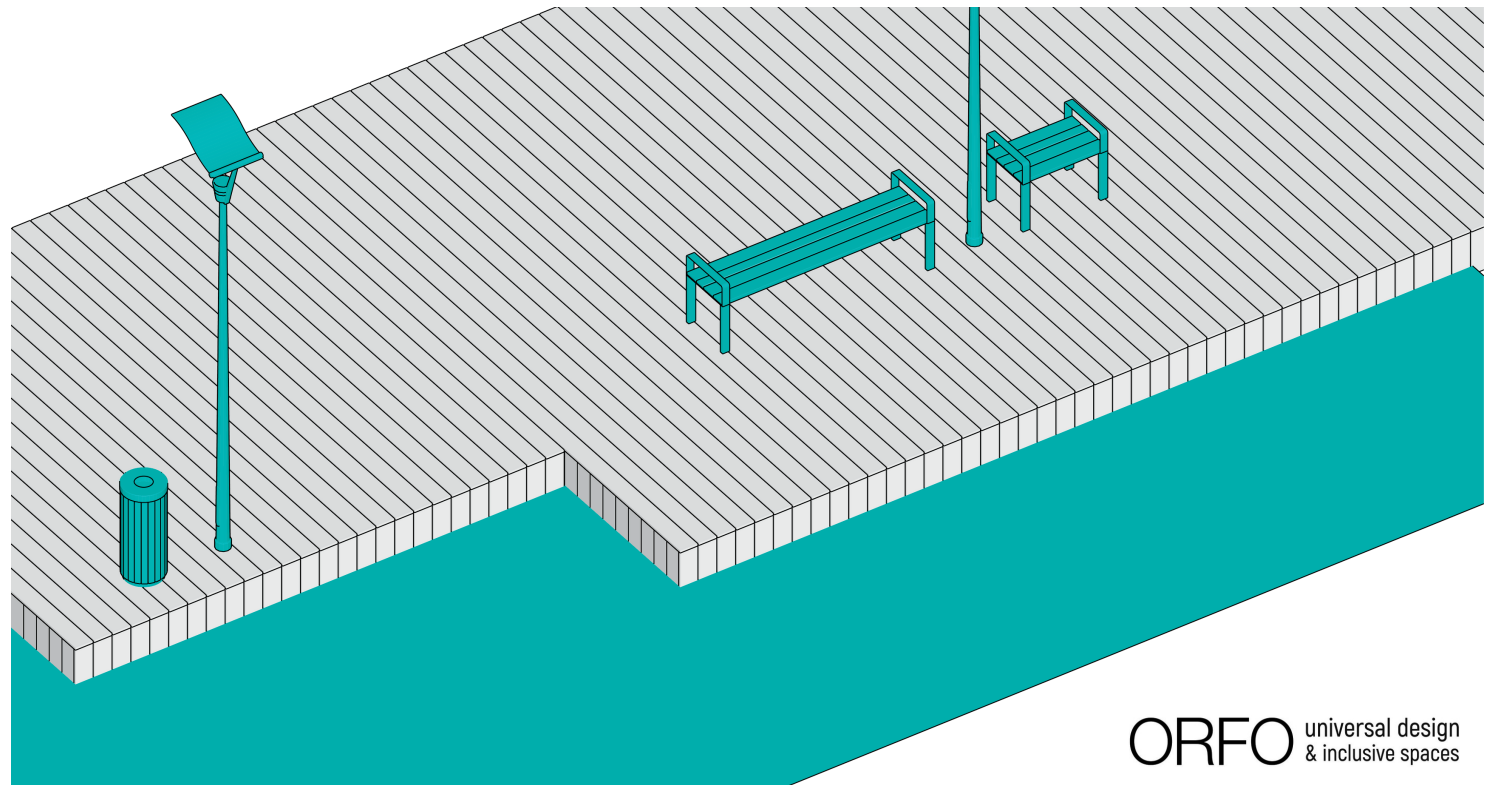
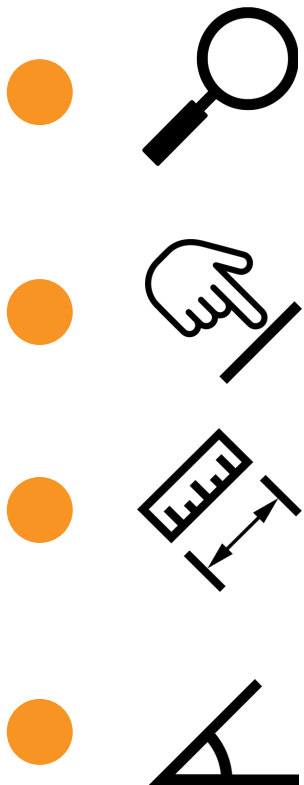

Настанова з аудиту безбар'єрності

вуличних та громадських
просторів, будівель і споруд

ORFO universal design
& inclusive spaces

Передмова

- Розбудова безбар'єрного середовища є тривалим комплексним процесом. Успіх цього процесу безпосередньо залежить від якості та обґрунтованості рішень, які приймаються на різних рівнях
- В основі розумних рішень лежать дані та послідовна аналітична робота. Усунення фізичних бар'єрів та впровадження принципів універсального дизайну в ході просторового розвитку громад вимагають збору якісної, вичерпної та достовірної інформації про фізичну доступність вулиць, площ, парків, скверів, театрів, ЦНАПів, дитячих майданчиків тощо. Йдеться про необхідність аудиту – тобто перевірки – безбар'єрності тисяч кілометрів пішохідних шляхів, одиниць громадського транспорту, шкіл, дитячих садків, рекреаційних зон, музеїв, театрів тощо
- Для збору актуальних даних про основні фізичні бар'єри у просторі в травні 2021 р. було прийнято Постанову Кабінету Міністрів України № 537 "Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю". Ця постанова регламентує проведення управителями об'єктів обстеження та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю
- Здійснити таке обстеження якісно допоможе ця Настанова

Вступ

- Мета цієї Настанови – надати чіткі та зрозумілі інструкції для проведення аудиту безбар'єрності вуличних та громадських просторів, будівель і споруд
- Аудит безбар'єрності здійснюється покроково, з обов'язковою фотофіксацією та здійсненням вказаних вимірів за допомогою рулетки і кутоміра (інструменту або застосунку на смартфоні)
- Аудит безбар'єрності здійснюється у світлий час доби (виключення становить освітлення, яке доцільно перевіряти у сутінках), в ясну погоду та незалежно від пори року
- Усі виміри здійснюються в метрах та градусах з округленням до першого знаку після коми)
- Подані у Настанові ілюстрації мають суто довідковий характер, є схематичними та виконані не у масштабі

Вступ

- Мета цієї Настанови – надати чіткі та зрозумілі інструкції для проведення аудиту безбар'єрності вуличних та громадських просторів, будівель і споруд
- Аудит безбар'єрності здійснюється покроково, з обов'язковою фотофіксацією та здійсненням вказаних вимірів за допомогою рулетки і кутоміра (інструменту або застосунку на смартфоні)
- Аудит безбар'єрності здійснюється у світлий час доби (виключення становить освітлення, яке доцільно перевіряти у сутінках), в ясну погоду та незалежно від пори року
- Усі виміри здійснюються в метрах та градусах з округленням до першого знаку після коми)
- Подані у Настанові ілюстрації мають суто довідковий характер, є схематичними та виконані не у масштабі

Структура

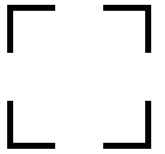
У цій Настанові зосереджено увагу на дослідженні архітектурної доступності та комфорту основних елементів фізичного простору громади:

1. Озеленення
2. Сполучення
3. Пішохідні шляхи
4. Інформація у просторі
5. Бар'єри
6. Сходи
7. Обхідний шлях
8. Пандус
9. Підйомник
10. Тактильні смуги
11. Пішохідні переходи
12. Пониження/з'їзди
13. Місця для паркування
14. Вхід на територію
15. Укриття від негоди
16. Вхід у будівлю
17. Простір всередині
18. Вбиральня
19. Ліфт

Наприкінці Настанови міститься Анкета та Корисні посилання

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

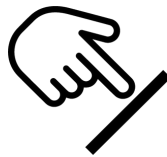
У правому верхньому куті на кожній сторінці Настанови ви знайдете одну з чотирьох іконок, наведених нижче.

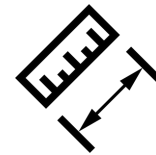
Ці іконки вказують на дії, які потрібно вчинити для збору даних:

Перевірити наявність зазначених елементів

Вказати зазначені характеристики чи параметри, дати оцінку

Здійснити та вказати обміри рулеткою в метрах

Здійснити та вказати обміри кутоміром в градусах

Фрагменти тексту у помаранчевій рамці, позначені помаранчевим знаком оклику - це вибрані положення державних будівельних норм

Деякі об'єкти аудиту позначено помаранчевою стрілкою

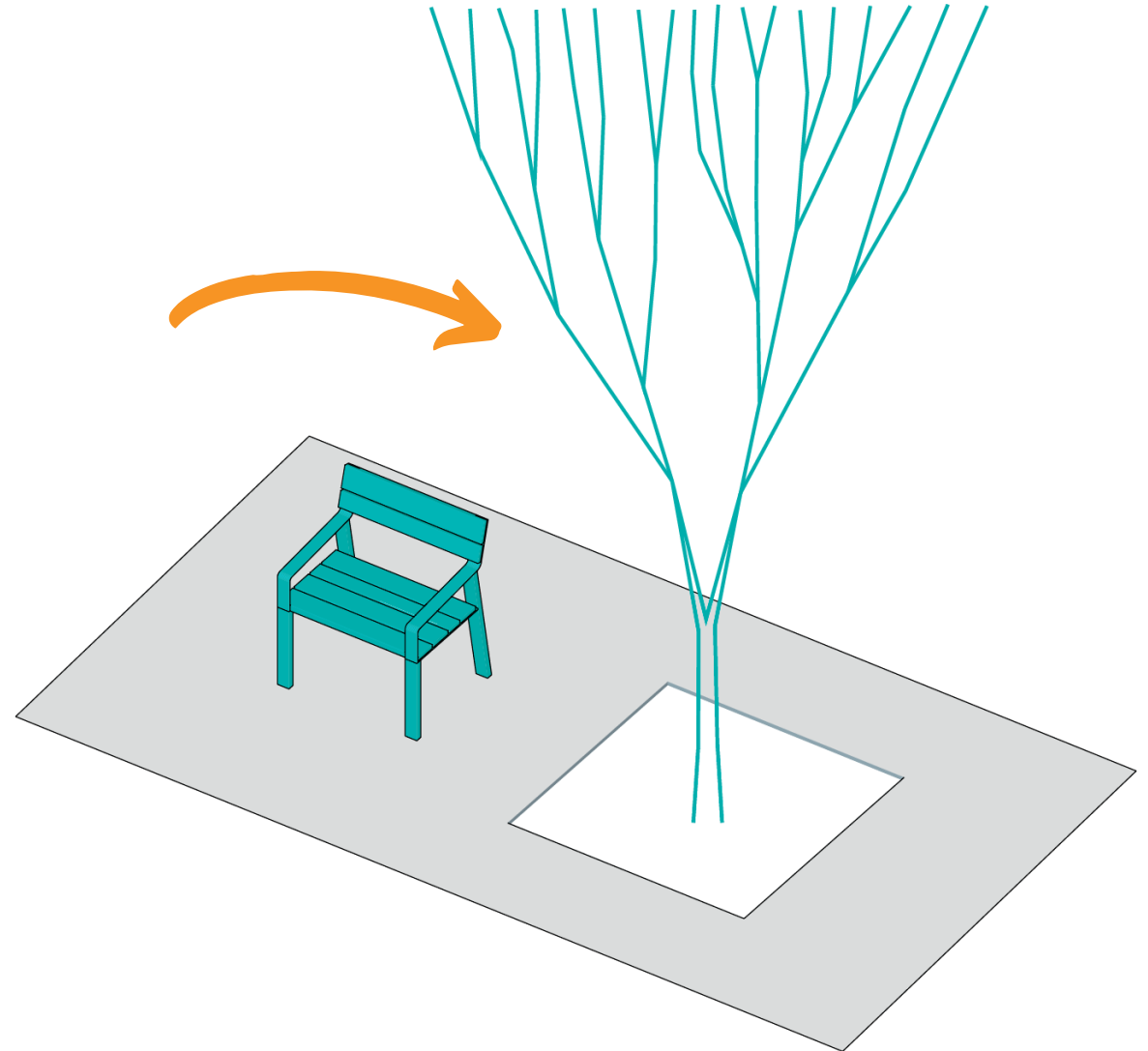

Озеленення

**зелені насадження
у просторі**

Здійснити візуальне обстеження
простору на предмет наявності
у ньому зелених насаджень

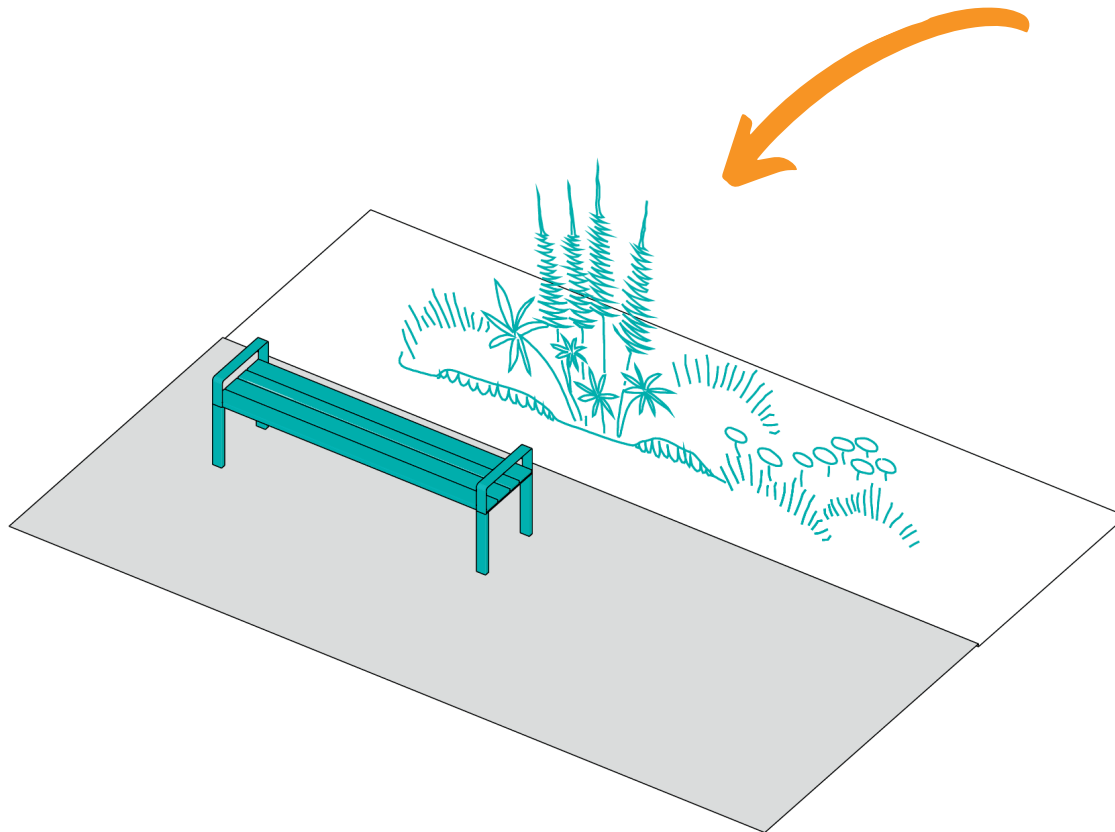
Озеленення

ознаки регулярного догляду

Здійснити візуальне обстеження зелених насаджень для виявлення ознак належного догляду та впорядкування

До таких ознак належать системи поливу, прибраність, доглянутість газонів і кущів, здорові дерева тощо

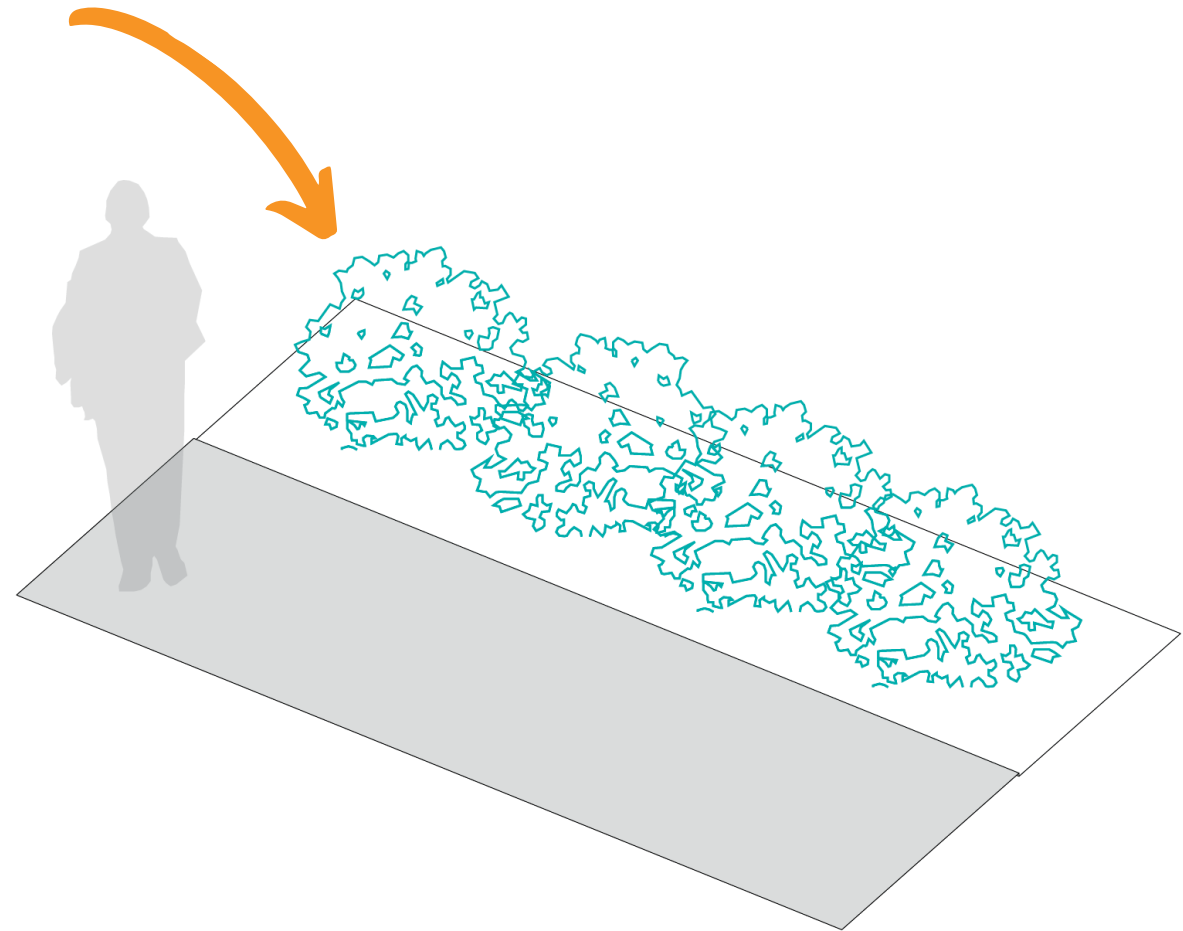

Озеленення

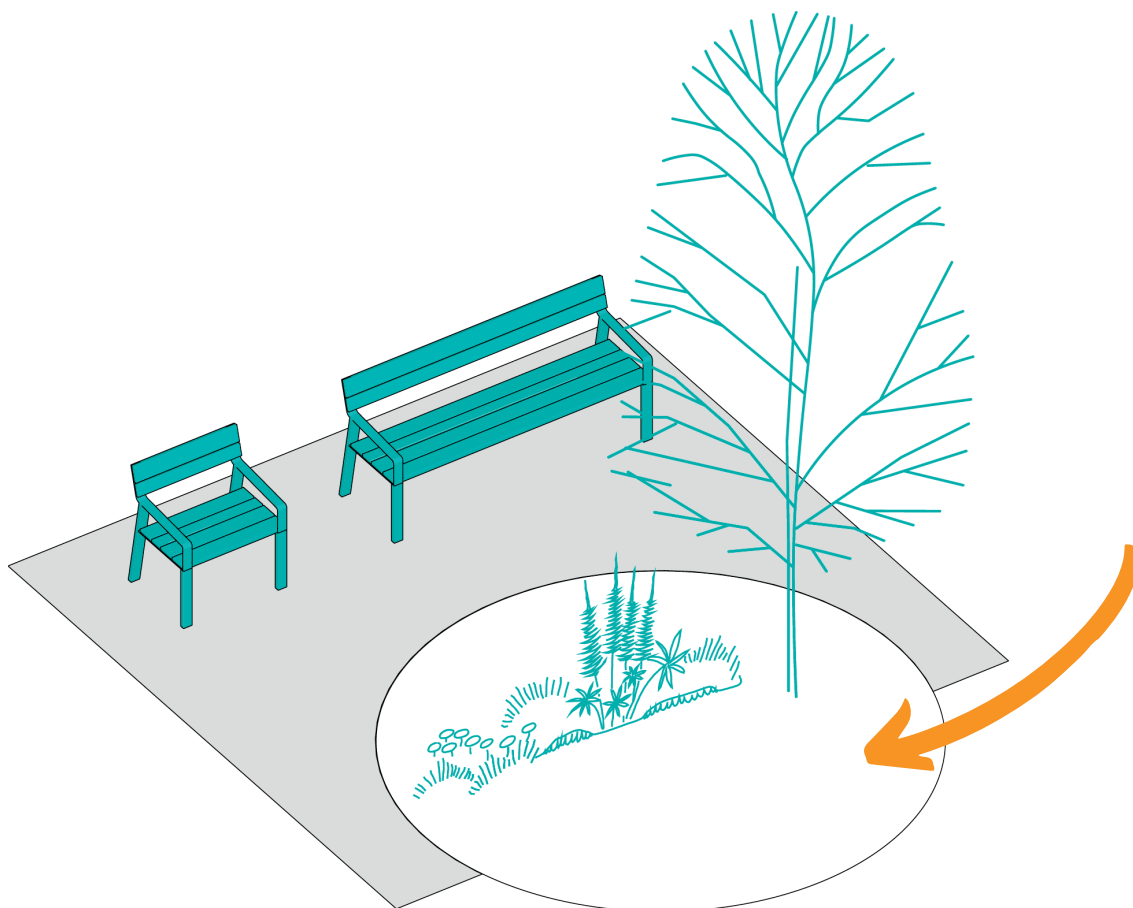
● наявні зелені насадження у просторі

Здійснити візуальне обстеження наявних зелених насаджень та перерахувати їх типи

Це можуть бути дерева, чагарники, квіткові та трав'яниста рослинність природного і штучного походження

Озеленення

**місця розміщення
зелених насаджень
у просторі**

Уточнити форму облаштування
елементів озеленення – клумба, квітник,
галявина, вуличні дерева, вертикальне
озеленення, рослини у кадках тощо

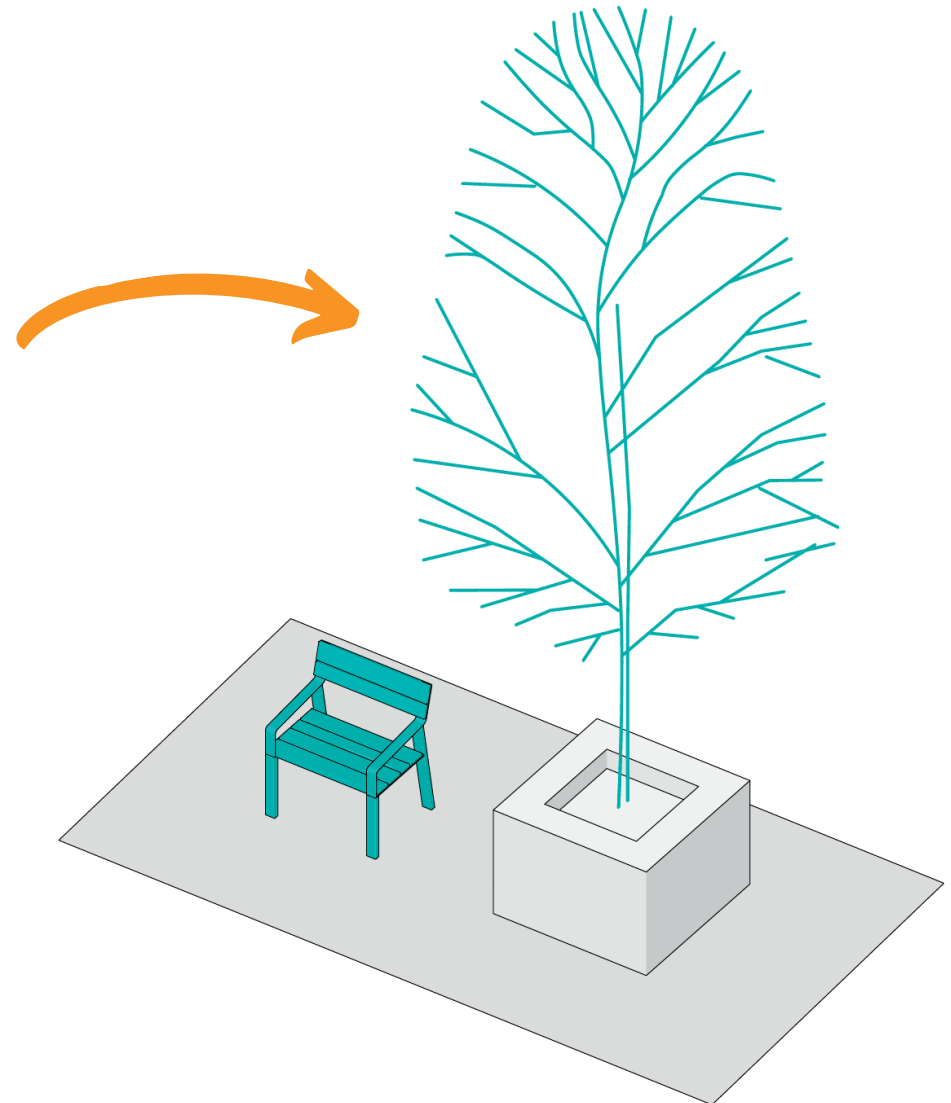
Озеленення

● стан зелених насаджень у просторі

Здійснити візуальне обстеження наявних зелених насаджень та дати оцінку їхнього загального стану - незадовільний, задовільний, добрий, відмінний

● кількість зелених насаджень у просторі

Здійснити якомога більш точний підрахунок кількості наявних зелених насаджень за типами та формою облаштування

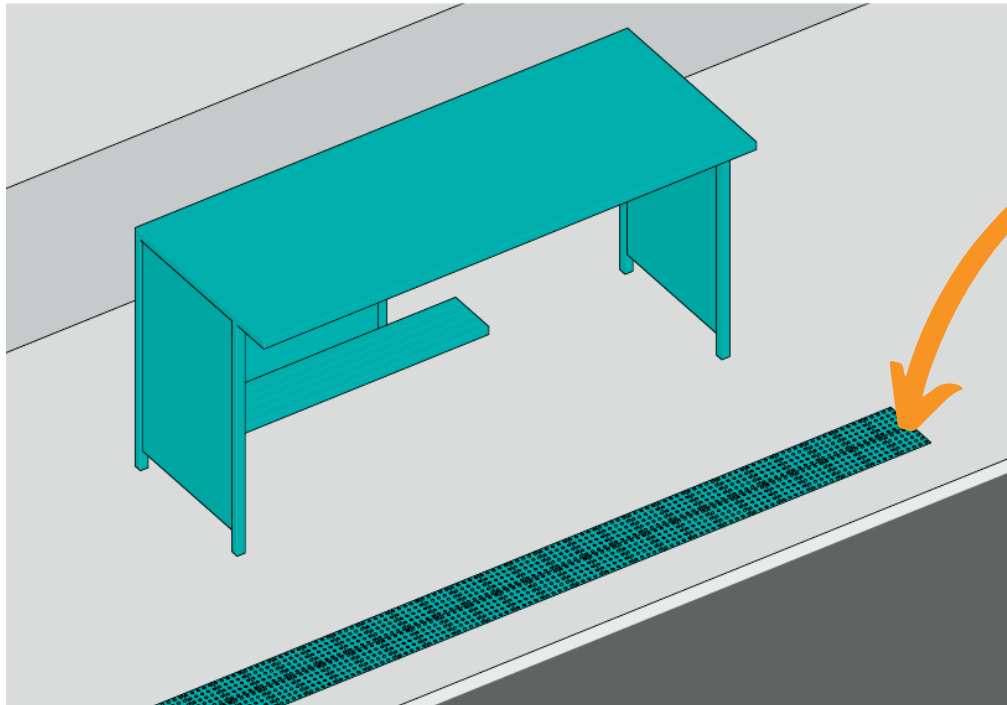

Сполучення

пішохідні маршрути між зупинками різних видів транспорту

Перевірити наявність доступних пішохідних шляхів, що сполучають зупинки і транспортні вузли

тактильні смуги

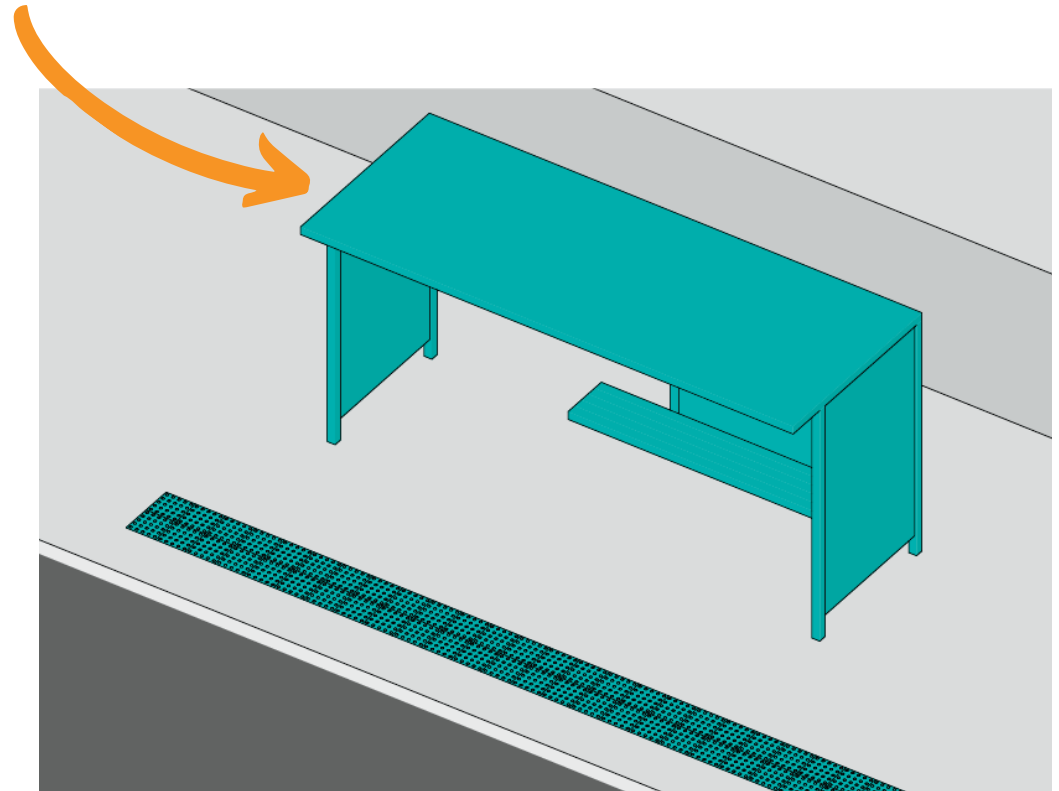
Перевірити наявність на доступних пішохідних шляхах тактильних смуг, що сигналізують про початок, закінчення та зміни напрямку руху, позначають місця посадки до транспортних засобів, місць отримання товарів, послуг та інформації

Тактильні смуги повинні мати покриття, що відрізняються тактильно і за кольором

Сполучення

- укриття**   Перевірити наявність обладнання павільйону зупинкового комплексу – знаку зупинки, навісу, стінок, обмежувальних стовпчиків, боллардів тощо
- табло**   Перевірити наявність інформаційного табло
- розклад руху**   Перевірити наявність переліку маршрутів та інтервалів руху
- місця для сидіння**   Перевірити наявність сидячих місць для очікування

Сполучення

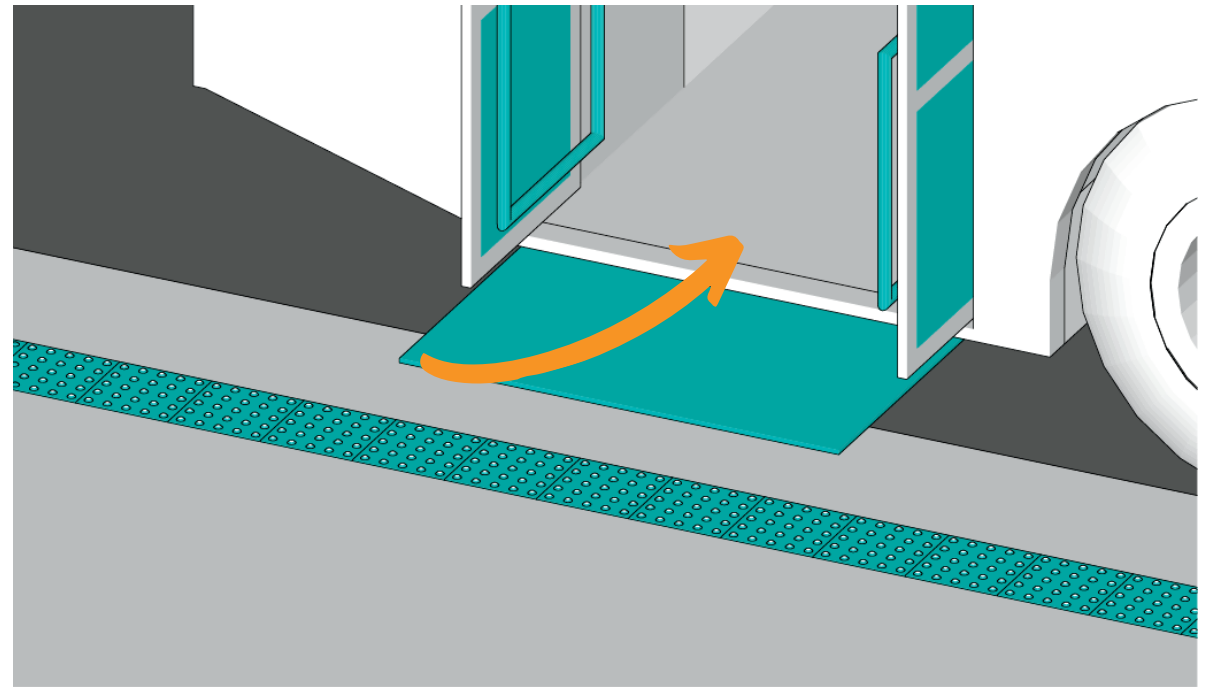
вказівники та інформаційні таблички для пасажирів

Перевірити наявність на зупинкових комплексах, у прилеглому просторі та у транспортних засобах доступної інформації про транспортні послуги, вартість та спосіб оплати проїзду, зручні пересадки тощо

озвучування зупинок

З'ясувати та перевірити наявність системи озвучування найменування зупинок та інших актуальних для пасажирів повідомлень

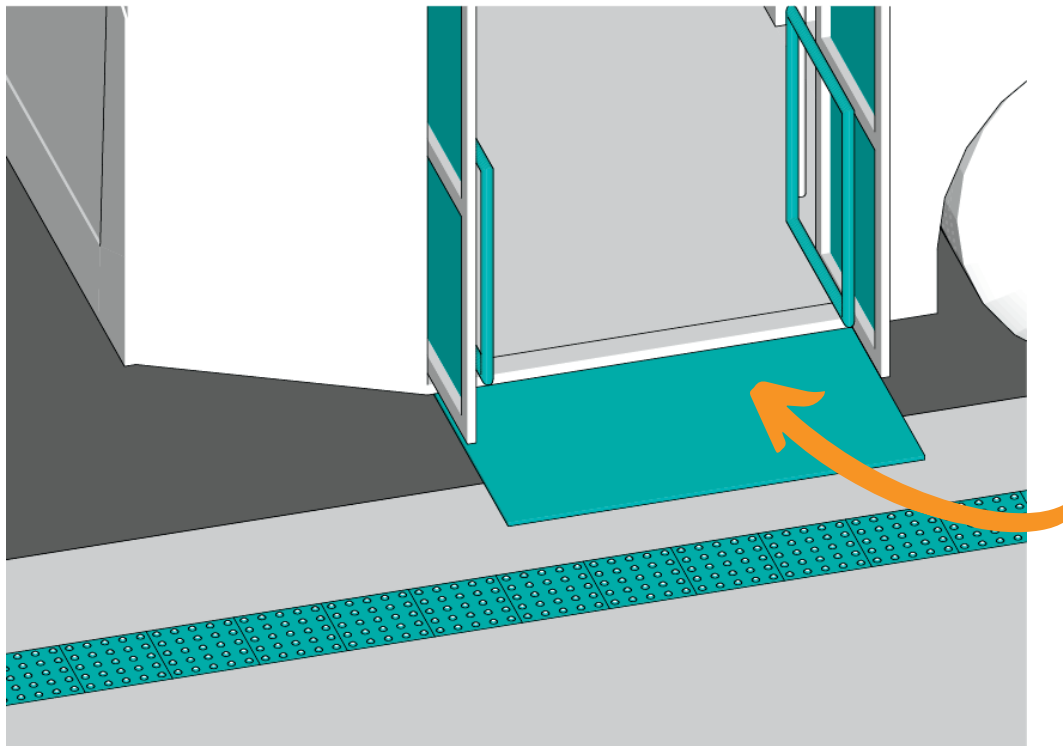

Сполучення

наявні види транспорту

Зазначити доступні види транспорту (автобус, маршрутне таксі, трамвай, тролейбус, метро тощо)

стан вказівників та інформаційних табличок для пасажирів

Дати оцінку технічному стану та видимості інформації у просторі

доступність рухомого складу або кількість доступних одиниць

З'ясувати пристосованість наявних на маршрутах транспортних засобів до потреб маломобільних груп

Пішохідні шляхи

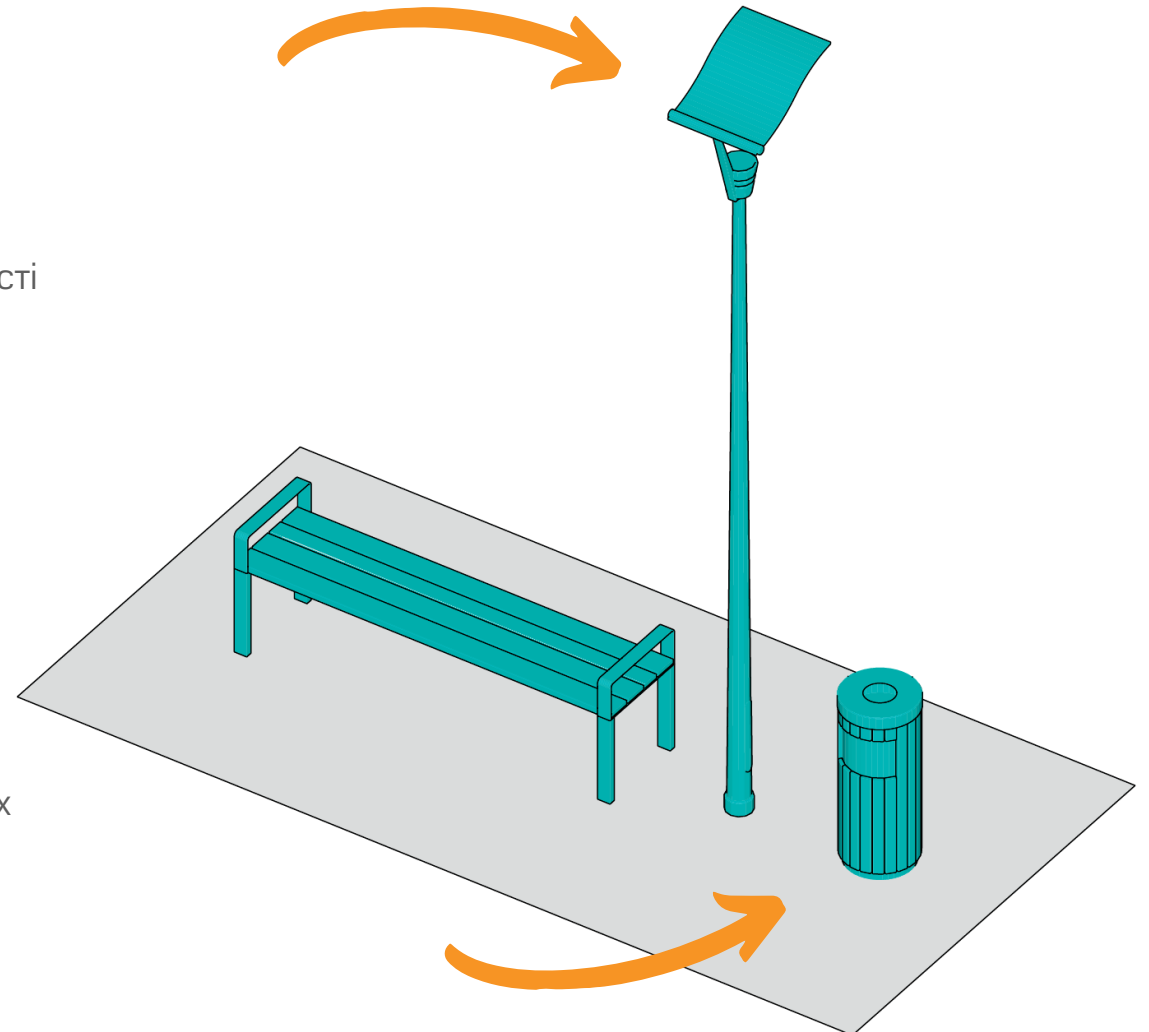
елементи освітлення

Перевірити наявність у просторі достатньої кількості освітлення - ліхтарів, світильників, підсвітки тощо

урни для сміття

Перевірити наявність у просторі достатньої кількості смітєвих урн/баків, в т.ч. - сортувальних

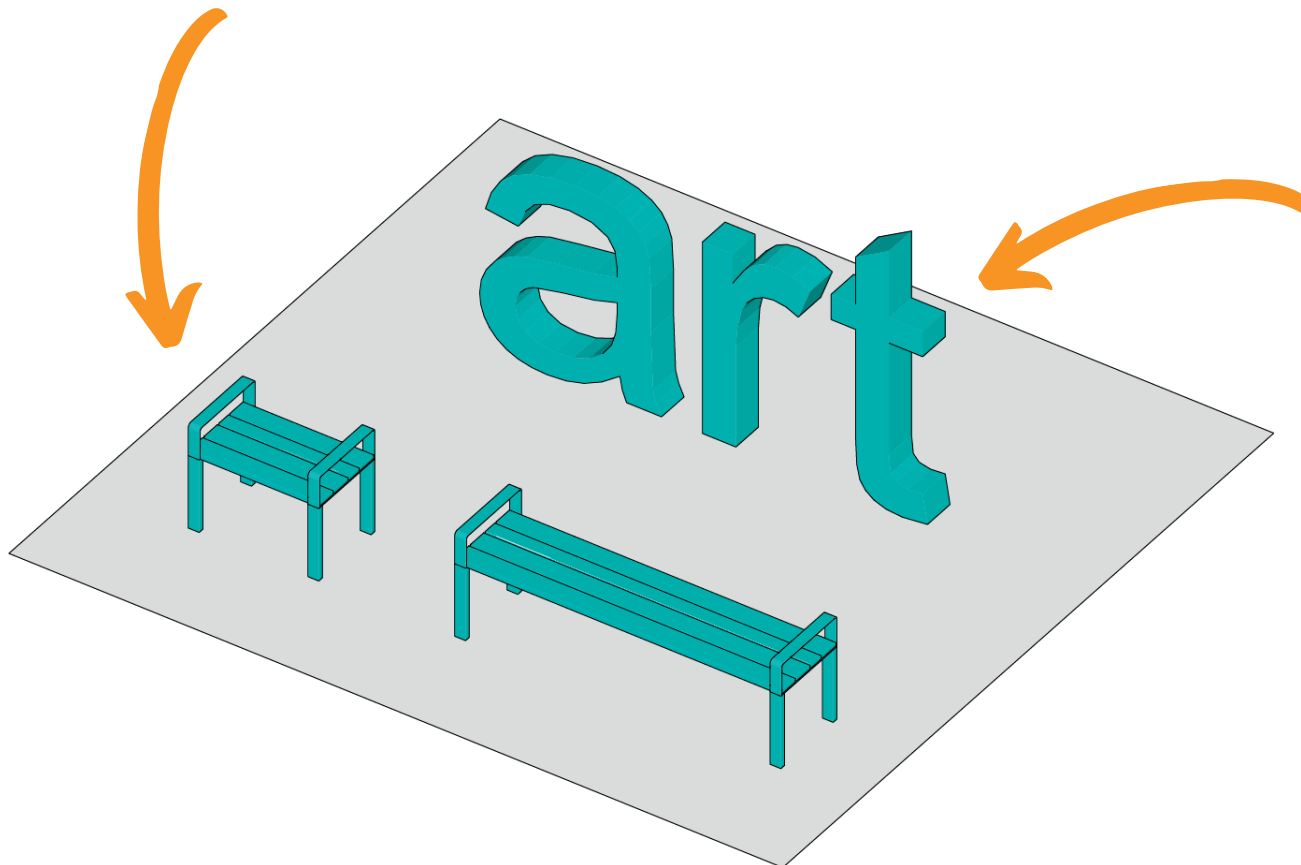

Пішохідні шляхи

місця для відпочинку

Перевірити наявність у просторі вуличних меблів, облаштованих для відпочинку зон тощо

малі архітектурні форм

Перевірити наявність у просторі кіосків, велопарковок, скульптур, монументів тощо

Пішохідні шляхи

● загальний стан об'єктів у просторі

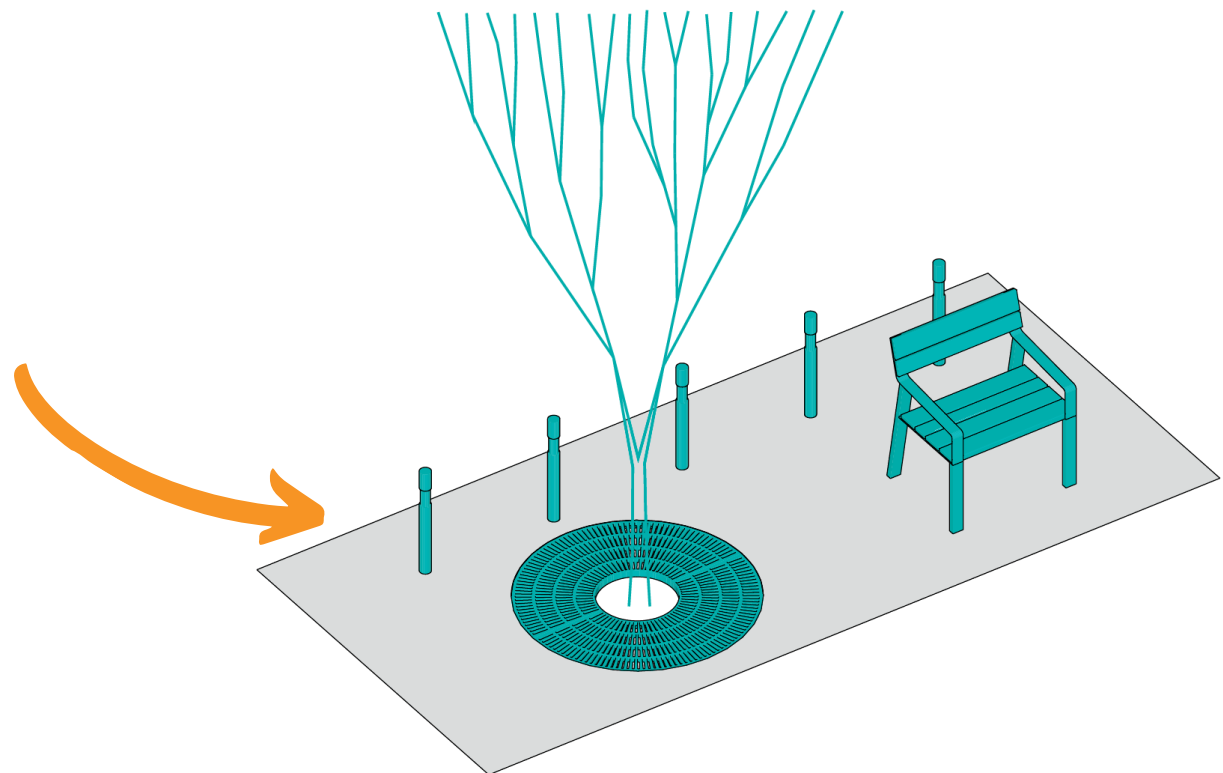
Дати оцінку технічного стану наявних на пішохідних шляхах вуличних меблів, малих архітектурних форм (МАФів), облаштованих для відпочинку зон

● тип об'єктів у просторі

Зазначити типи наявних наявних на пішохідних шляхах або у просторі елементів інфраструктури (вуличні меблі, МАФи, скульптури, монументи тощо)

● місце розміщення об'єктів у просторі

Зазначити місця розміщення наявних елементів інфраструктури відносно безбар'єрного пішохідного шляху

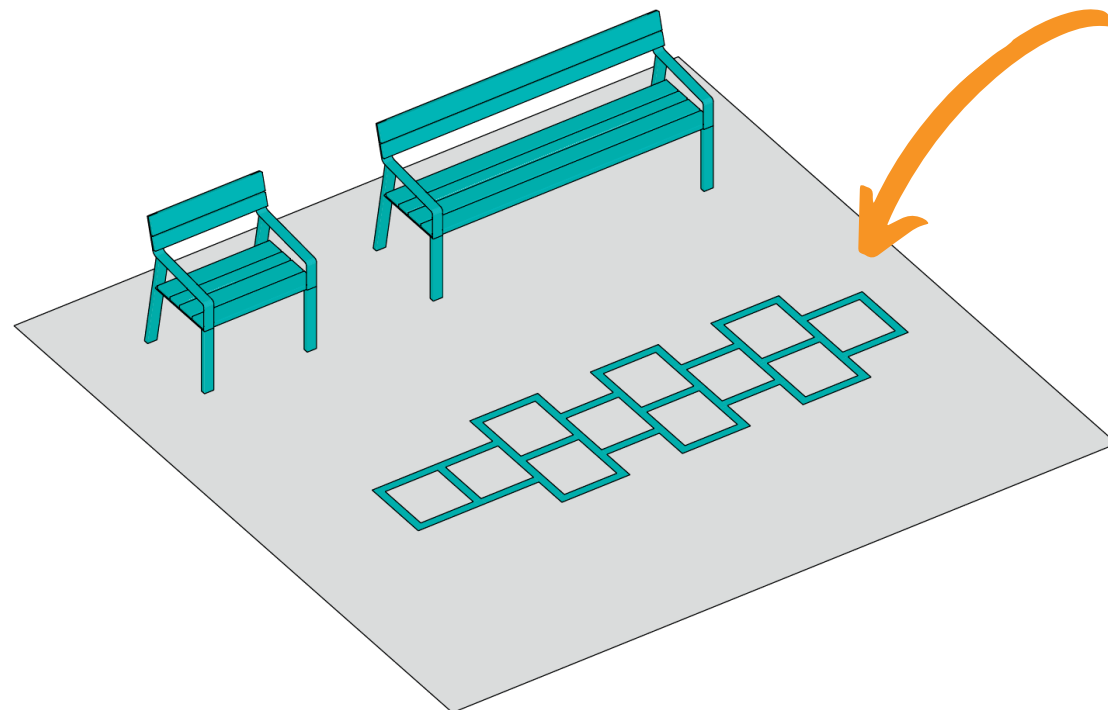

Пішохідні шляхи

емоційне враження від простору

Дати стислу суб'єктивну емоційну оцінку простору, охарактеризувати його з точки зору відчуттів, які він викликає, та вражень, які він справляє, вказати ступінь комфорту

призначення об'єктів на пішохідному шляху

Зазначити функції елементів інфраструктури на пішохідному шляху

колір та матеріал елементів на пішохідному шляху

Зазначити колір та матеріал виготовлення елементів на пішохідному шляху

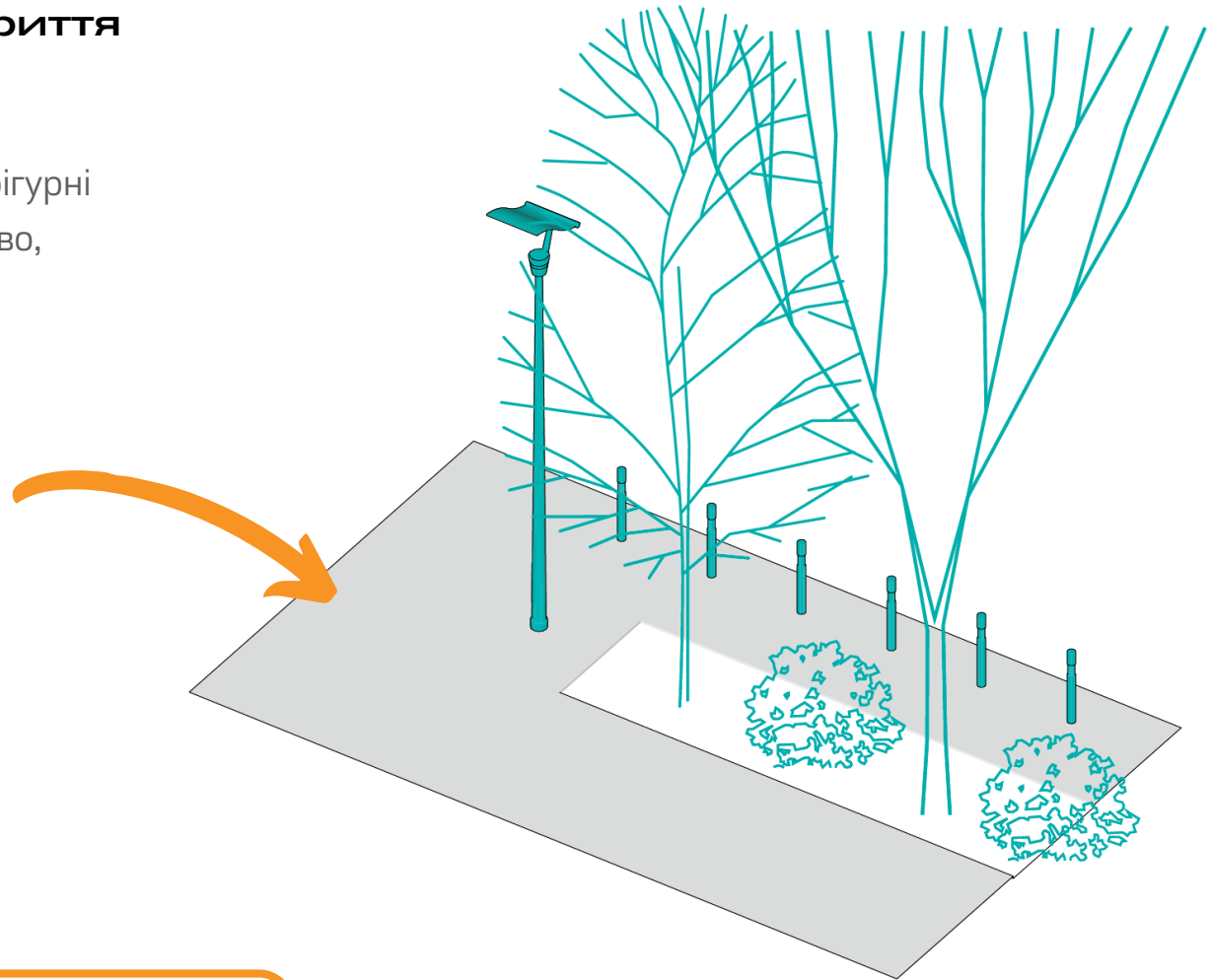
Пішохідні шляхи

● колір та матеріал покриття пішохідних шляхів

Зазначити колір та матеріал покриття - фігурні елементи мощення (ФЕМ), бруківка, дерево, асфальт, бетон, відсів, пісок тощо

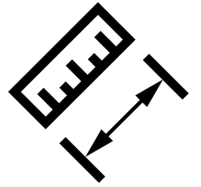
● стан покриття пішохідних шляхів

Дати оцінку технічного стану покриттів, звертаючи увагу на наявність вибоїн, калюж, тріщин, провалів, ям, коріння, каміння, інших недоліків покриттів на пішохідних шляхах

**Покриття повинно бути рівним,
а товщина швів між елементами
покриття не більше ніж 0,015 м**

Пішохідні шляхи

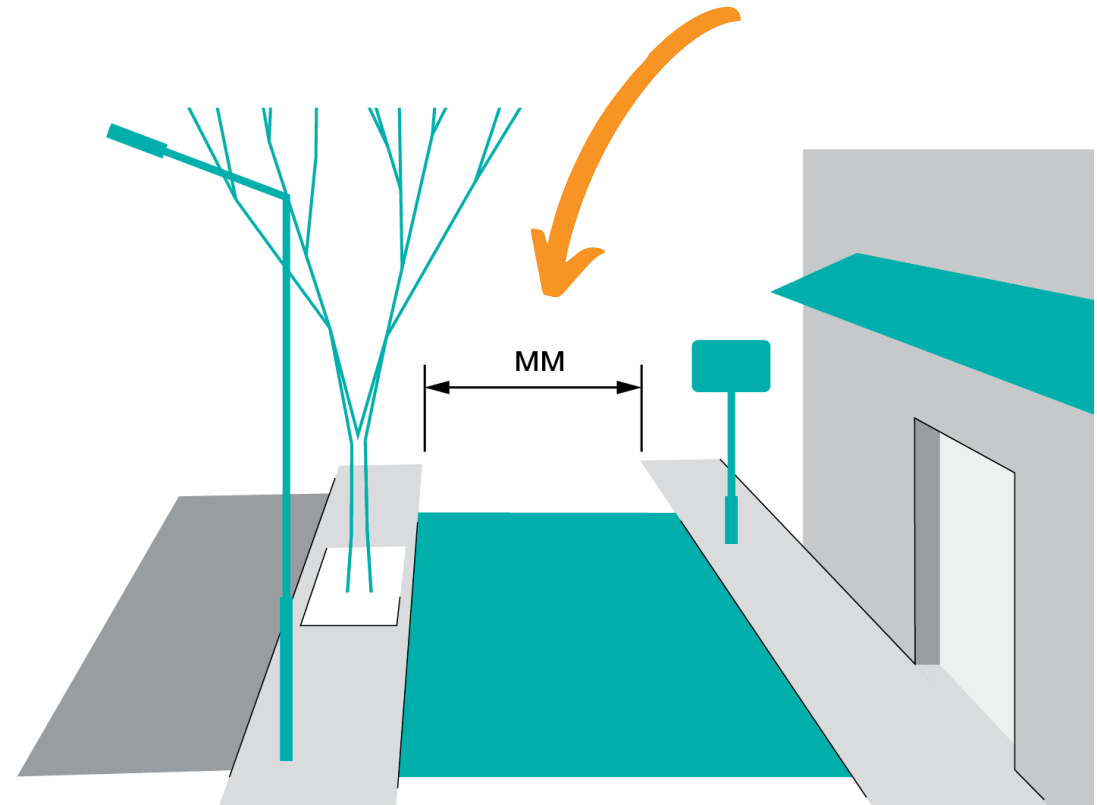

ширина пішохідного шляху

Виміряти ширину пішохідного шляху у найвужчих місцях

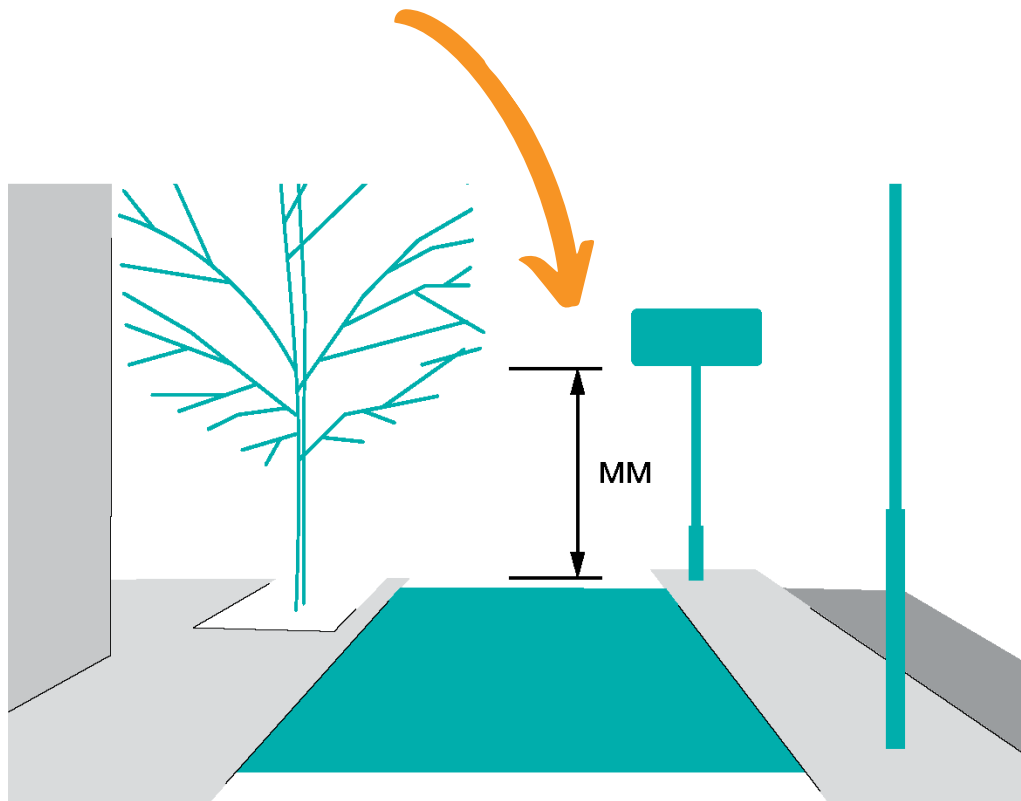
Під шириною тут мається на увазі саме ширина пішохідного шляху, вільного від перешкод

Обміри ширини шляху здійснювати через кожні 10-20 метрів, занотовуючи наявні бар'єри

Ширина пішохідних шляхів із зустрічним рухом повинна бути не менше 1,8 м

Пішохідні шляхи

● висота пішохідного шляху

Висота шляху вимірюється від землі (покриття) до нижньої точки перешкоди, що нависає зверху (гілки дерев, дорожні та інформаційні знаки, вивіски тощо)

Під висотою тут мається на увазі саме висота пішохідного шляху, вільного від перешкод

Обміри ширини шляху здійснювати через кожні 5-10 метрів, занотовуючи наявні бар'єри

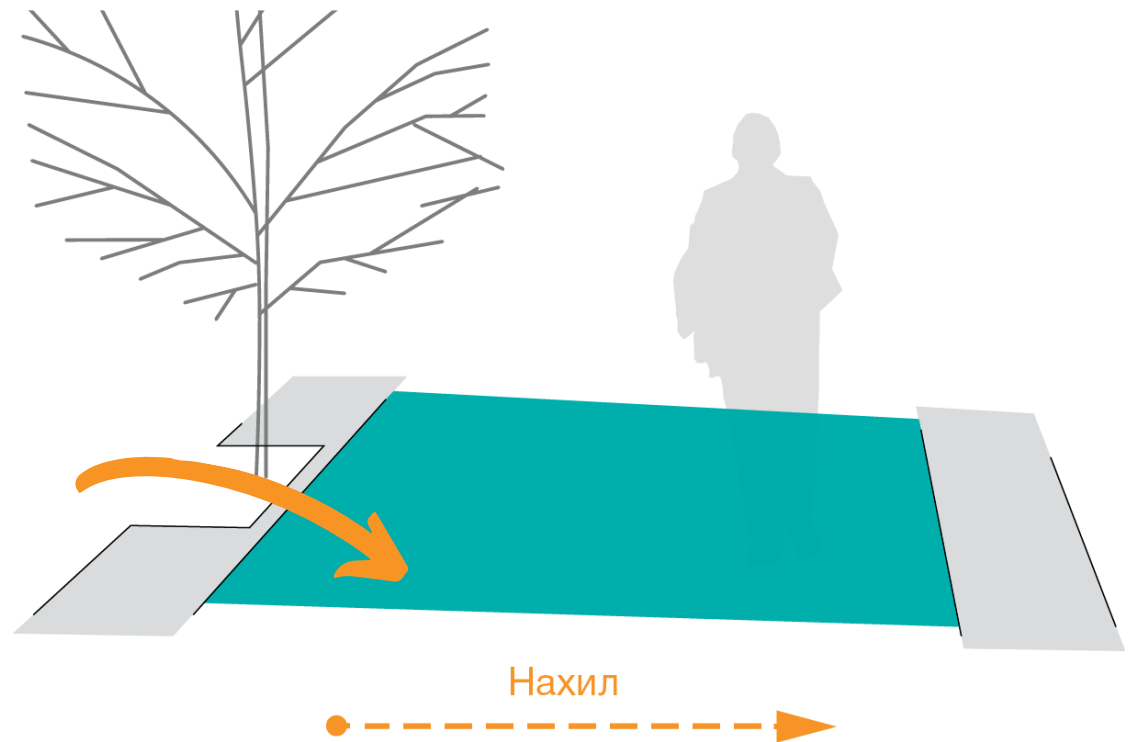
Пішохідні шляхи

поперечний нахил пішохідного шляху

Поперечний нахил вимірюється кутоміром перпендикулярно до напрямку руху пішоходів

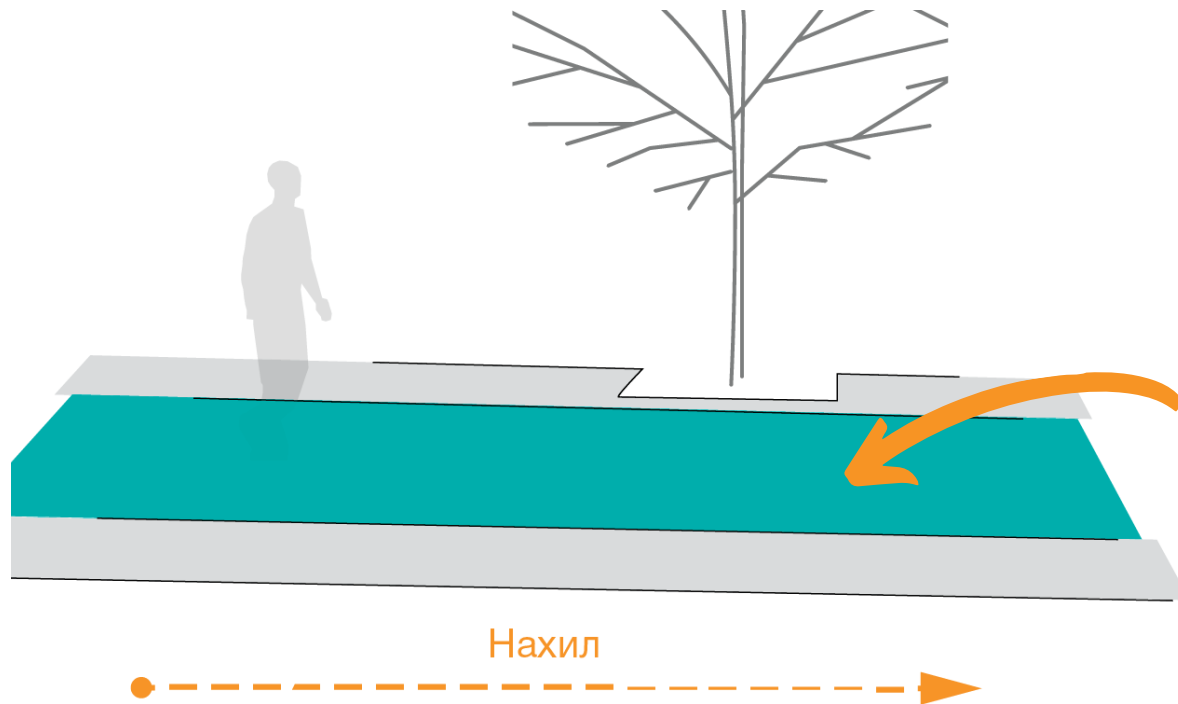
Обміри поперечного нахилу пішохідного шляху здійснювати через кожні 5-10 метрів

Поперечний уклон шляху руху слід приймати в межах 1-2 %

Пішохідні шляхи

● **Поздовжній нахил пішохідного шляху**

Поздовжній нахил вимірюється кутоміром паралельно до напрямку руху пішоходів

Обміри поздовжнього нахилу пішохідного шляху здійснювати через кожні 10-20 метрів

5.1.5 Поздовжній уклон пішохідних шляхів не повинен перевищувати 1:20 (5 %)

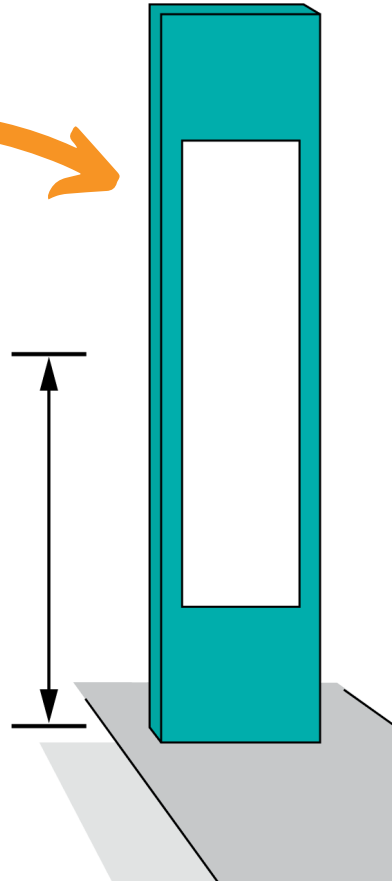

Інформація у просторі

засоби отримання інформації та орієнтування у просторі

Зазначити наявність у просторі вказівників напрямків руху та відстаней до об'єктів, інформаційних табличок, стендів, мап та планів, аудіопоказчиків та аудіогідів

інформація шрифтом Брайля

Зазначити наявність у просторі засобів отримання інформації та орієнтування із використанням шрифту Брайля (тактильних табличок, мнемосхем)

Тактильні інформаційні показчики повинні дублювати плоско друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та шрифтом Брайля

Інформація у просторі

- **тип засобів отримання інформації та орієнтування**

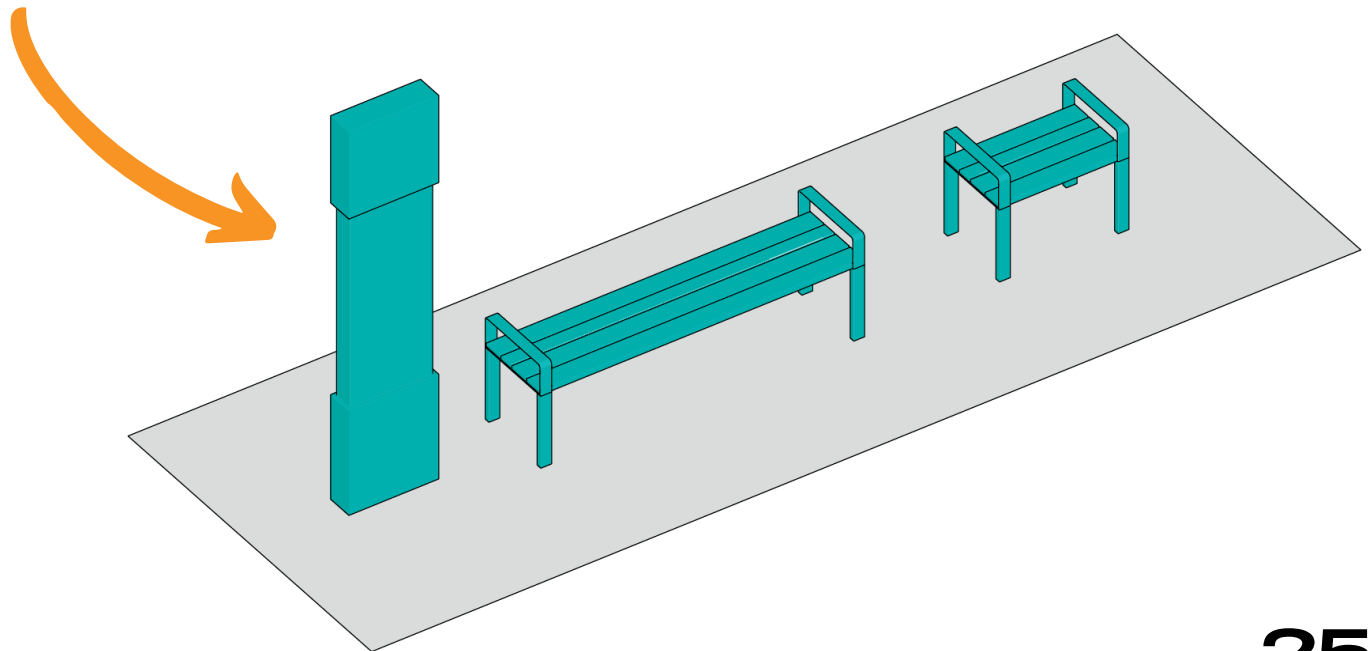
Це можуть бути вказівники, інформаційні таблички, стенди, мапи та плани, аудіопоказчики, аудіогіди тощо

- **доступність засобів отримання інформації та орієнтування**

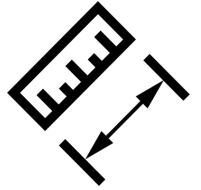
Перевірити видимість та можливість користування засобами отримання інформації

- **колір засобів отримання інформації та орієнтування**

Вказати матеріал виготовлення та колір опор, табличок, знаків, вказівників тощо

Інформація у просторі

площина носія інформації

Виміряти рулеткою ширину та довжину таблички, стенду, знаку тощо

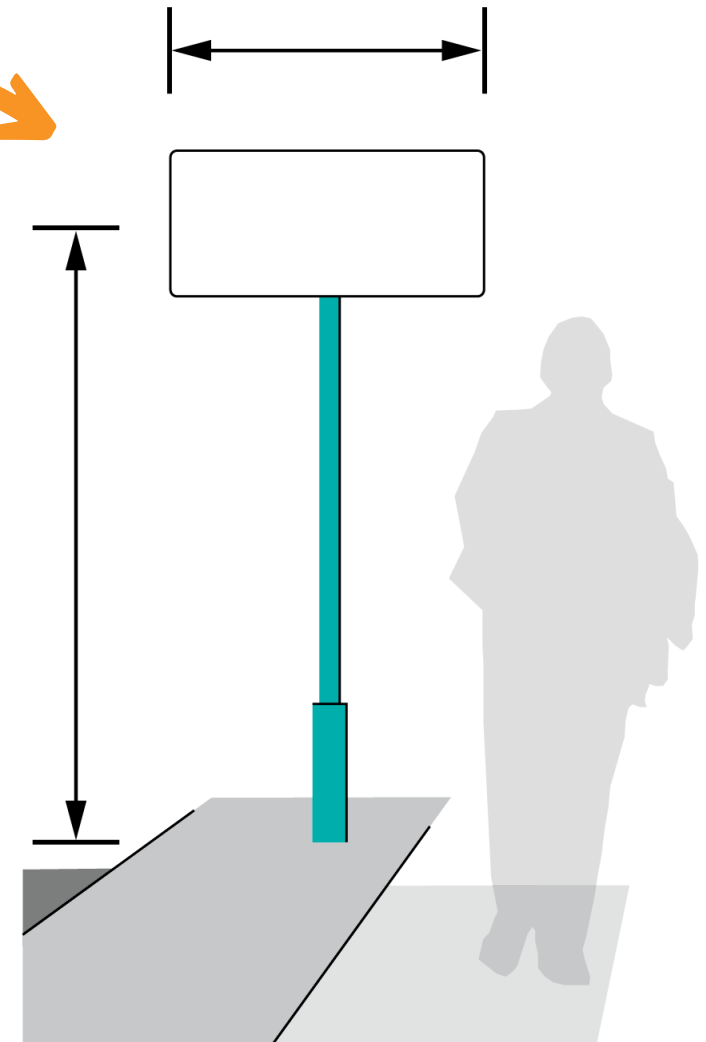
висота розміщення засобів отримання інформації та орієнтування

Виміряти рулеткою висоту розміщення таблички, стенду, знаку тощо

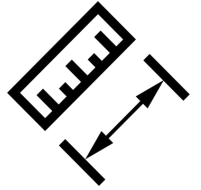
Виміри здійснюються від землі (покриття) до середини напису, зображення або іншого вмісту засобу отримання інформації та орієнтування

Таблички та вказівники повинні бути розташовані на зручній для вільного зорового сприймання висоті 1,20-1,60 м

Інформація у просторі

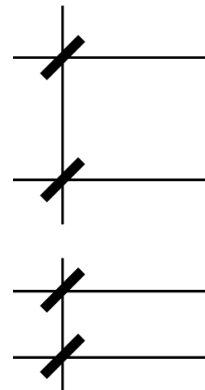

літери та цифри у написах

Виміряти рулеткою розміри літер та цифр на вказівниках, стендах, табличках тощо

інтервали між літерами і цифрами, пробіли між словами тощо

Виміряти рулеткою проміжки між літерами та цифрами у написах на вказівниках, стендах, табличках тощо

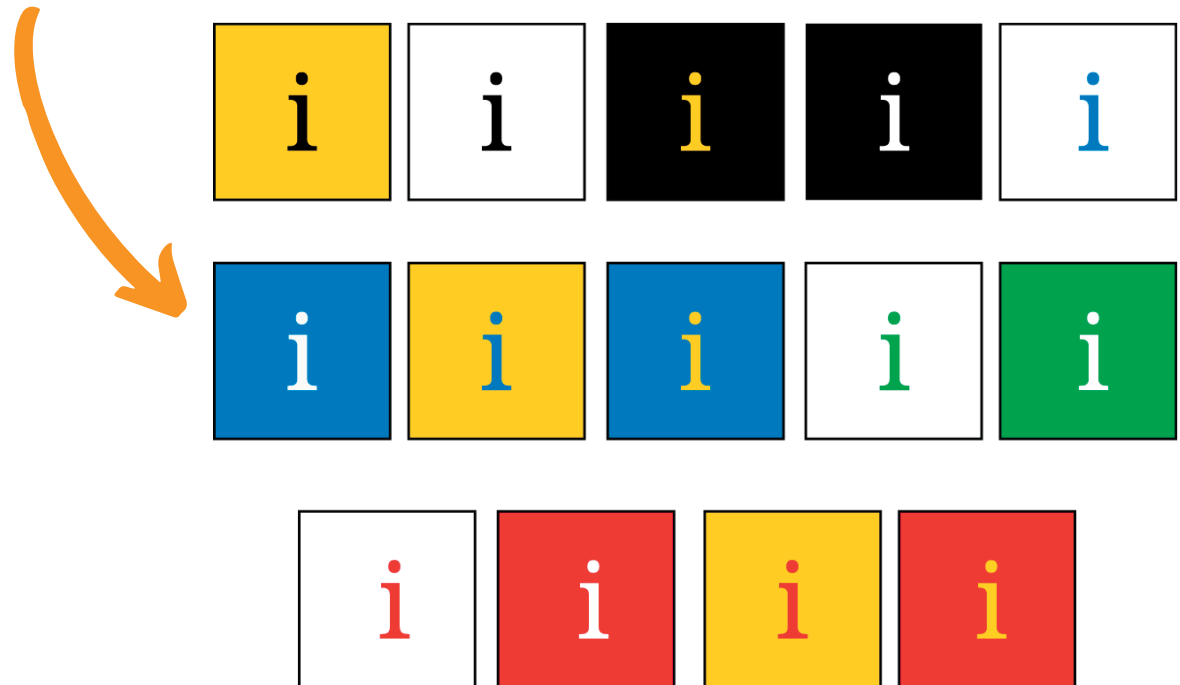
Інформація у просторі

● колір шрифту і тла

Зазначити колір написів, зображень та фону, на якому вони нанесені, використаних на вказівниках, стендах, табличках тощо

● тип шрифту

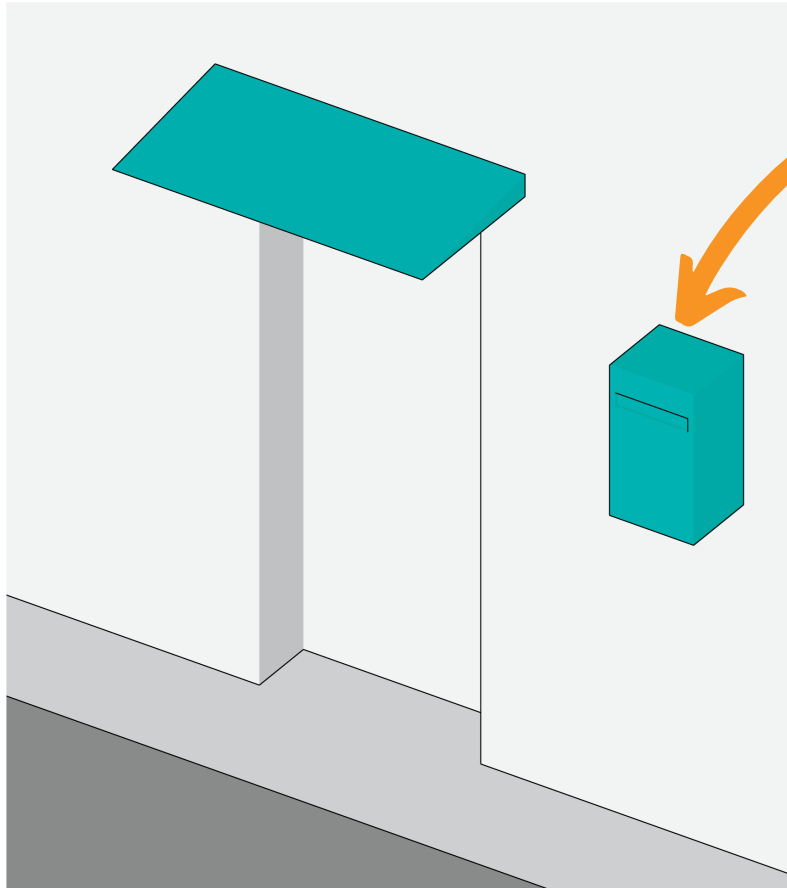
Це може бути шрифт із засічками чи без, лише з великими або малими літерами, напис із використанням кількох різних шрифтів, курсив або з підкресленням

Колір фону має бути контрастним до кольору шрифтів, бажано використовувати не більше двох кольорів та мінімум тексту

Бар'єри

обладнання на пішохідному шляху

Зазначити наявність пристроїв та обладнання, що розташовані на стінах будівель, споруд або на окремих конструкціях, виступні елементи та частини будівель і споруд

види та призначення пристроїв та обладнання

Це - поштові скриньки, укриття, банкомати, інформаційні щити, сітілайти, рекламні конструкції, навіси, літні майданчики закладів громадського харчування, об'єкти вуличної торгівлі тощо

Пристрої й обладнання (...) не повинні скорочувати нормований простір для проходу (...)

Бар'єри

технічний стан пристроїв та обладнання

Перевірити справність пристроїв та обладнання, що розташовані на шляхах руху, стінах будівель, споруд або на окремих конструкціях

кольори прилеглих поверхонь

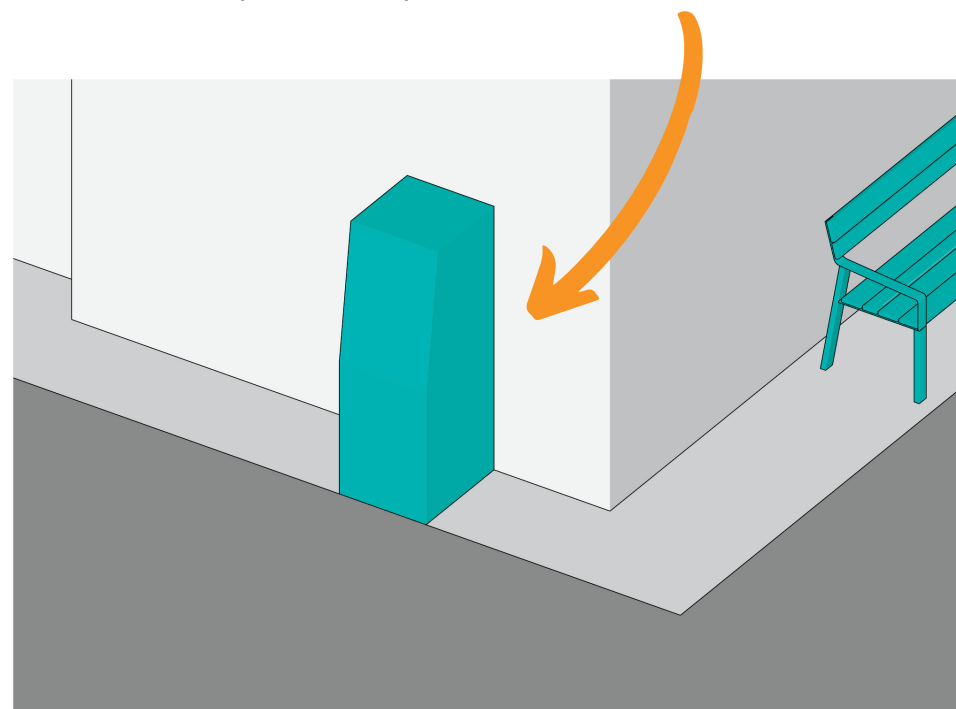
Зазначити кольори стін, опор та кронштейнів, на яких закріплено пристрої та обладнання

колір пристроїв та обладнання

Зазначити кольори поштових скриньок, укриттів таксофонів, банкоматів, стендів тощо

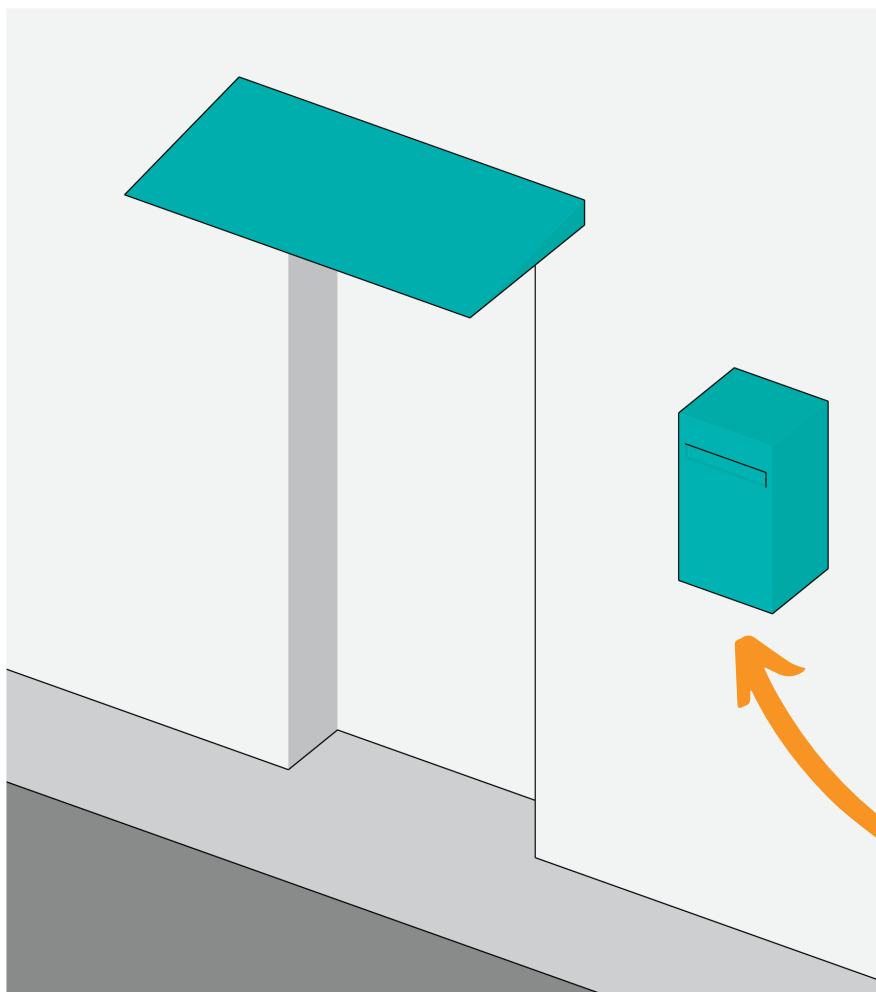
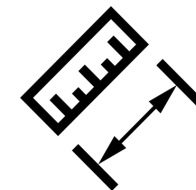
розташування пристроїв та обладнання

Зазначити місцезнаходження об'єктів відносно пішохідного шляху – на стіні, під стіною, на окремій опорі тощо

Бар'єри

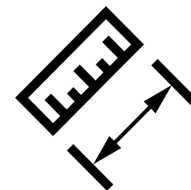
- **габарити пристроїв та обладнання**

Виміряти рулеткою довжину, ширину та висоту пристроїв та обладнання, розміщеного на шляхах руху, стінах будівель, споруд або на окремих конструкціях

- **висота користування пристроїв та обладнання**

Виміряти рулеткою висоту розміщення функціональних частин або органів управління пристроїв та обладнання - екрану та клавіатури банкомату, віконця кіоску тощо

Бар'єри

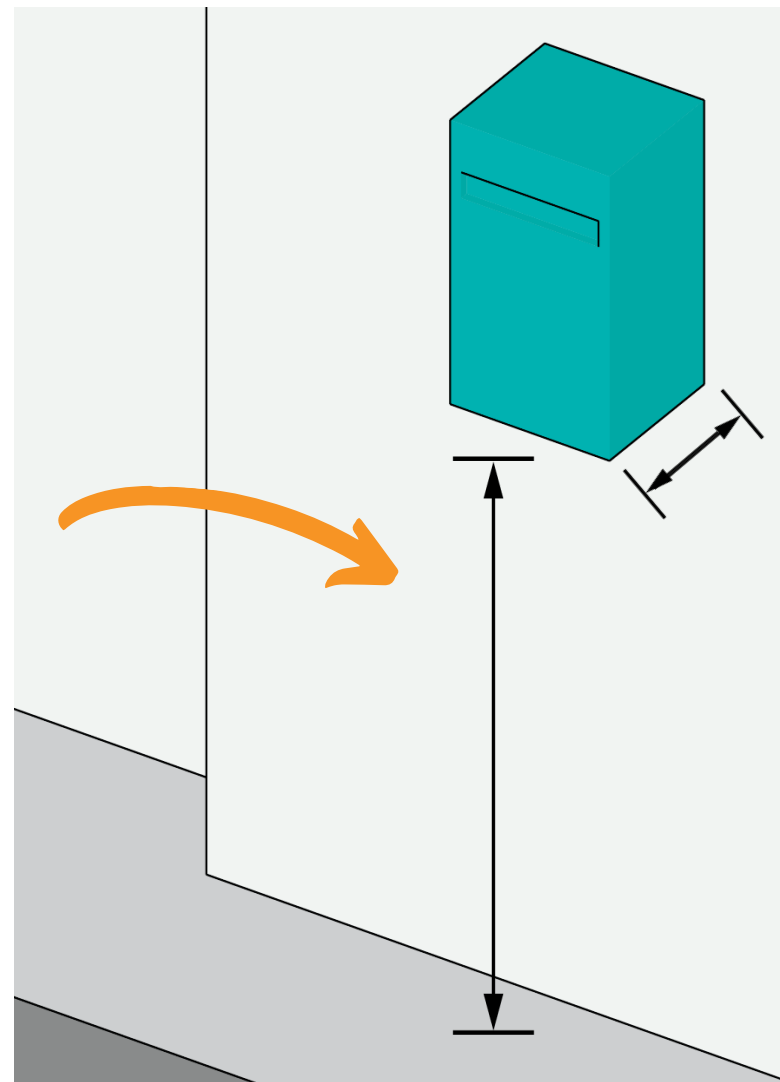

● висота розташування пристроїв та обладнання

Виміряти рулеткою висоту розташування нижньої країки від рівня пішохідного шляху

● виступи пристроїв та обладнання

Виміряти рулеткою відстані виступів за площину вертикальної конструкції

Бар'єри

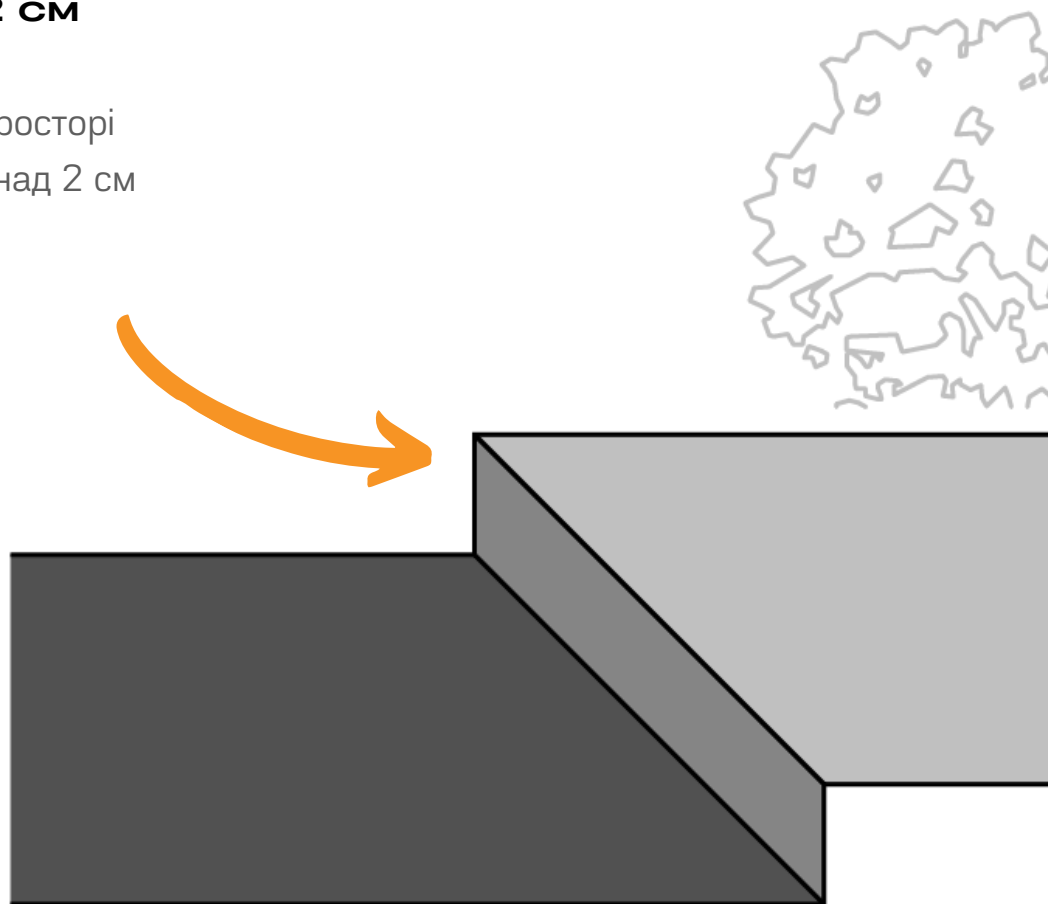

перешкоди висотою понад 2 см

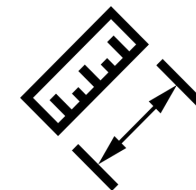
Перевірити наявність на пішохідному шляху або у просторі бордюрів, сходів, порогів, інших перепадів висот понад 2 см

пандуси/з'їзди

Перевірити наявність для подолання перешкод висотою понад 2 см

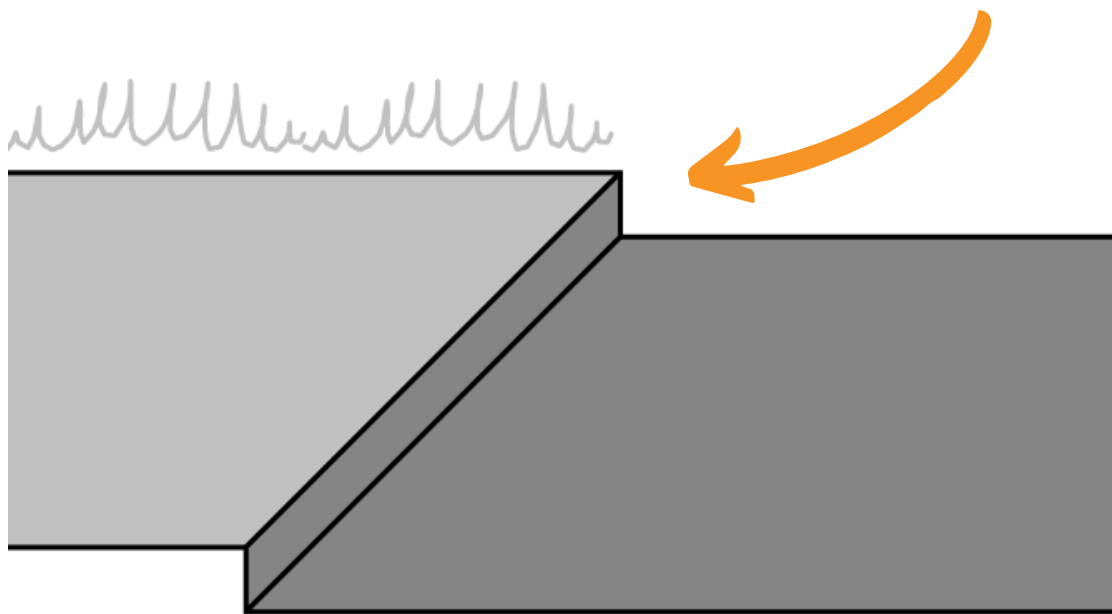

Бар'єри

● висота перешкод

Виміряти рулеткою висоти наявних на пішохідному шляху або у просторі бордюрів, сходів, порогів, інших перепадів понад 2 см

● ширина перешкод

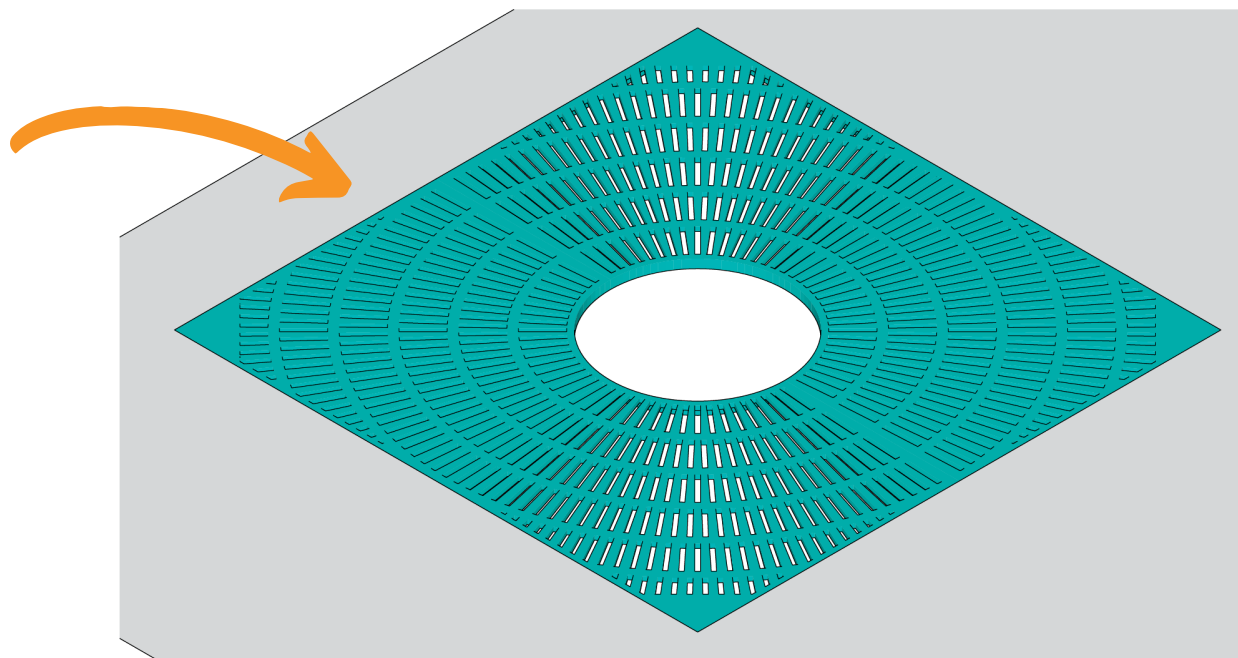
Виміряти рулеткою ширини наявних на пішохідному шляху або у просторі бордюрів, сходів, порогів, інших перепадів понад 2 см

Бар'єри

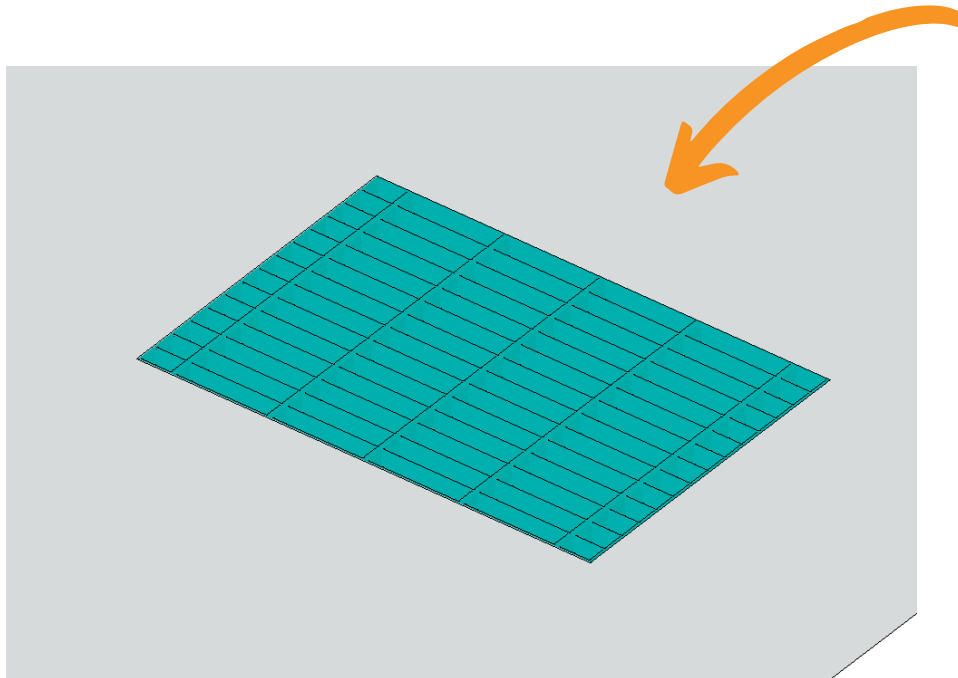
● **решітки на
пішохідному шляху**

Перевірити наявність на пішохідному шляху або у просторі каналізаційних, пристовбурових та інших решіток

Бар'єри

- **призначення решіток на пішохідному шляху**

Решітки можуть бути каналізаційними, вентиляційними, пристовбуровими (для захисту коріння дерев)

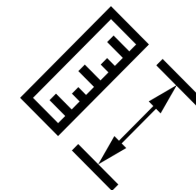
- **матеріал виготовлення решіток**

Решітки можуть бути виготовлені з металу, пластику, бетону тощо

- **напрямок розташування чарунк (отворів)**

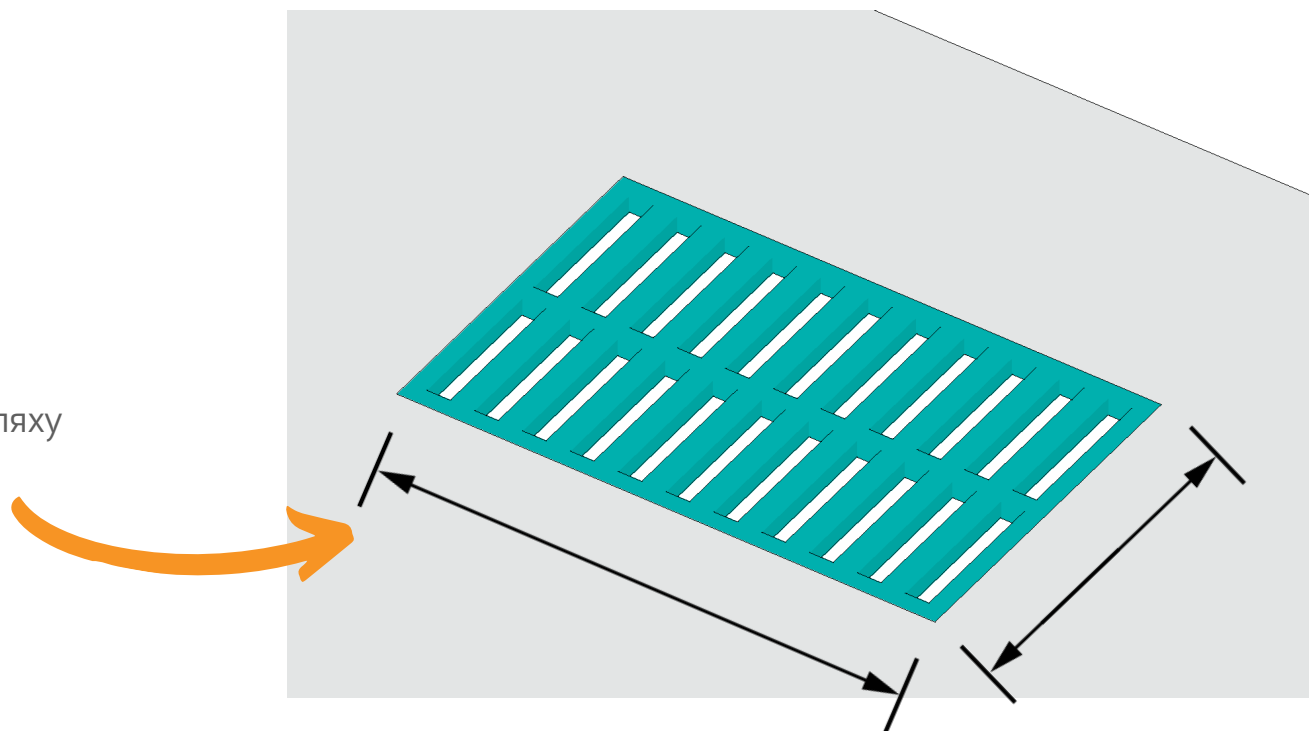
Чарунки можуть розташовуватися вздовж або поперек напрямку руху

Бар'єри

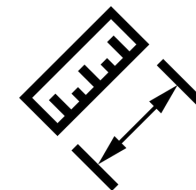

● **решітки**

Виміряти рулеткою довжину та ширину решіток на пішохідному шляху

Бар'єри

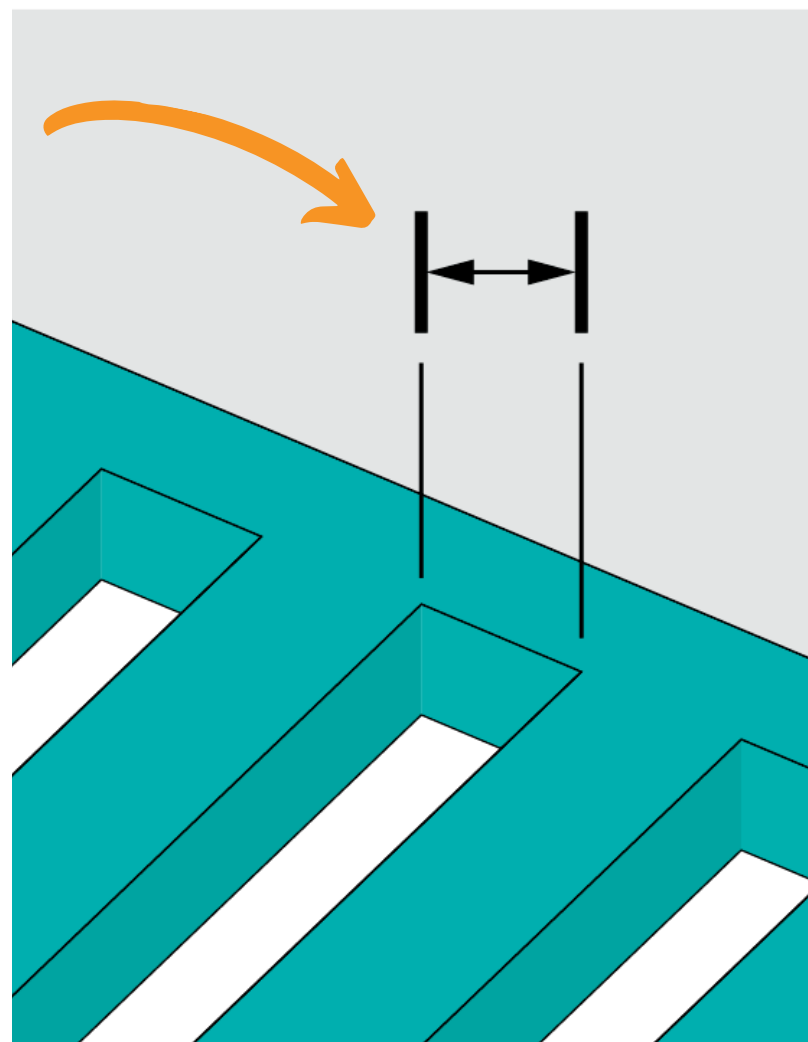

● чарунки (отвори) решіток

Виміряти рулеткою довжину та ширину чарунк решіток на пішохідному шляху

Водостоки на тротуарах повинні бути закриті решіткою з чарунками не більше 0,015 м

СХОДИ

тактильні смуги

Перевірити наявність попереджувальних тактильних смуг зверху і внизу сходів

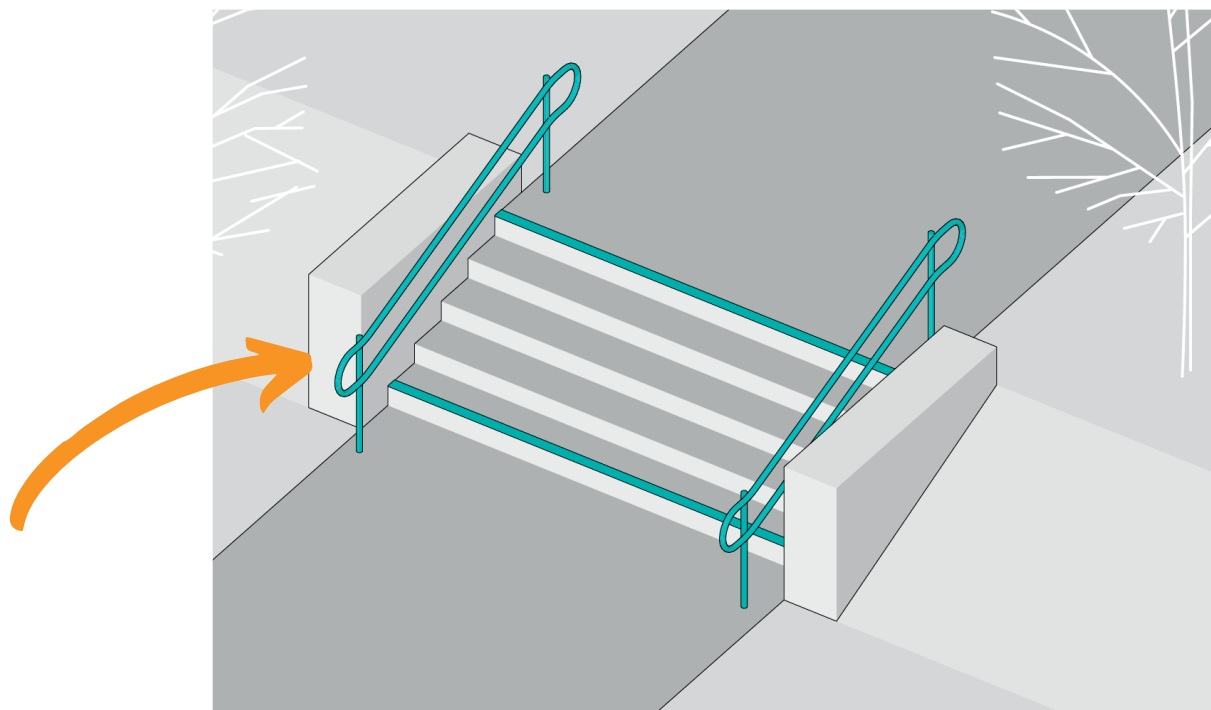
маркування на краях сходинок

Перевірити видимість маркування ребер першої і останньої сходинки

поручні

Перевірити наявність поручнів з обох боків сходів

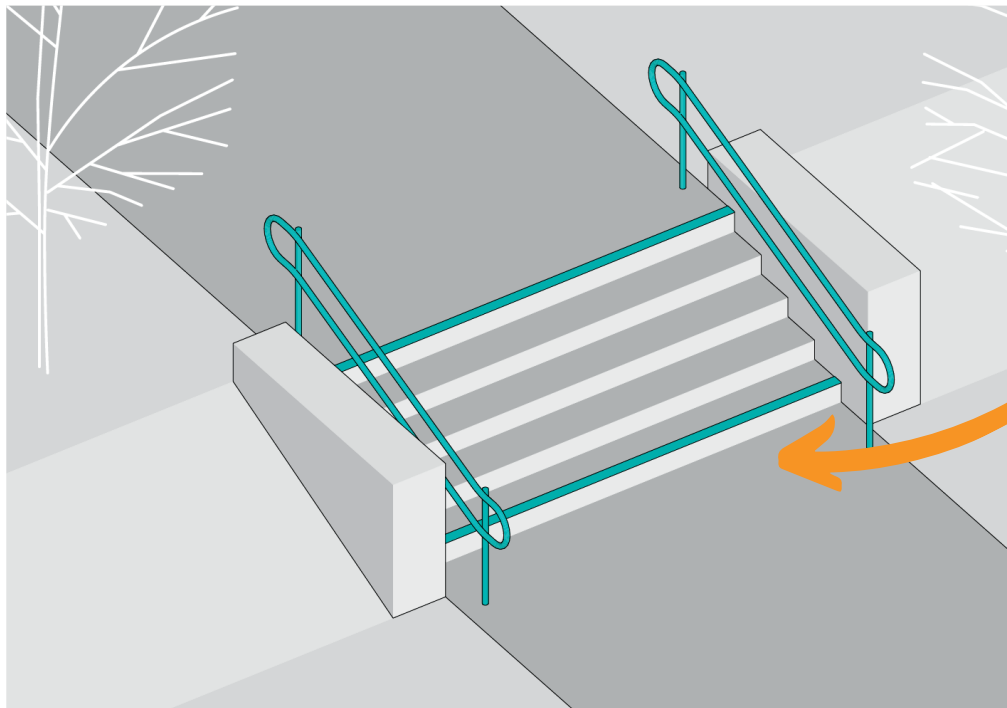

Сходи

колір сходів та прилеглих покриттів

Зазначити колір сходинок, прилеглих до них покриттів та поверхонь (стін будівель, підірних стінок, опор тощо)

колір маркування на краях сходинок

Зазначити колір маркування ребер першої і останньої сходинок

матеріал виготовлення сходів та їхнє покриття

Сходи можуть бути виготовлені з різних матеріалів - металу, бетону, каміння, цегли, дерева тощо

СХОДИ

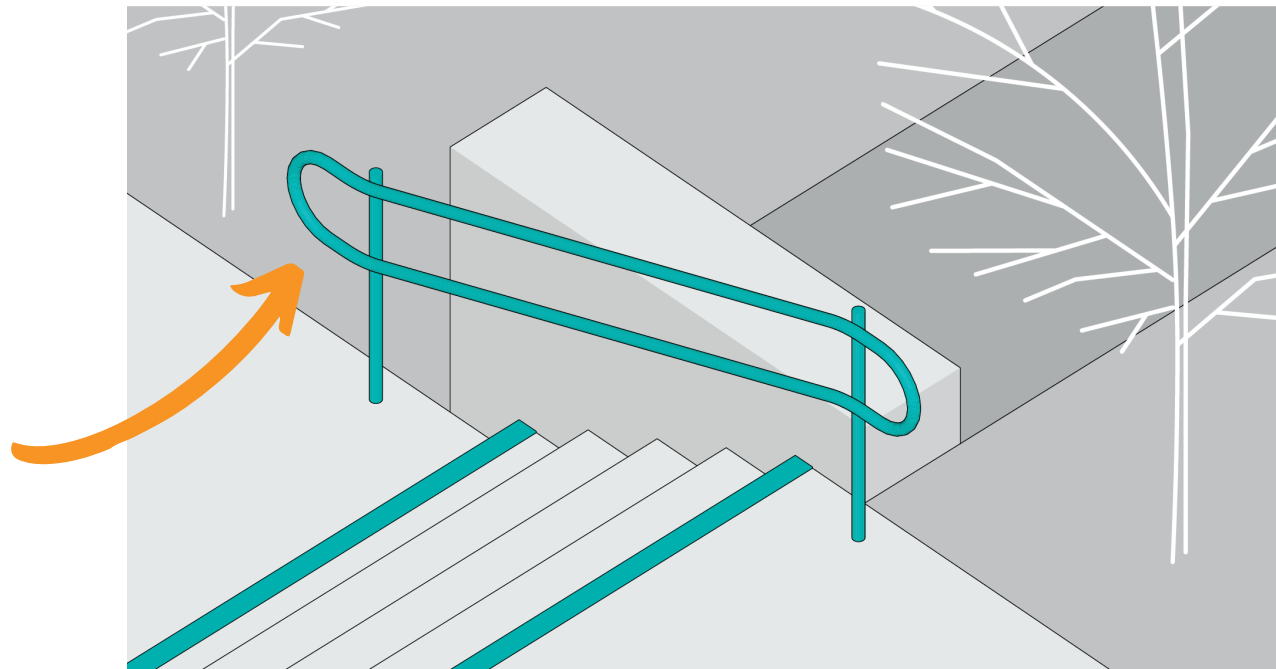
кількість сходинок і маршів

Порахувати кількість сходинок у марші та кількість маршів

форма перерізу поручнів

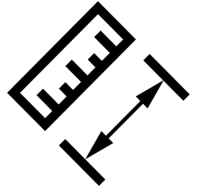
Це може бути круг, овал, квадрат, прямокутник, трапеція тощо

матеріал виготовлення поручнів

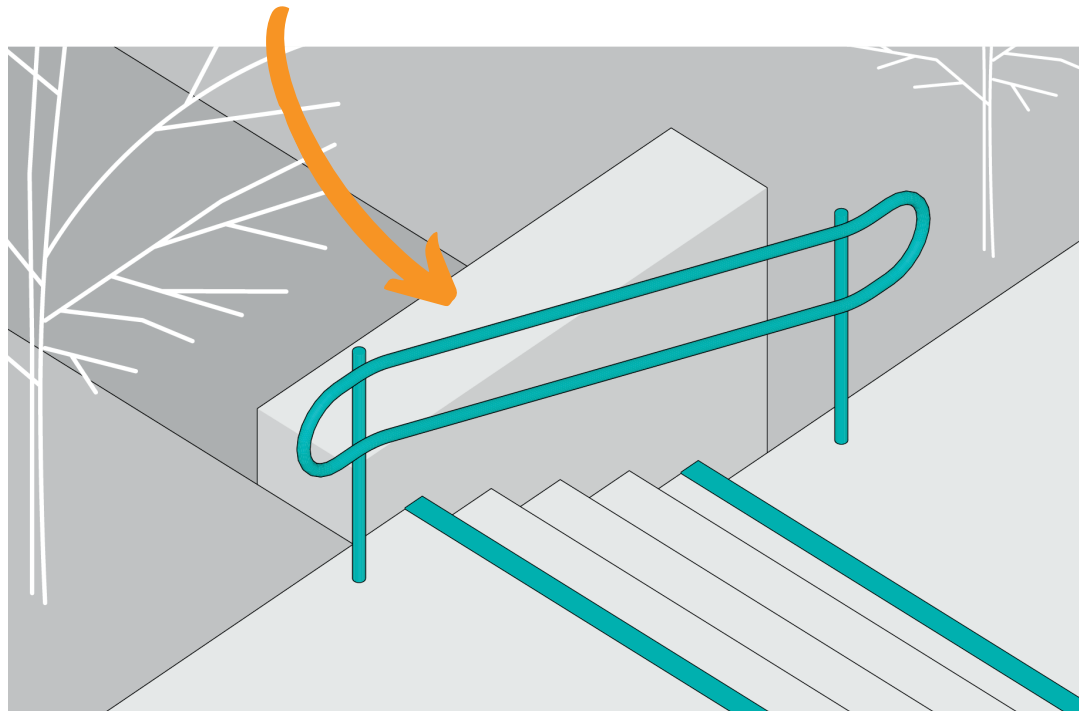
Поручні можуть бути виготовлені з різних матеріалів - металу, дерева, пластику тощо

Сходи

висота розміщення поручнів

Виміряти рулеткою висоту розміщення поручнів - від землі (покриття) до середини поручнів

тактильні смуги зверху і знизу сходів

Виміряти рулеткою довжину та ширину попереджувальних тактильних смуг

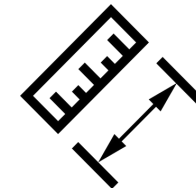
відстань від тактильних смуг до початку сходів

Виміряти рулеткою відстань від краю попереджувальної тактильної смуги до першої сходинки знизу та зверху

Сходи і пандуси повинні мати з обох боків поручні на висоті 0,7 м і 0,9 м

Сходи

ширина сходинок

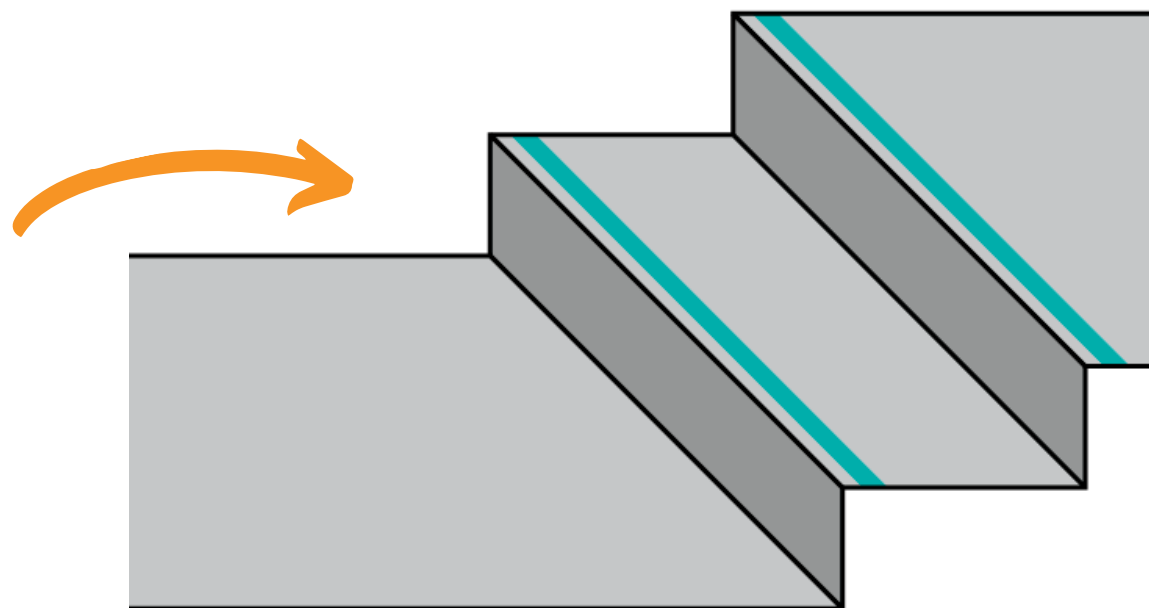
Виміряти рулеткою ширину кожної сходинок

висота сходинок

Виміряти рулеткою висоту кожної сходинок

глибина сходинок

Виміряти рулеткою глибину кожної сходинок

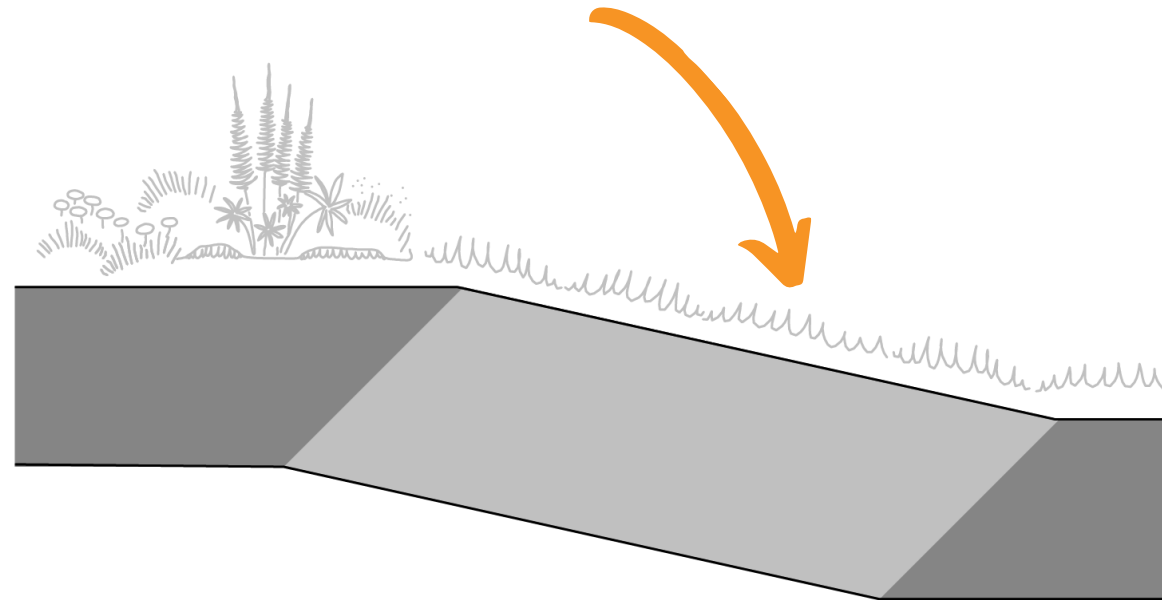
Всі сходи в межах одного маршу повинні бути однаковими за формою в плані, за шириною сходинок і висотою підйому сходинок

Обхідний шлях

● **пологий обхідний пішохідний шлях**

Перевірити наявність пологого обхідного пішохідного шляху, що є альтернативою сходам

● **вказівники до пологого обхідного пішохідного шляху**

Перевірити наявність та видимість вказівників, що спрямовують до пологого обхідного пішохідного шляху

Обхідний шлях

ТИП ПОКРИТТЯ ПОЛОГОГО ШЛЯХУ

Це можуть бути фігурні елементи мощення (ФЕМ), бруківка, дерево, асфальт, бетон, відсів, пісок тощо

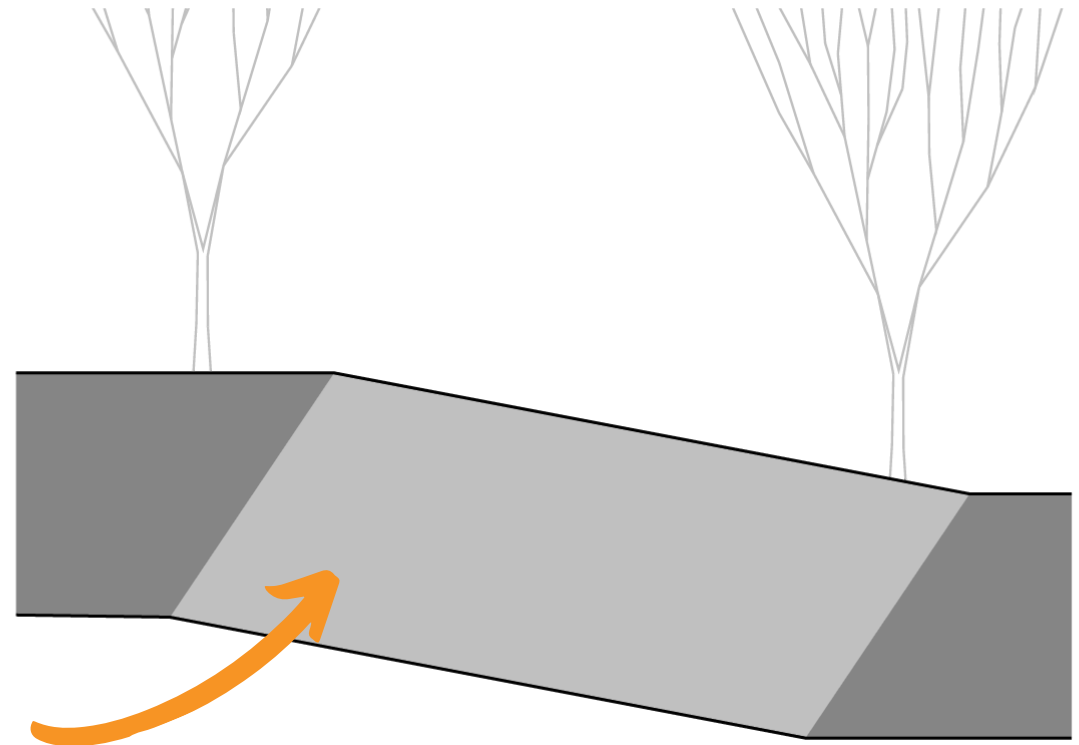
КОЛІР ПОКРИТТЯ ПОЛОГОГО ШЛЯХУ

Зазначити колір покриття

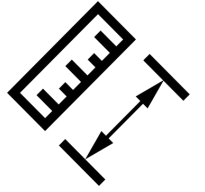

СТАН ПОКРИТТЯ ПОЛОГОГО ШЛЯХУ

Дати оцінку технічного стану покриття, звертаючи увагу на наявність вибоїн, калюж, тріщин, інших недоліків покриттів

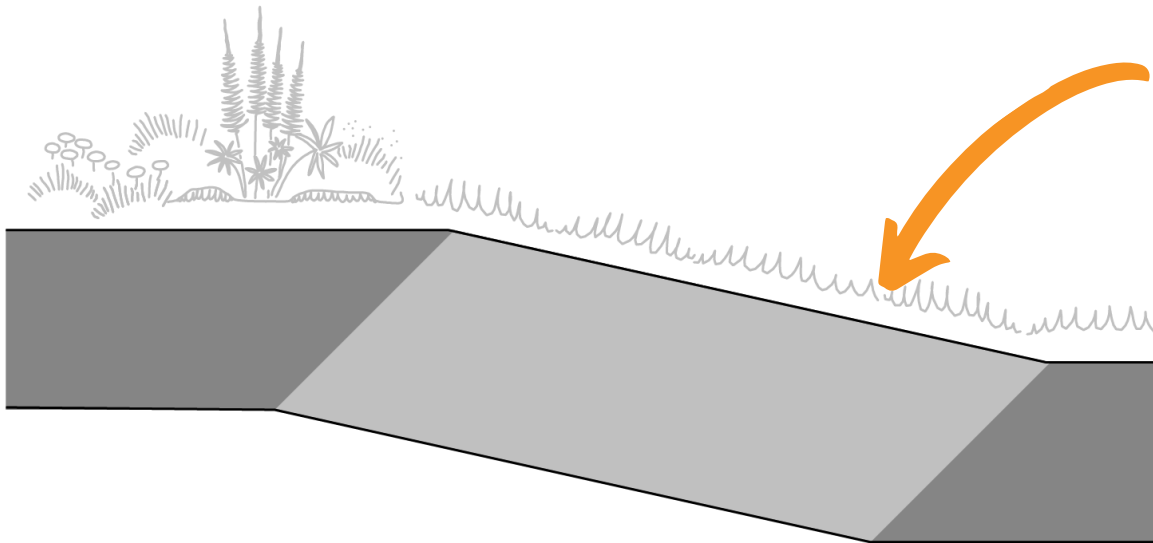
Обхідний шлях

**ширина пологого
обхідного шляху**

Виміряти рулеткою ширину пологого обхідного шляху

Обміри здійснювати через кожні 2-5 метрів

**довжина пологого
обхідного шляху**

Виміряти рулеткою довжину
пологого обхідного шляху

Обхідний шлях

поперечний нахил

Поперечний нахил пологого обхідного шляху вимірюється кутоміром перпендикулярно до напрямку руху пішоходів

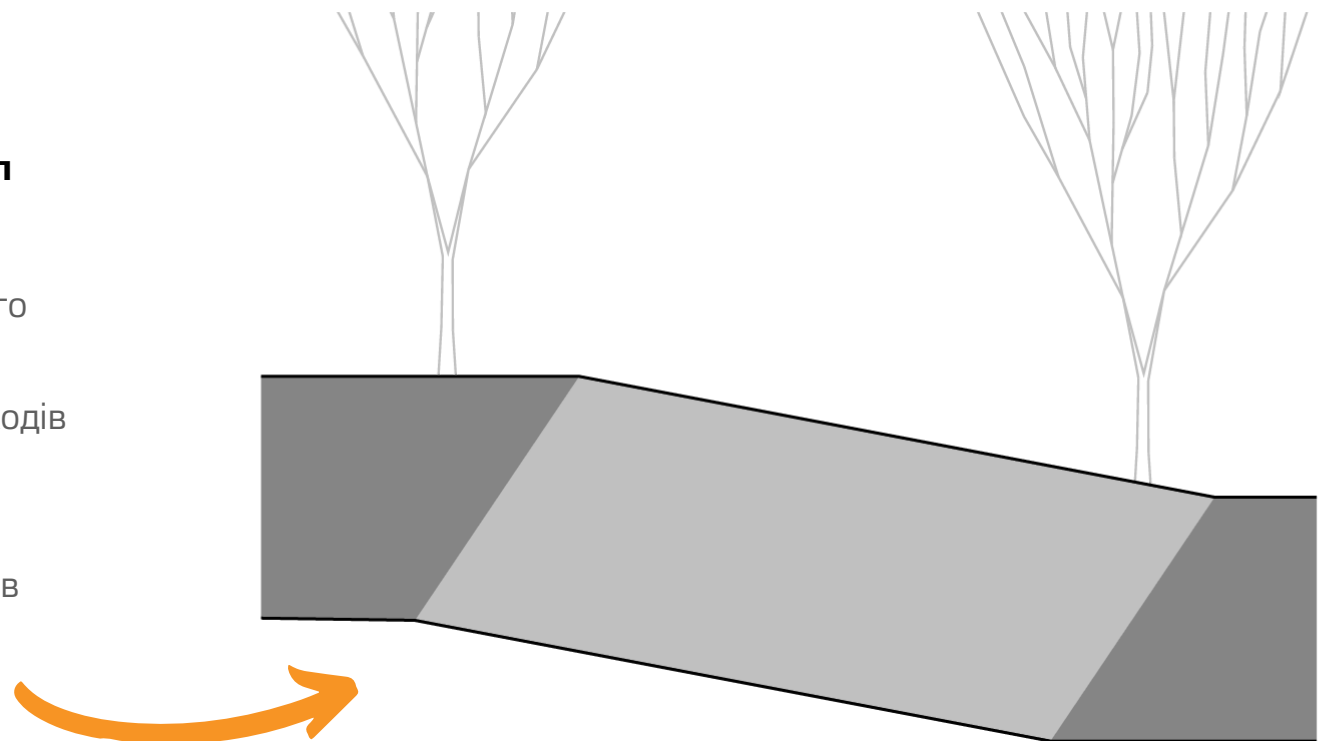
Обміри поперечного нахилу здійснювати через кожні 5-10 метрів

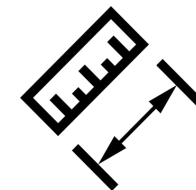
поздовжній нахил

Поздовжній нахил пологого обхідного шляху вимірюється кутоміром паралельно до напрямку руху пішоходів

Обміри поздовжнього нахилу здійснювати через кожні 5-10 метрів

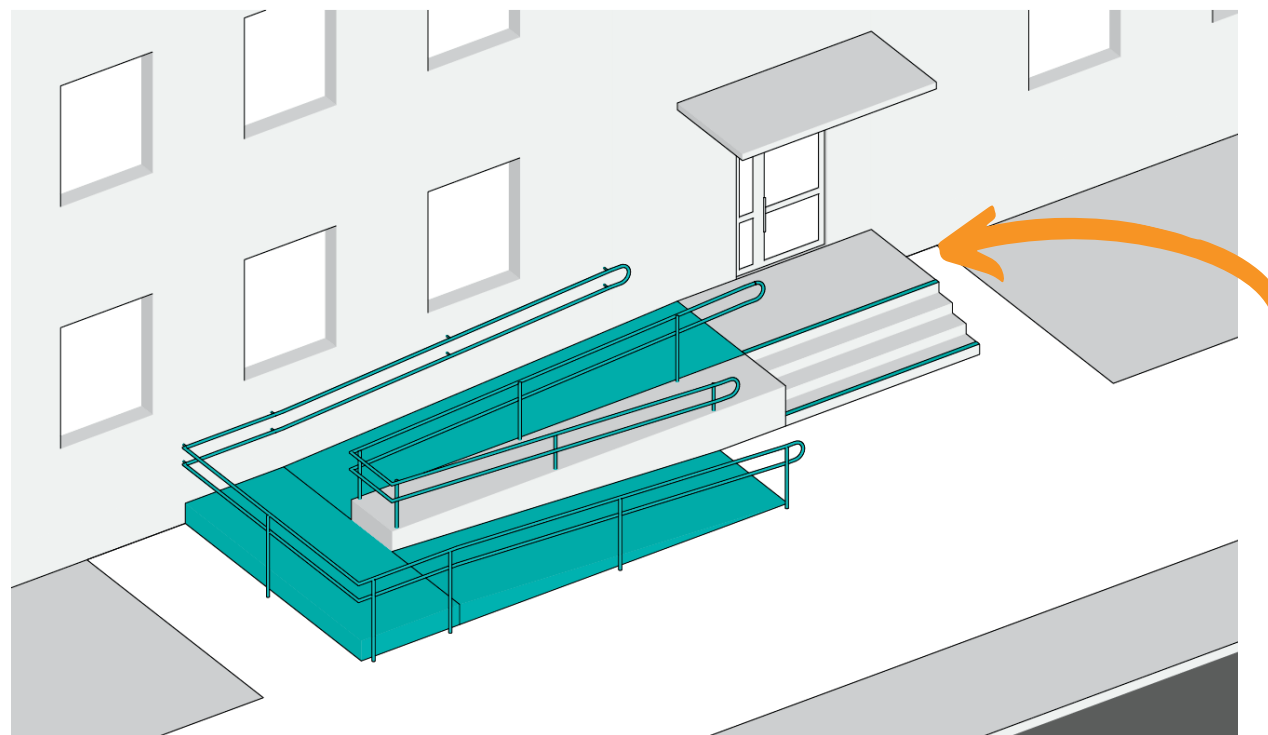

Пандус

ширина пандуса

Виміряти рулеткою ширину пандуса.
Обміри здійснювати через кожні 0,5-2 метри

довжина пандуса

Виміряти рулеткою довжину пандуса (кожного прольоту)

Вимірюється довжина похилої площини

висота підйому пандуса

Виміряти рулеткою висоту підйому пандуса (кожного прольоту)

Пандус

поперечний нахил

Поперечний нахил пандуса вимірюється кутоміром перпендикулярно до напрямку руху пішоходів

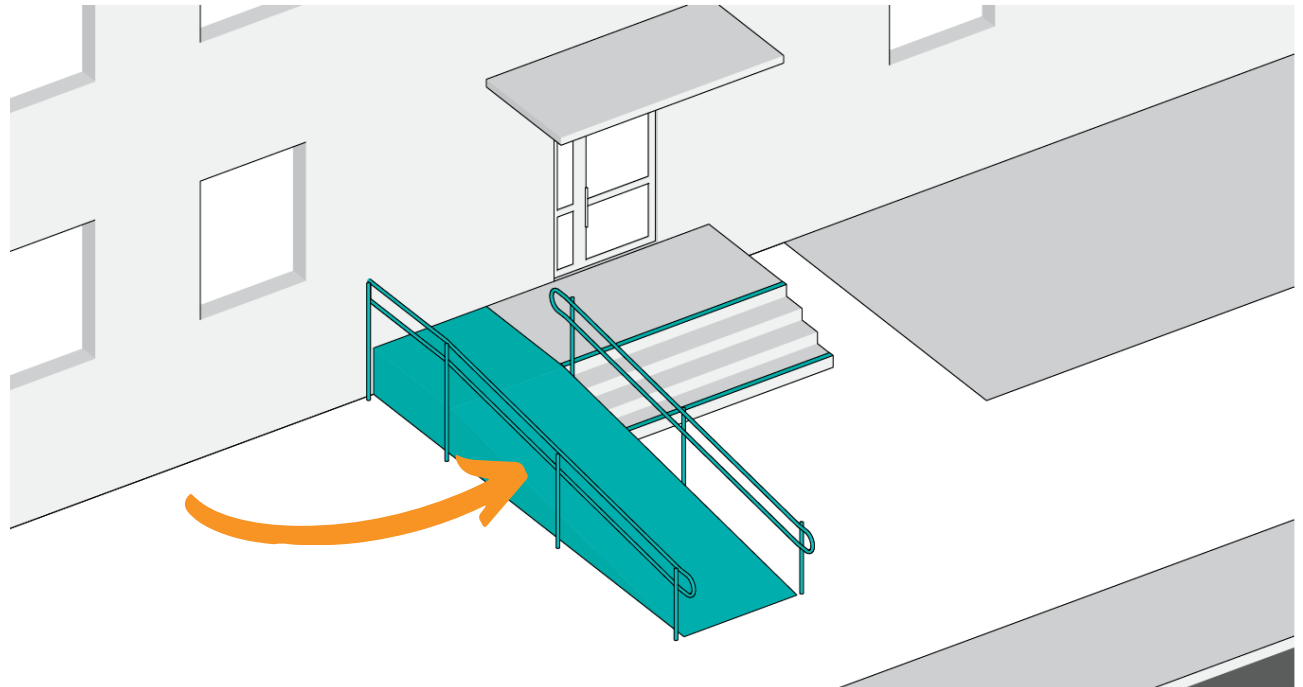
Обміри поперечного нахилу здійснювати через кожні 0,5 метра

поздовжній нахил

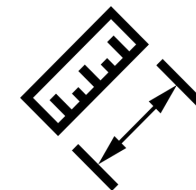
Поздовжній нахил пандуса вимірюється кутоміром паралельно до напрямку руху пішоходів

Обміри поздовжнього нахилу здійснювати через кожні 0,5 метра

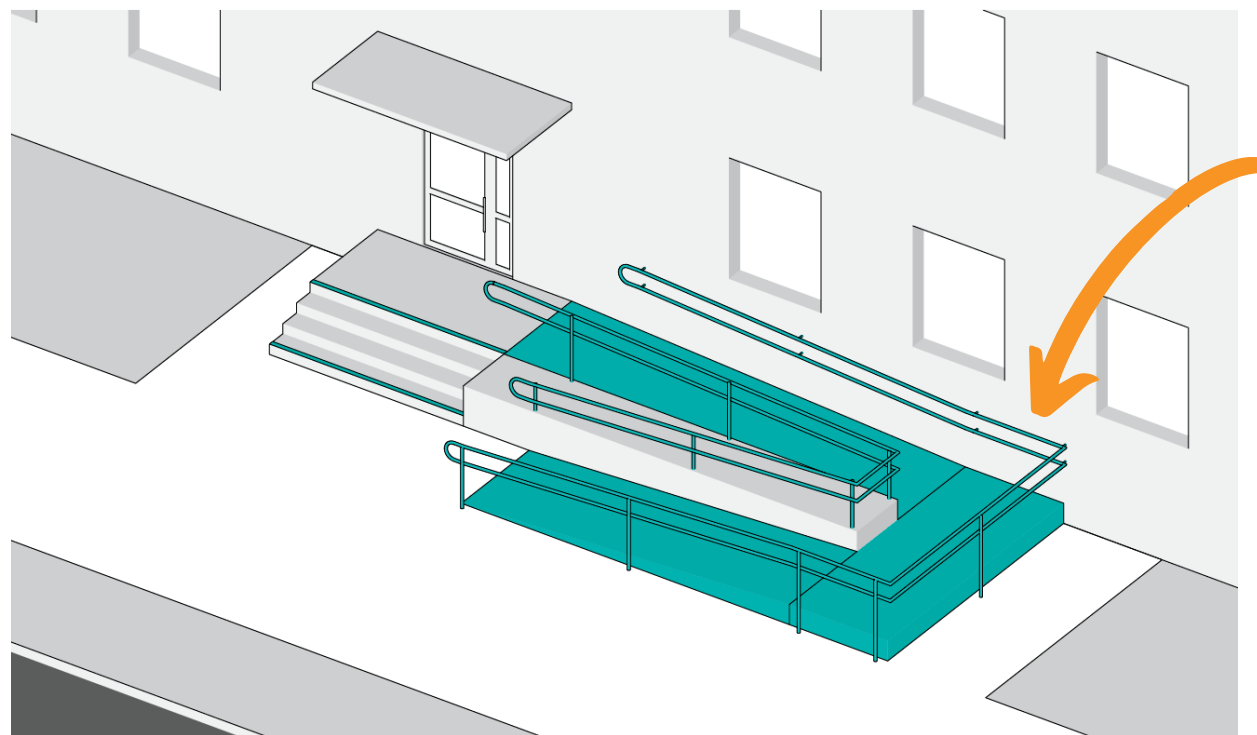
Уклон зовнішніх пандусів на шляхах руху і біля входу до будівлі повинен бути не більше 8 % (1:12)

Пандус

довжина поручнів

Виміряти рулеткою довжину поручнів пандуса (кожного прольоту).
Вимірюється повна довжина поручнів

висота розміщення поручнів

Виміряти рулеткою висоту розміщення поручнів - від землі (похилої площини пандуса) до середини поручнів

Пандус

● **стан пандуса**

Дати оцінку технічного стану покриття, поручнів, конструкцій пандуса

● **тип покриття пандуса**

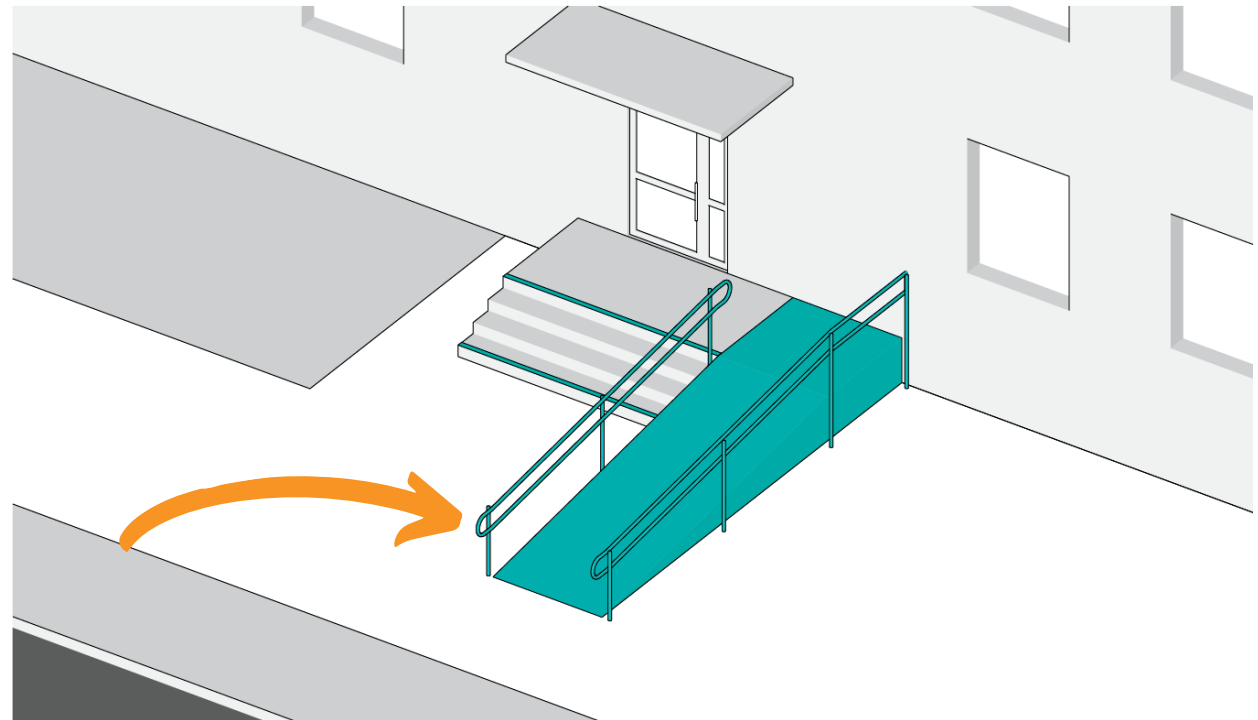
Це може бути метал, бетон, ФЕМ, керамічна плитка, гума тощо

● **матеріал виготовлення поручнів**

Це може бути метал, бетон, дерево тощо

● **форма перерізу поручнів**

Це може бути круг, овал, квадрат тощо

Підйомник

● підйомник

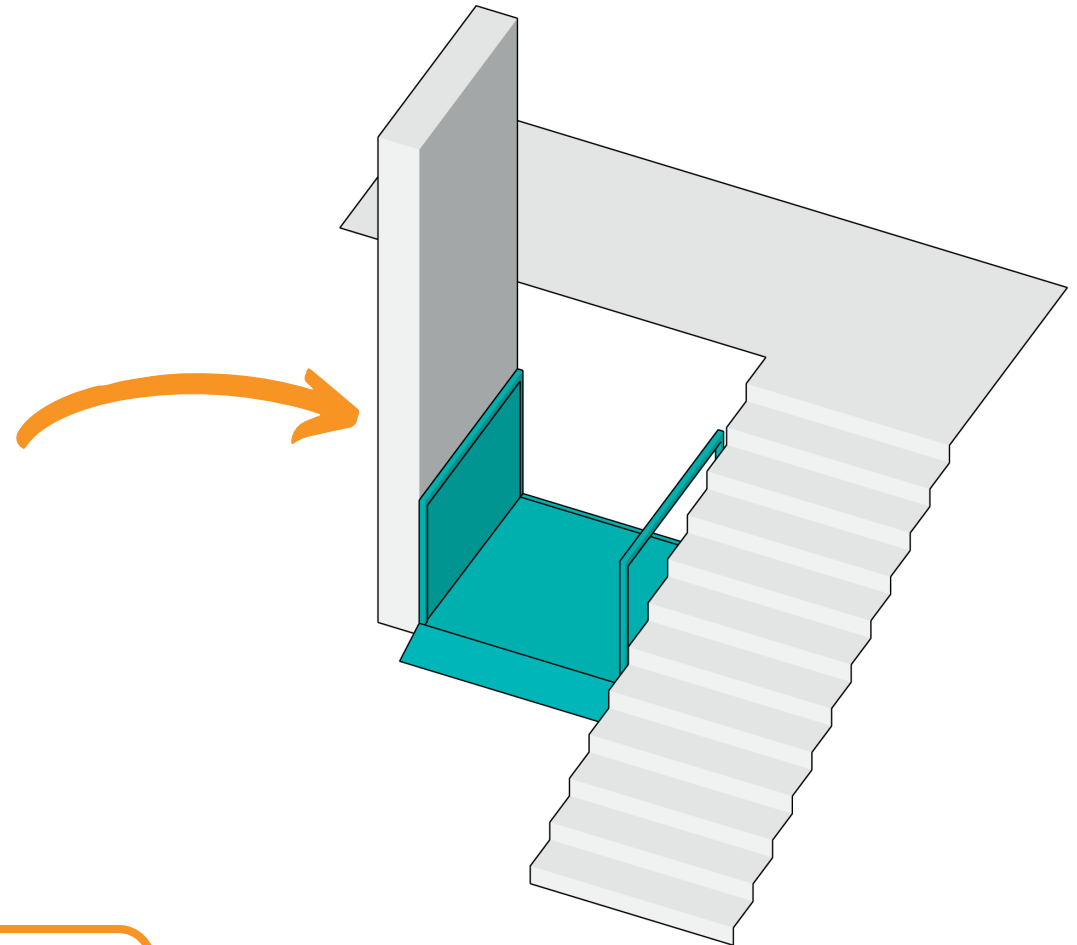
Перевірити наявність піднімальних платформ та вертикальних підйомників

● вказівники

Перевірити наявність вказівників, що спрямовують до підйомника

● тактильна навігація

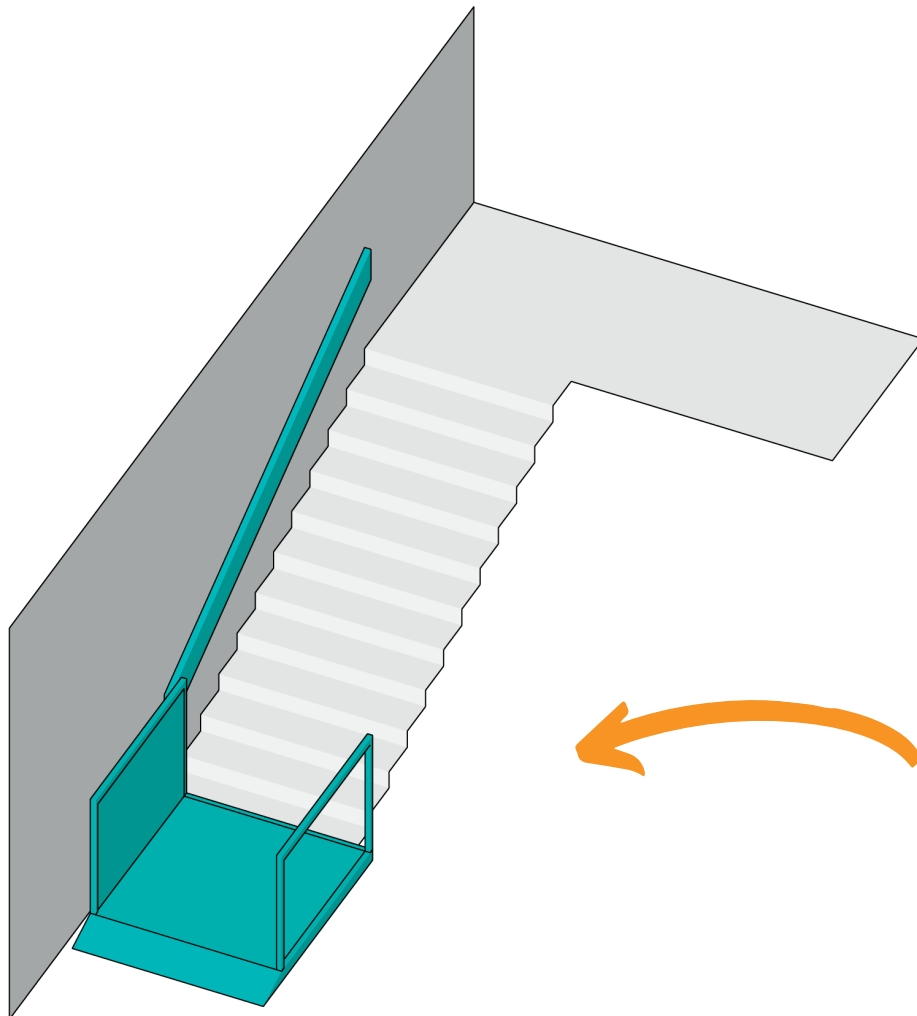
Перевірити наявність тактильних смуг і табличок на шляхах до підйомника

Пандуси заввишки 3,0 м і більше допускається замінювати підйомними пристроями

Підйомник

стан підйомника

Перевірити справність підйомника,
його технічний стан

спосіб користування

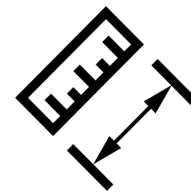
З'ясувати спосіб користування підйомником –
самостійне або асистоване

місце встановлення

Зазначити місце розташування підйомника
відносно пішохідного шляху та основних
об'єктів у просторі

Підйомник

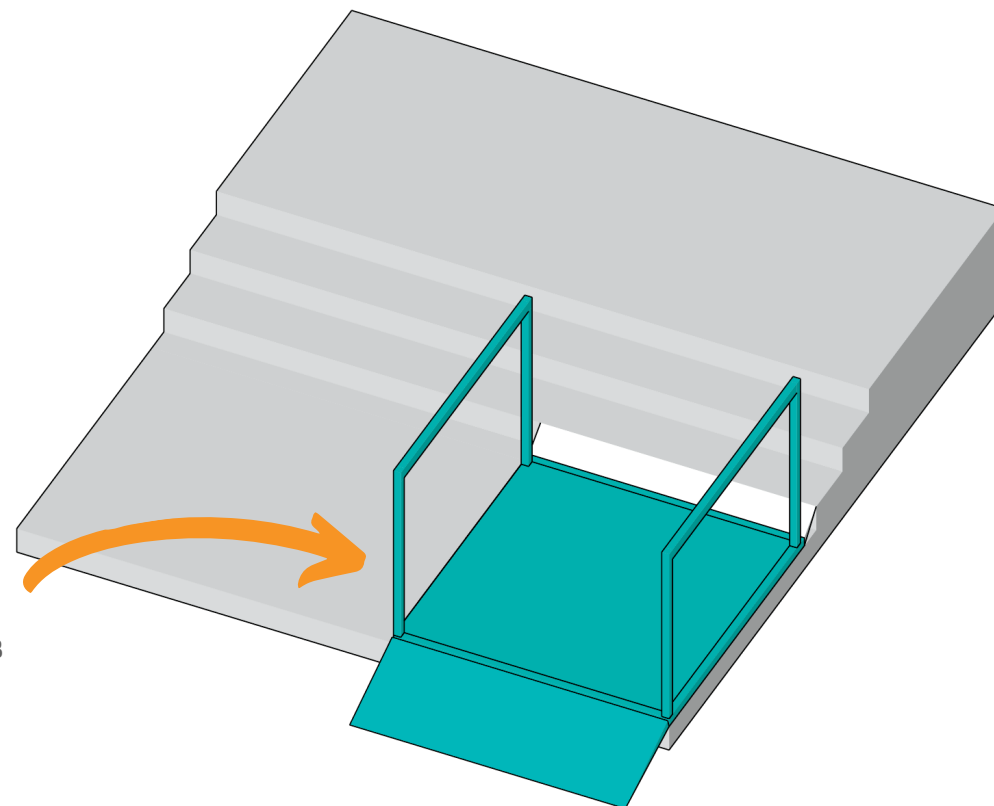
● **платформа**   Виміряти рулеткою довжину і ширину платформи підйомника

● **висота підйому**

Виміряти рулеткою висоту підйому пандуса (кожного прольоту)

● **висота розміщення поручнів**

Виміряти рулеткою висоту розміщення поручнів - від підлоги (платформи підйомника) до середини поручнів

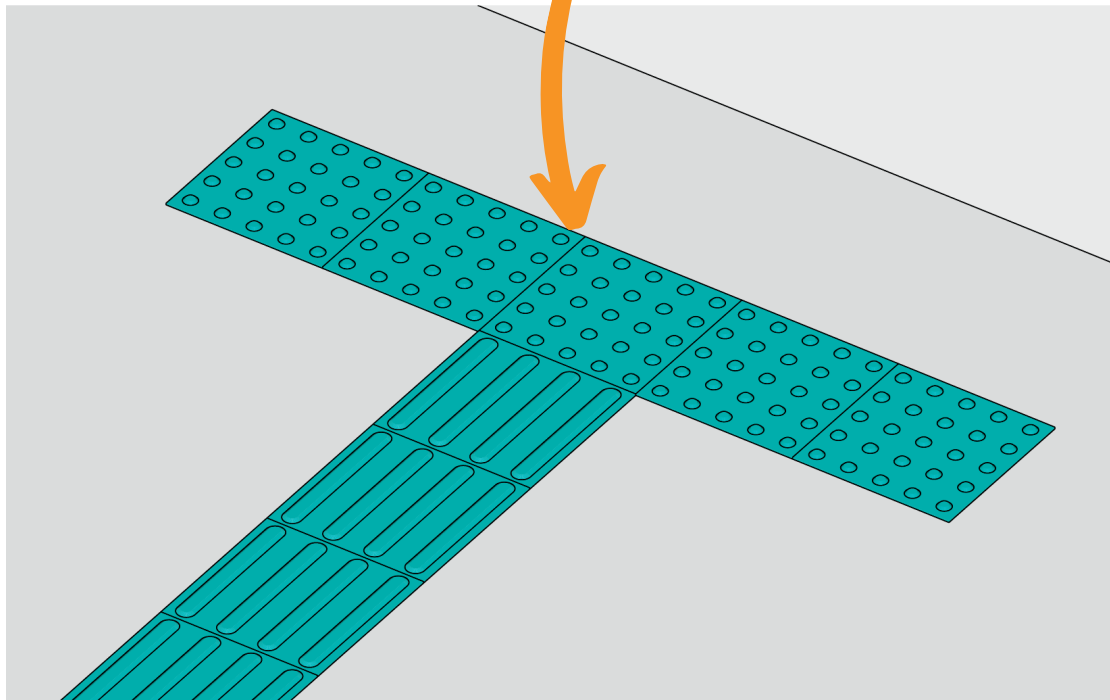

Тактильні смуги

тактильні смуги

Перевірити наявність тактильних смуг на пішохідних шляхах та у громадських просторах

перешкоди

Перевірити наявність перешкод на тактильних смугах на пішохідних шляхах та у громадських просторах

Направляючі тактильні смуги повинні бути встановлені на площах, у громадських просторах, на шляхах до об'єктів громадського призначення, транспорту та транспортної інфраструктури

Тактильні смуги

колір Зазначити колір тактильних смуг

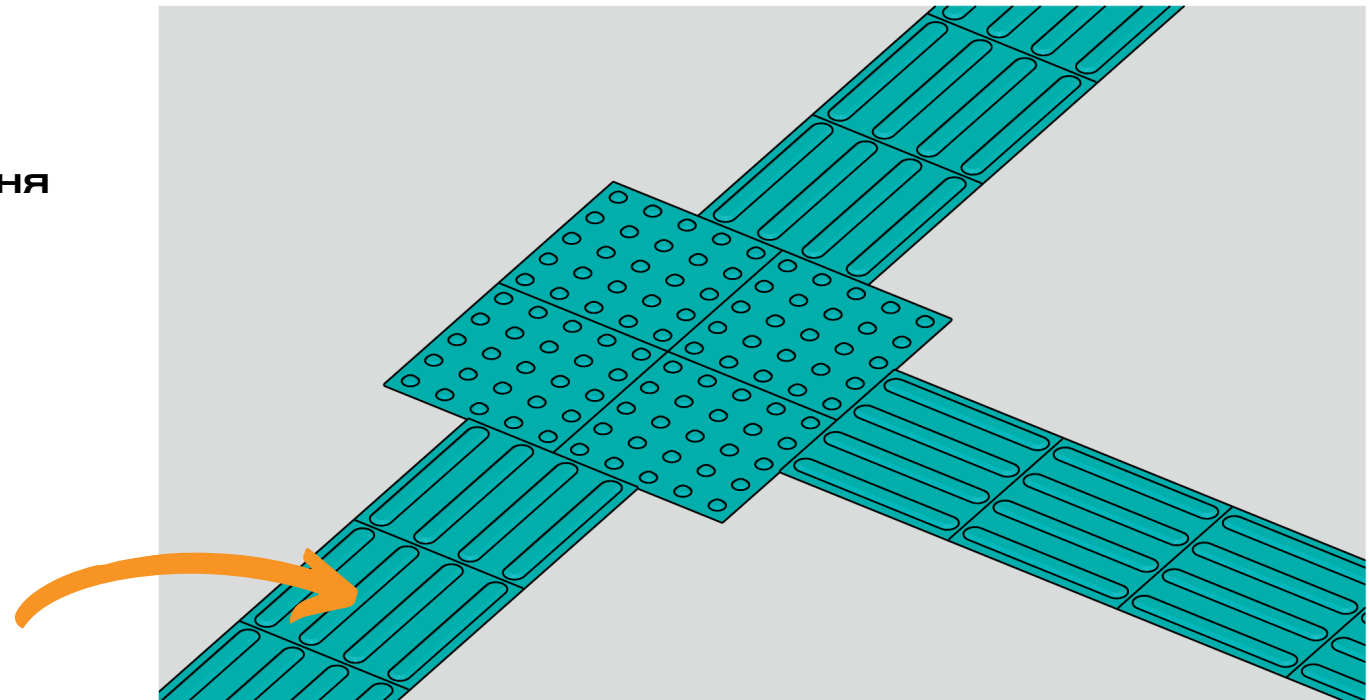
стан Зазначити технічний стан - добрий, задовільний, незадовільний

точки сполучення

Зазначити об'єкти, з'єднані тактильними смугами

матеріал виготовлення

Пластик, бруківка, ФЕМ тощо

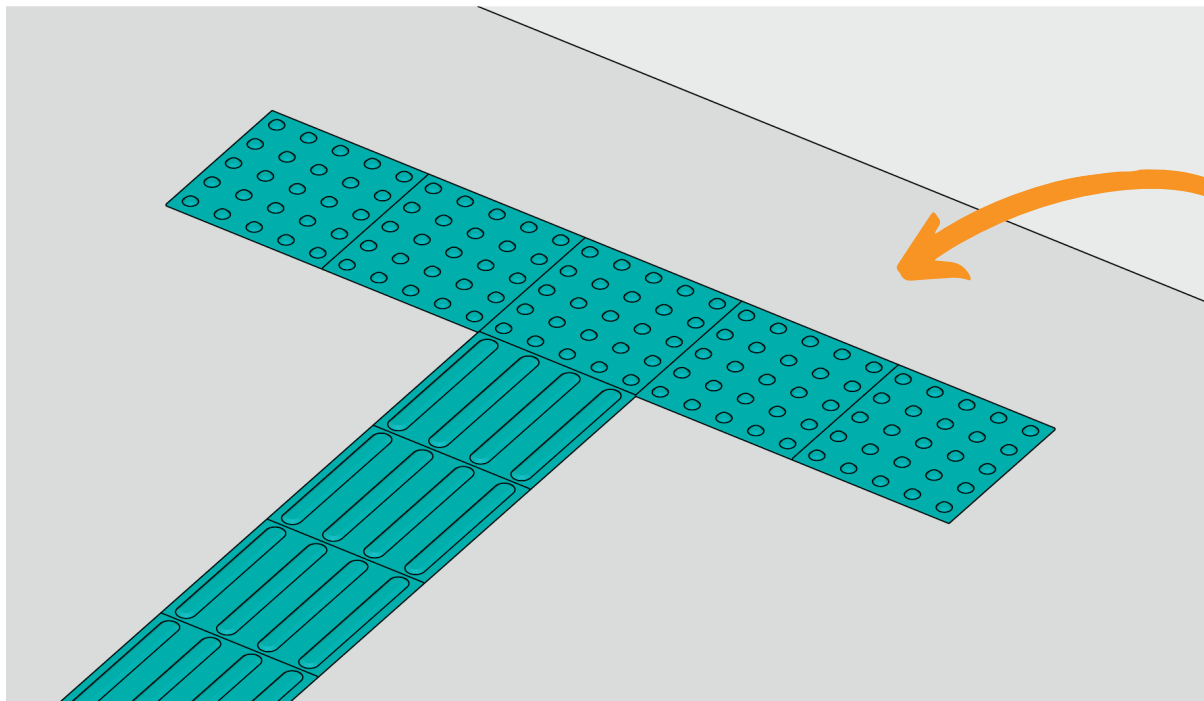

Тактильні смуги

місця розміщення

Зазначити місце розташування тактильних смуг відносно перешкод та інших об'єктів у просторі

тип прилеглих покриттів

Зазначити типи покриттів, що прилягають до тактильних смуг

колір прилеглих покриттів

Зазначити колір покриттів, що прилягають до тактильних смуг

Пішохідні переходи

дорожні знаки

Перевірити наявність та видимість дорожніх знаків, що позначають пішохідний перехід

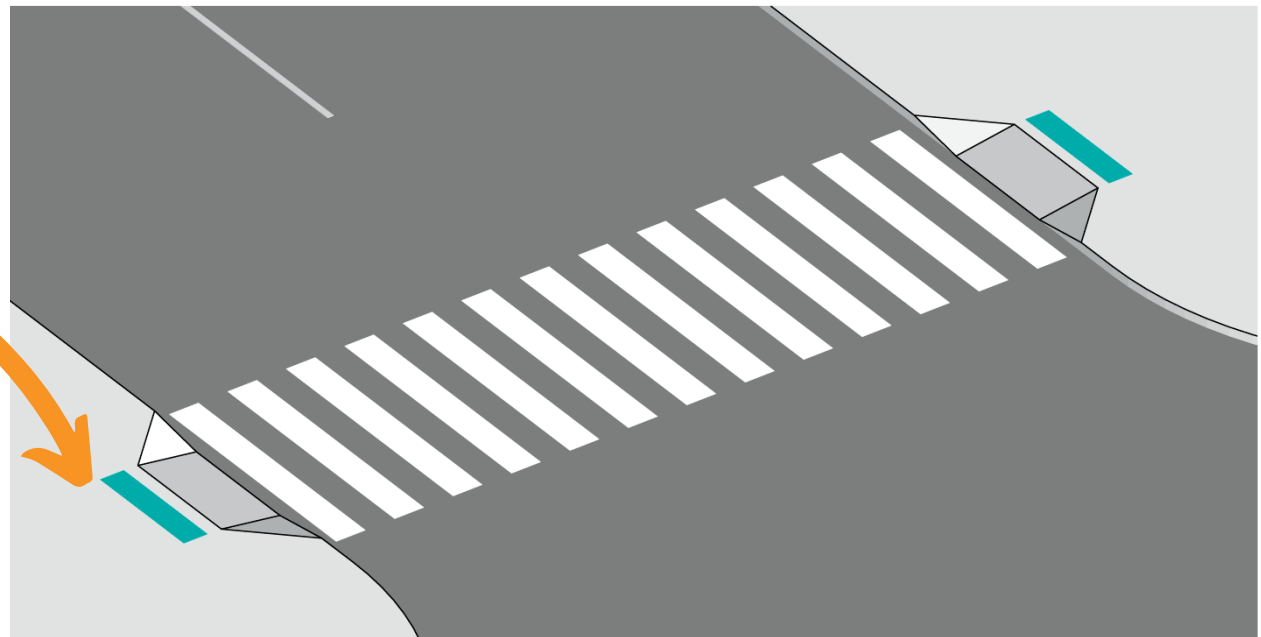
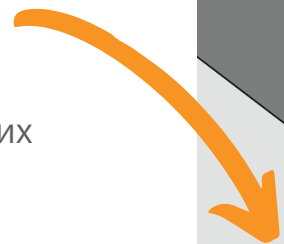
пониження (з'їзди)

Перевірити наявність понижень (з'їздів) з обох боків переходу

тактильні смуги

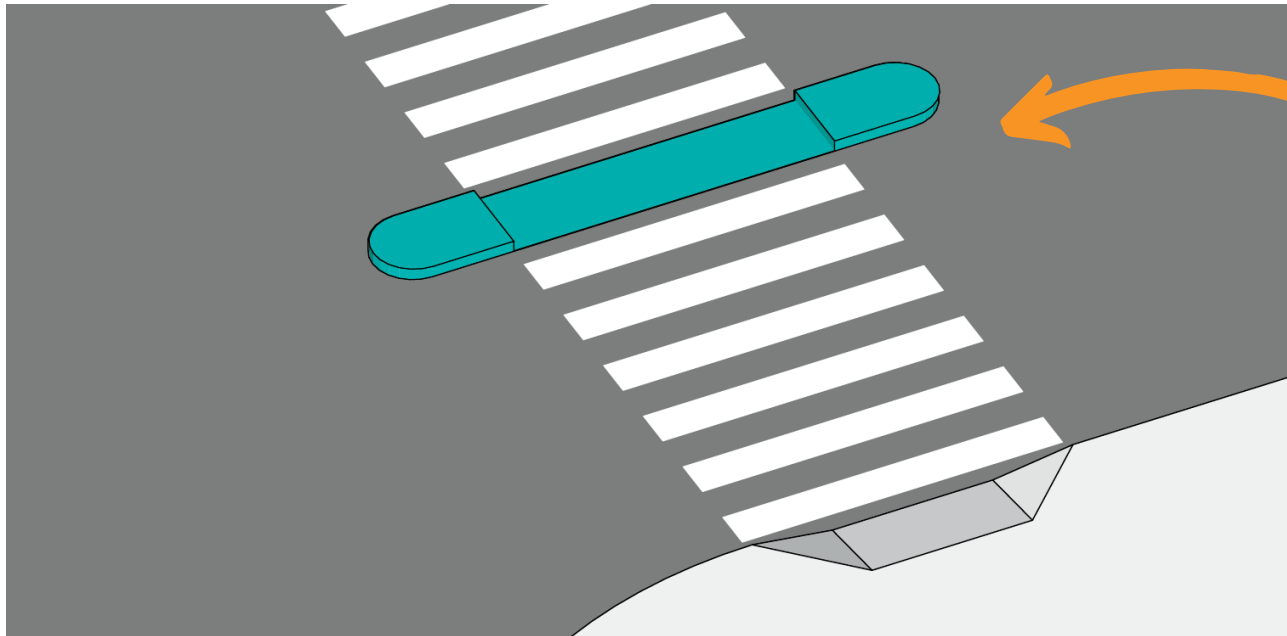
Перевірити наявність попереджувальних тактильних смуг з обох боків переходу

Пішохідні переходи

- **світлофор**   Перевірити наявність світлофорного регулювання, вказати наявність звукового маячка/озвучування
- **освітлення**   Перевірити наявність освітлення переходу у темний час доби - ліхтарів, підсвітки тощо

- **острівець безпеки**

Перевірити наявність острівця безпеки

- **розмітки фарбою**

Перевірити наявність "зєбри"

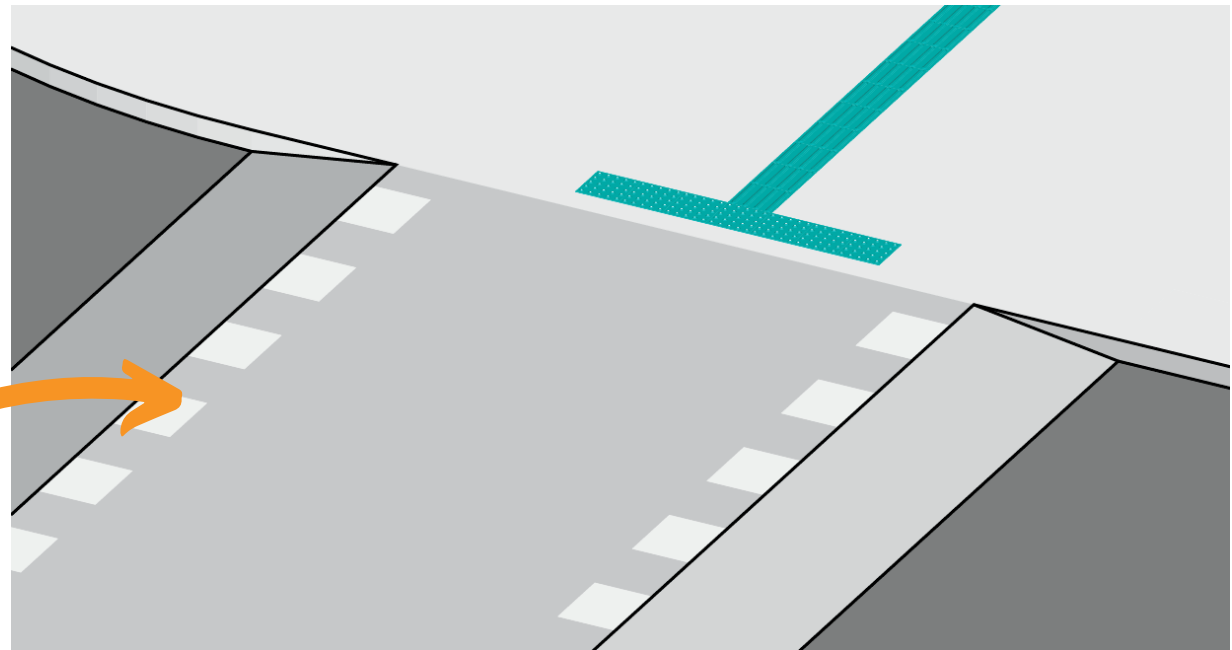
Пішохідні переходи

● **тип** Зазначити типи переходу - наземний, підземний чи надземний; піднятий; велопішохідний

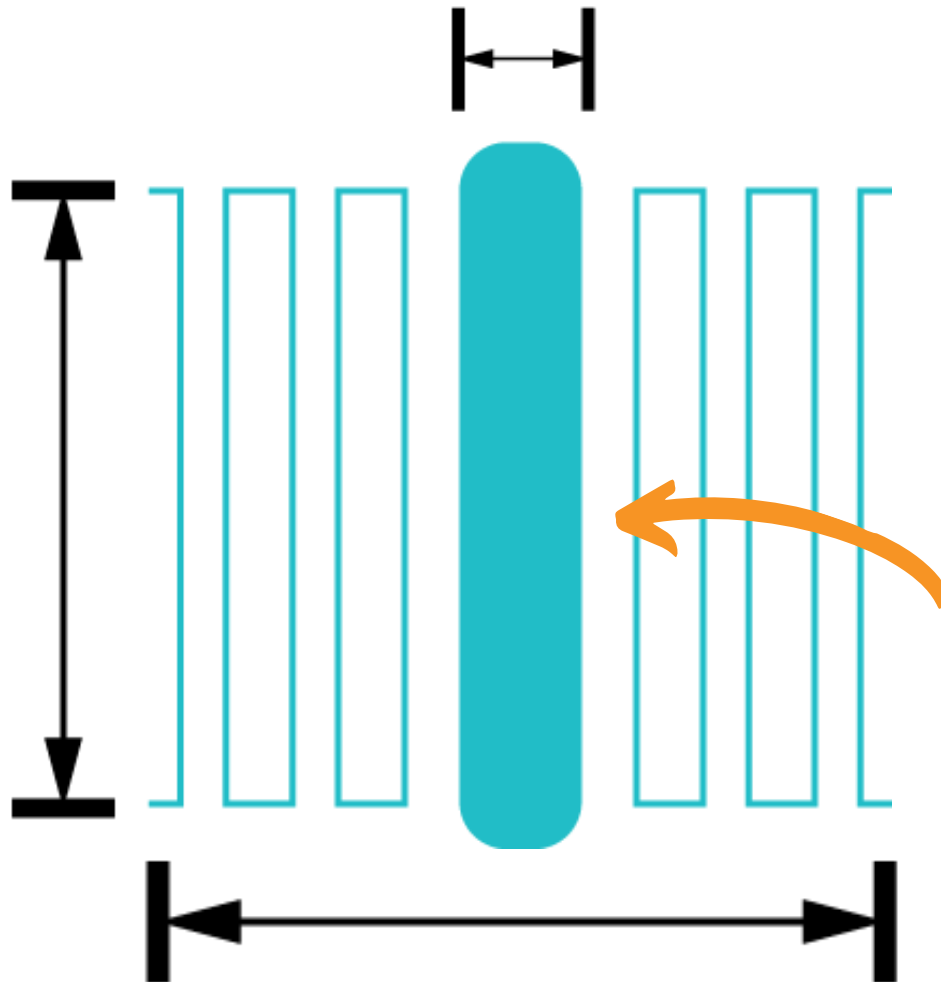
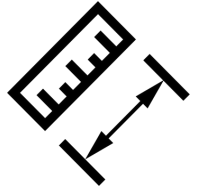
● **стан освітлення** Перевірити справність елементів освітлення - ліхтарів, підсвітки тощо

● **час на перехід**
Зазначити тривалість та інтервал увімкнення дозвільного сигналу

● **стан розмітки**
Перевірити видимість "зебри"

Пішохідні переходи

● розмітка

Виміряти рулеткою довжину та ширину "зебри"

● острівець безпеки

Виміряти рулеткою довжину та ширину острівця безпеки

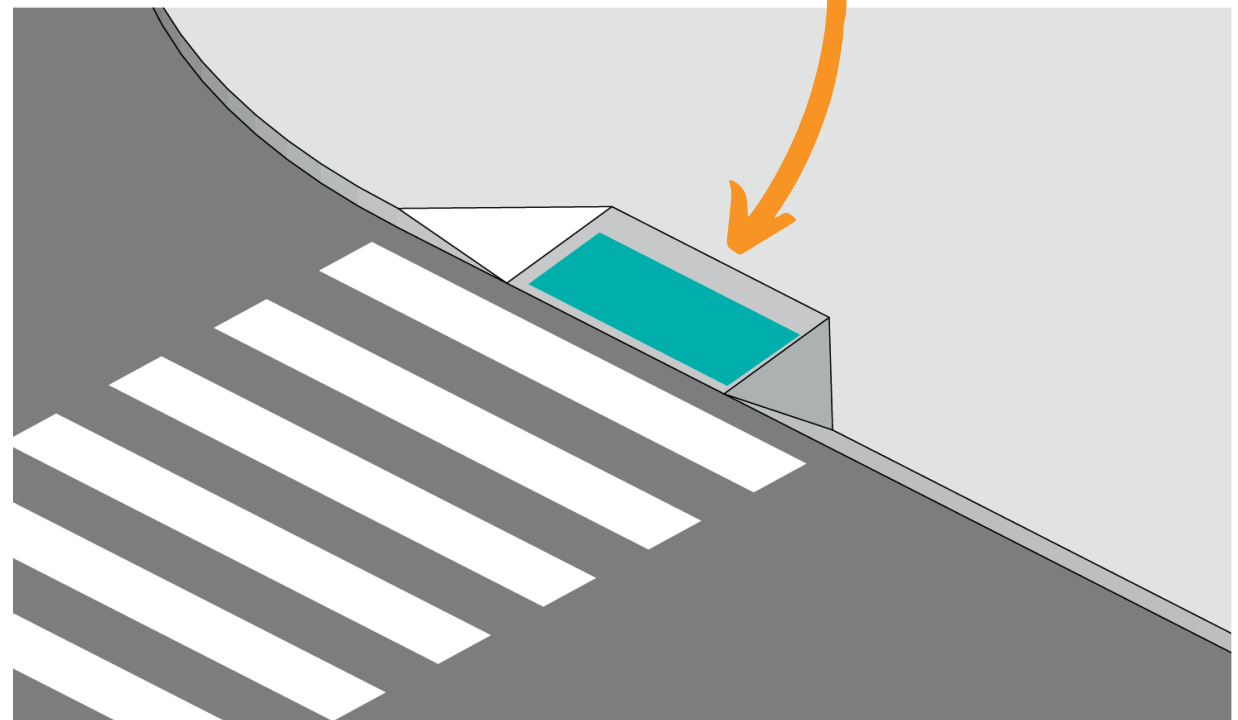
Пониження/з'їзди

● **тип покриття**

Зазначити тип покриття пониження (з'їзду) - асфальт, бетон, бруківка, ФЕМ тощо

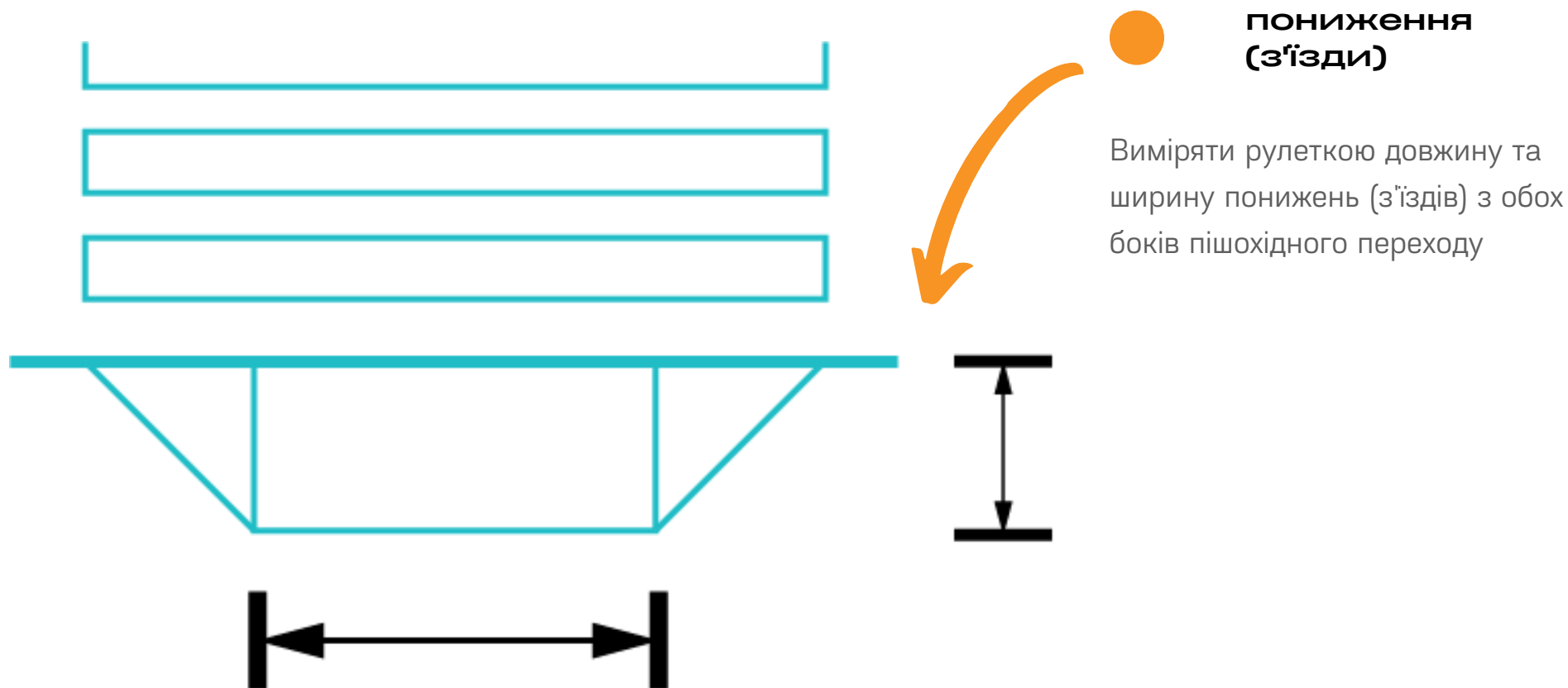
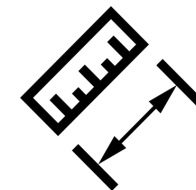
● **стан покриття**

Дати оцінку технічного стану покриття, звертаючи увагу на наявність вибоїн, калюж, тріщин, інших недоліків покриттів

Пониження/з'їзди

Пониження/з'їзди

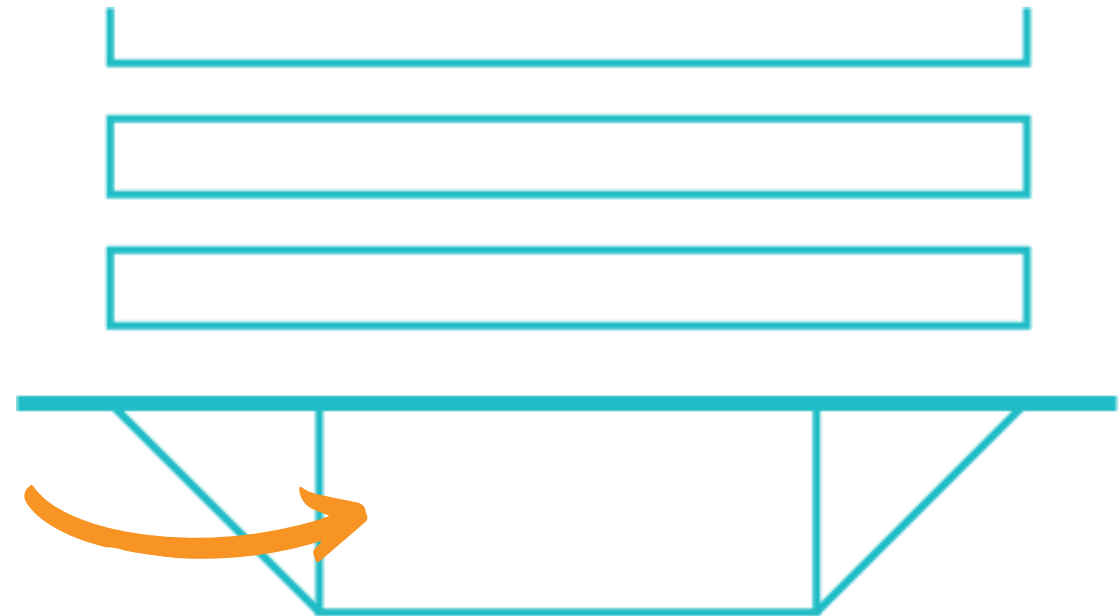
поперечний нахил

Поперечний нахил пониження (з'їзду) вимірюється кутоміром перпендикулярно до напрямку руху пішоходів двічі - у верхній та у нижній частині

поздовжній нахил

Поздовжній нахил пониження (з'їзду) вимірюється кутоміром паралельно до напрямку руху пішоходів двічі - у верхній та у нижній частині

Місця для паркування

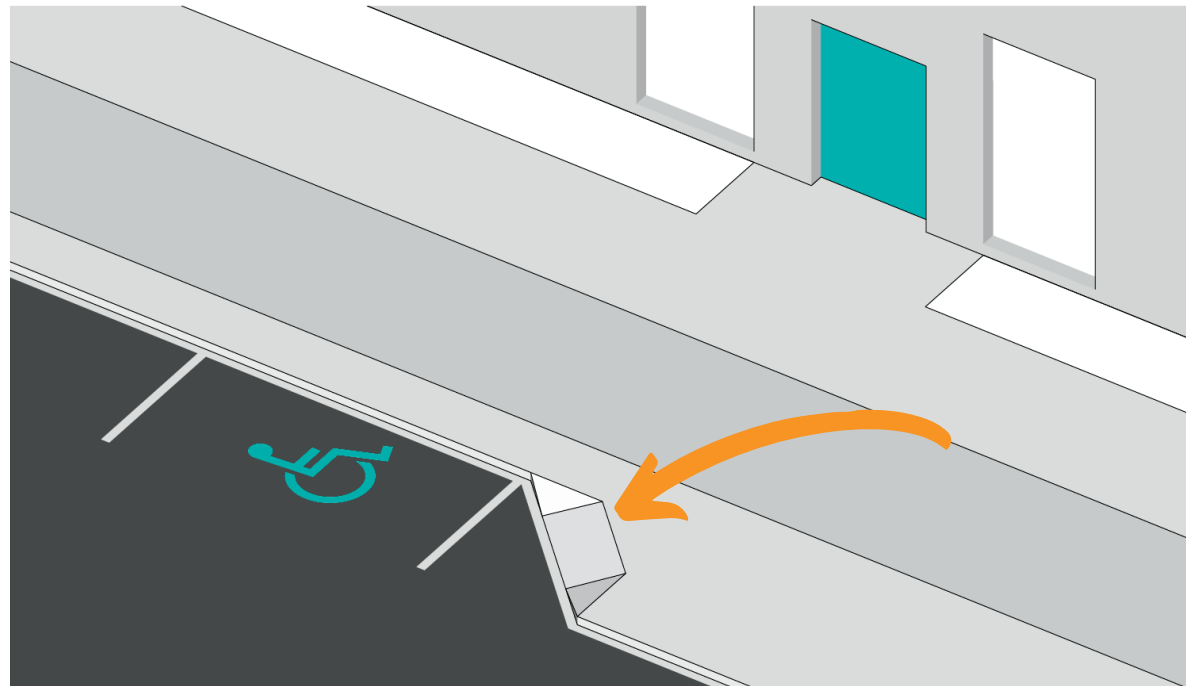
дорожні знаки

Перевірити наявність та видимість дорожнього знаку, що позначають інклюзивні паркомісця

розмітка фарбою

Перевірити наявність розмітки паркомісця фарбою

пониження (з'їзди)

Перевірити наявність понижень (з'їздів) на прилеглому до паркомісця тротуарі

засоби отримання інформації та орієнтування

Перевірити наявність вказівників і табличок у прилеглому просторі

Місця для паркування

- **загальна кількість паркомісць та кількість інклюзивних паркомісць**

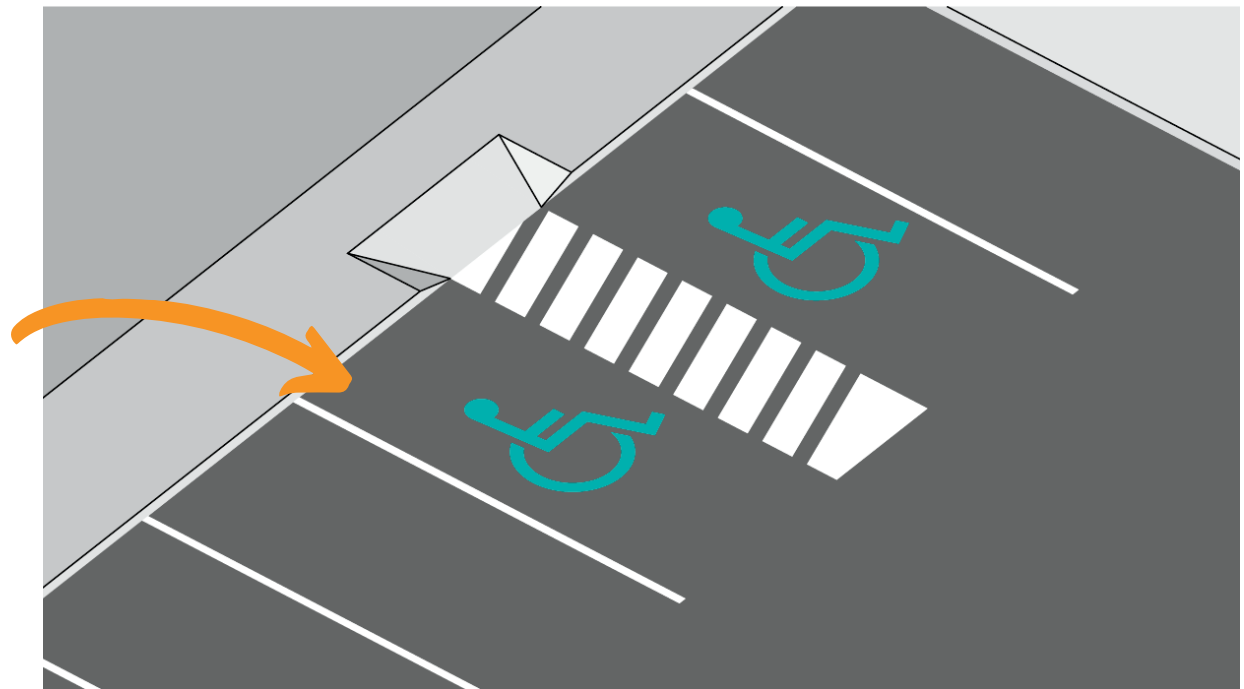
Підрахувати загальну кількість місць та кількість відведених місць для паркування людей з інвалідністю у просторі, біля будівлі або споруди

- **стан розмітки фарбою**

Перевірити видимість розмітки паркомісця фарбою

- **матеріал покриття**

Асфальт, бетон, ґрунт, ФЕМ, бруківка тощо

Місця для паркування

габарити паркомісця

Виміряти рулеткою довжину та ширину інклюзивних паркомісць

відстань до входу

Виміряти рулеткою відстань до входів у прилеглі будівлі або громадські простори

Ширина зони для паркування автомобіля особи з інвалідністю повинна бути не менше ніж 3,5 м

Вхід на територію

● **засоби отримання інформації та орієнтування**

Перевірити наявність вказівників і табличок з інформацією про об'єкт або простір та відповідні маршрути

● **перешкоди**

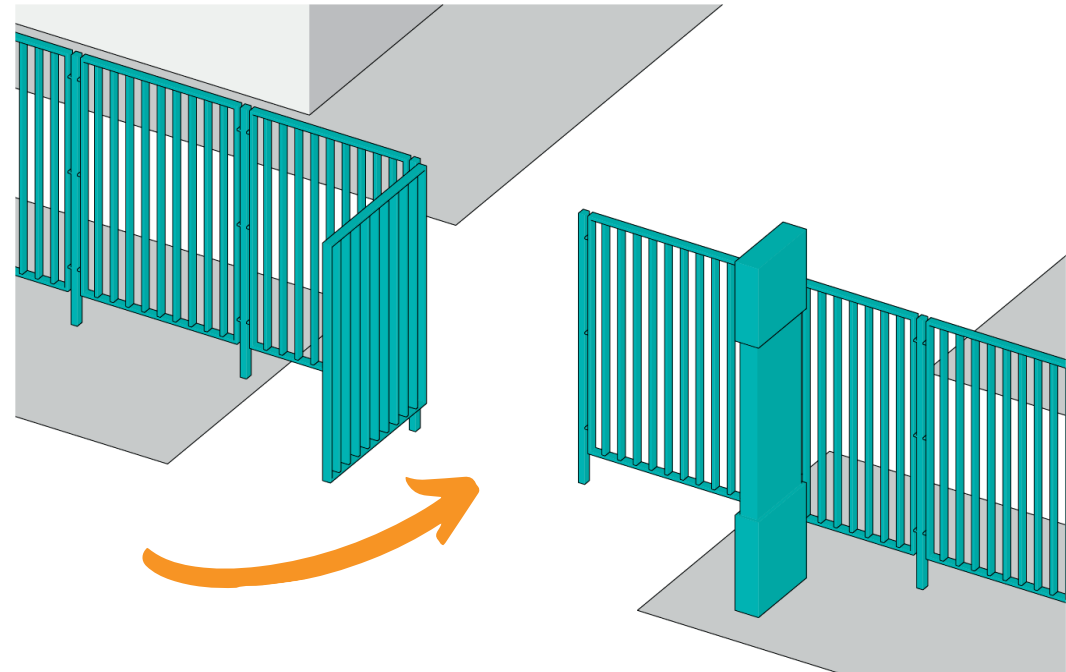
Перевірити наявність порогів та інших перепадів висот

● **зручний вхід**

Перевірити наявність вільного майданчика з обох боків проходу

● **хвіртка/ворота**

Перевірити наявність хвіртки або воріт при вході у простір

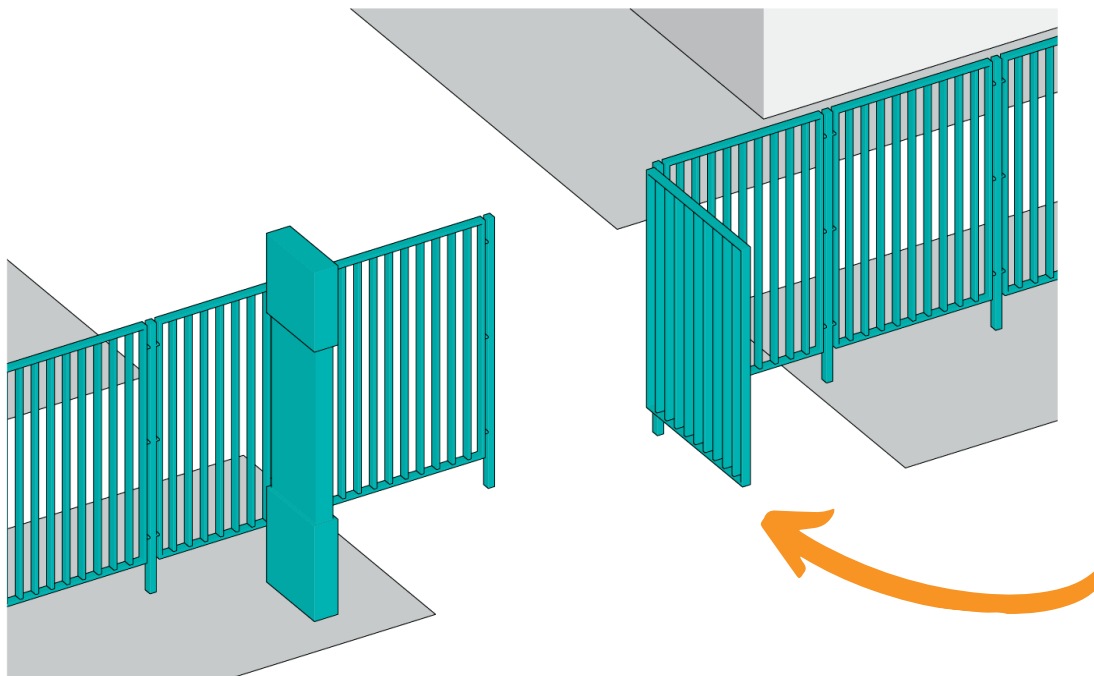

Вхід на територію

спосіб та складність відкривання хвіртки/воріт

Зазначити спосіб відкривання хвіртки або воріт (на себе, від себе, розсувні), вказати, наскільки значні фізичні зусилля для цього необхідні

стан хвіртки/воріт

Перевірити технічний стан та справність хвіртки або воріт

колір хвіртки/воріт

Зазначити колір хвіртки або воріт

Вхід на територію

перешкоди

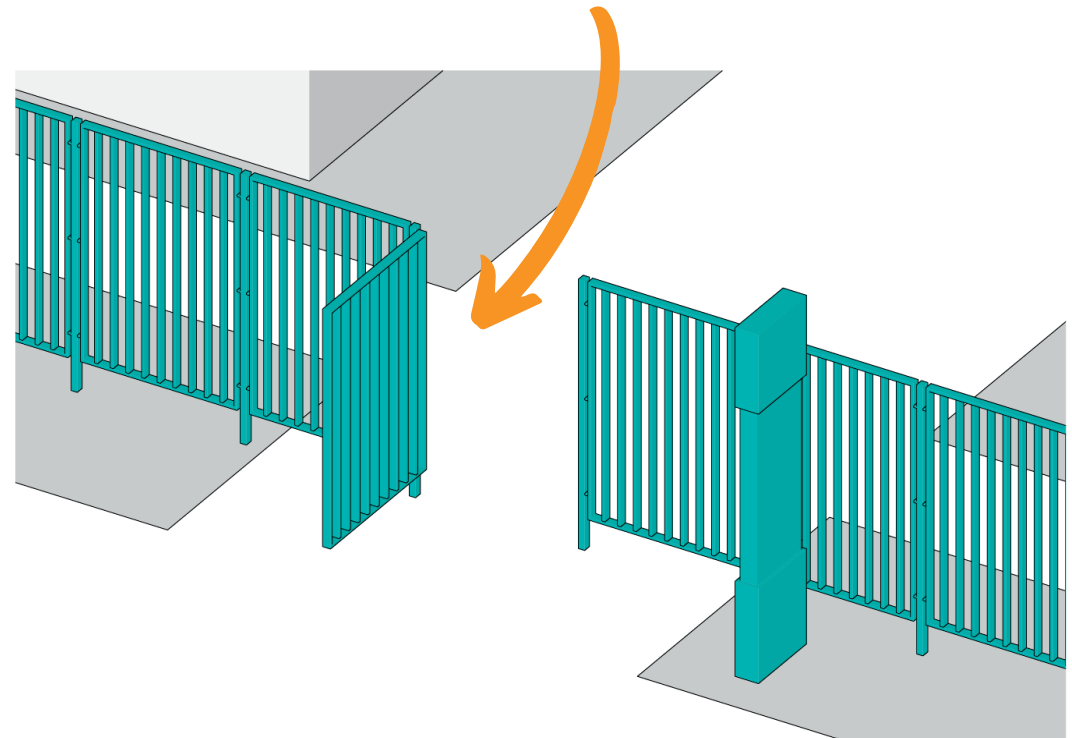
Виміряти рулеткою висоту наявних на пішохідному шляху до входу або у просторі при вході бордюрів, сходів, порогів, інших перепадів понад 2 см

ширина доступного проходу

Виміряти рулеткою ширину безперешкодного проходу через хвіртку або ворота

Обміри здійснювати у максимально відчиненому стані

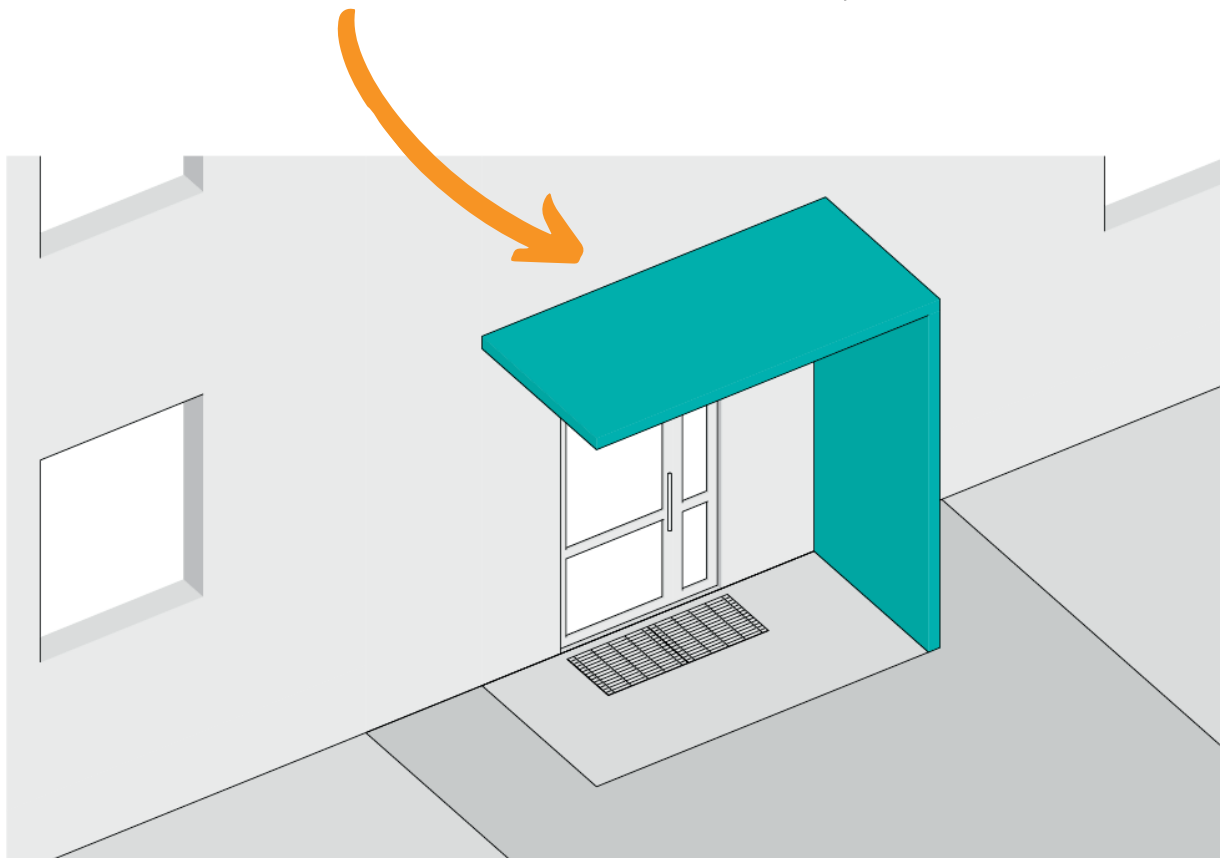

Укриття від негоди

укриття при вході

Перевірити наявність захисних конструкцій: навісу (над сходами, пандусом, вхідним майданчиком та/або ґанком) та перегородок

Укриття від негоди

● **призначення укриття**

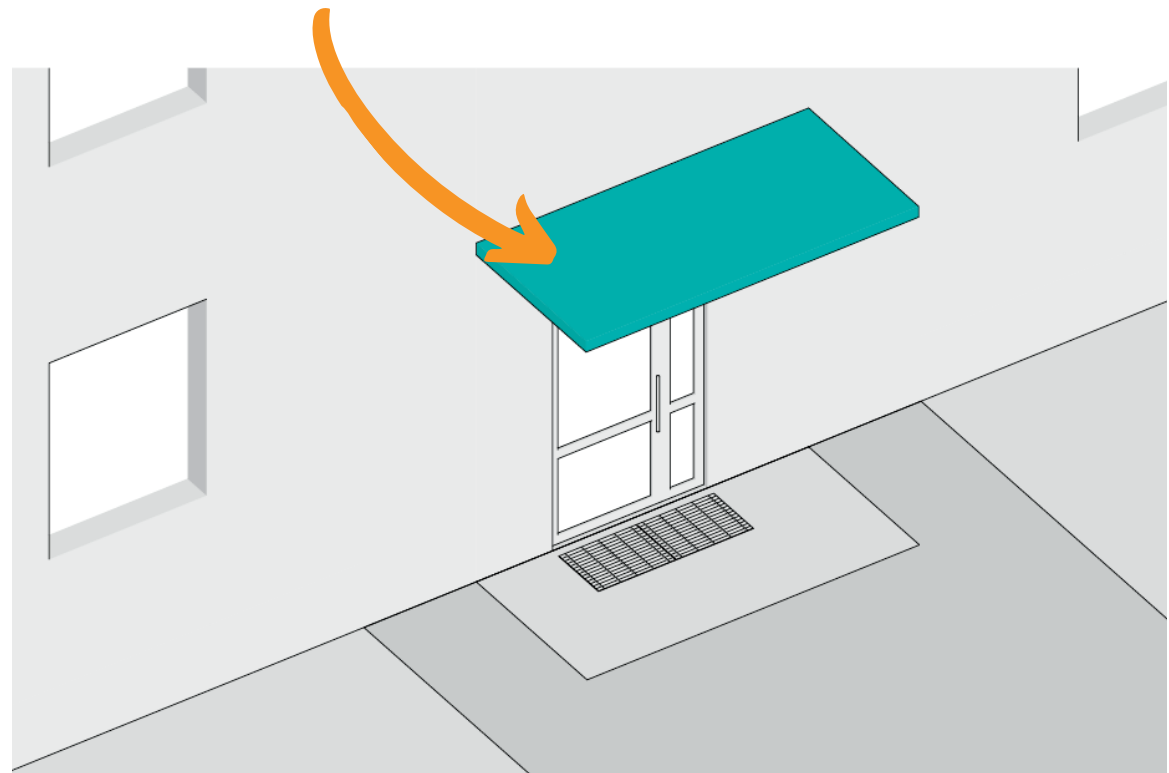
Вказати функцію захисних конструкцій – від опадів, від вітру й пилу, від шуму тощо

● **стан укриття**

Оцінити технічний стан укриття, занотовуючи наявні недоліки

● **матеріал виготовлення укриття**

Це може бути метал, бетон, дерево, скло, пластик тощо, а також комбінації цих матеріалів

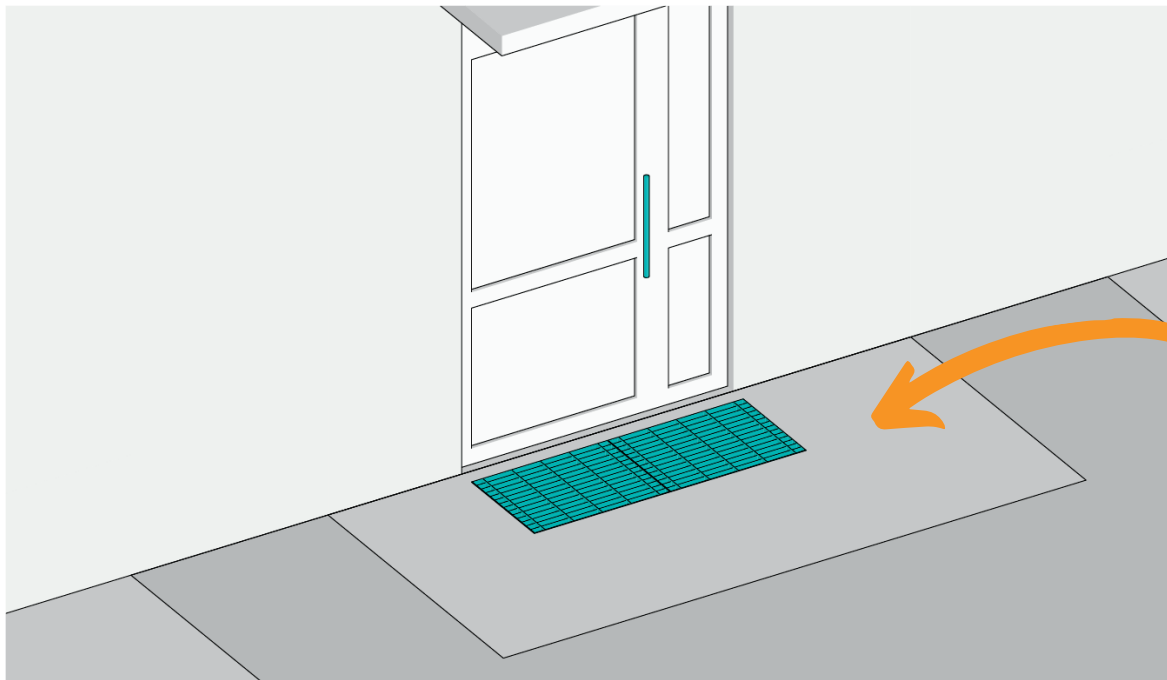

Вхід у будівлю

вільний майданчик перед входом

Перевірити наявність вільного від перешкод майданчика перед входними дверима будівлі або споруди

перешкоди при вході

Перевірити наявність порогів, інших перепадів висот у прорізі дверей

Вхід у будівлю

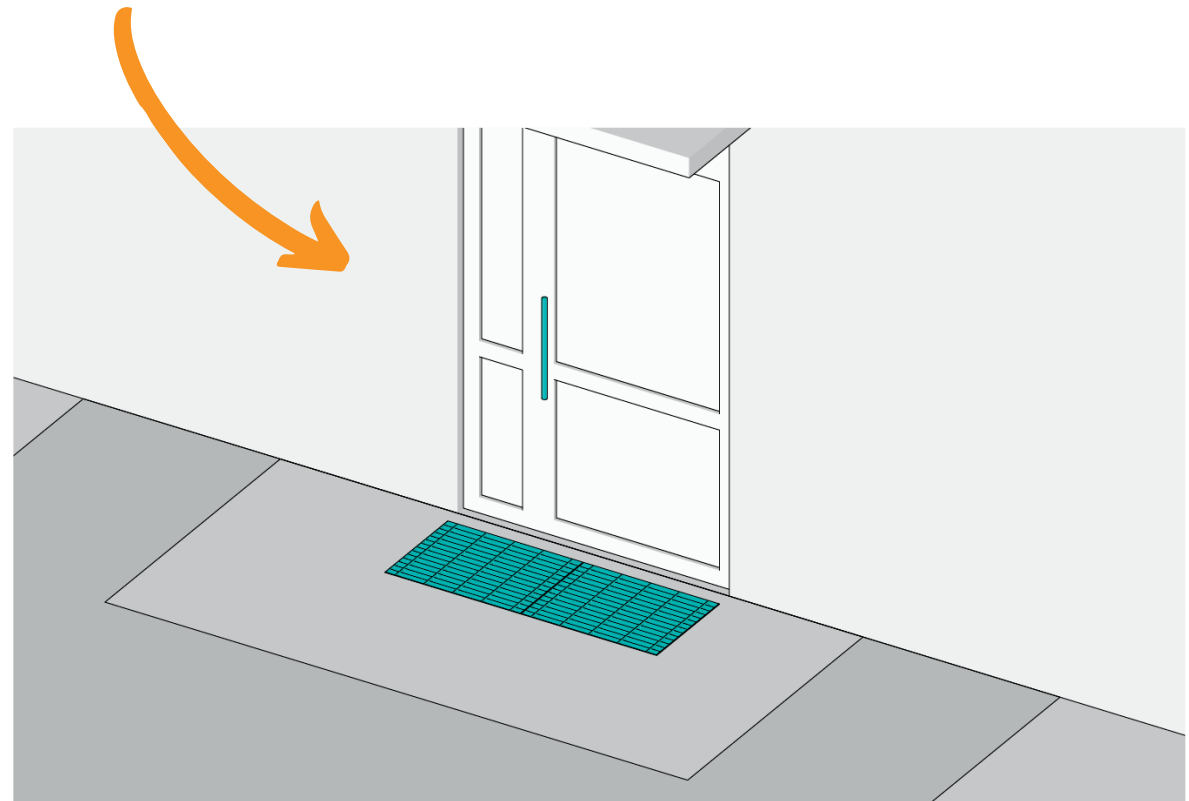
**інформаційна
табличка при вході**

Перевірити наявність засобів отримання інформації про будівлю або споруду

**маркування на
скляних дверях
або скляних
частинах дверей**

Перевірити наявність маркування (наліпок або інших позначок) на скляних полотнах та на скляних частинах дверей

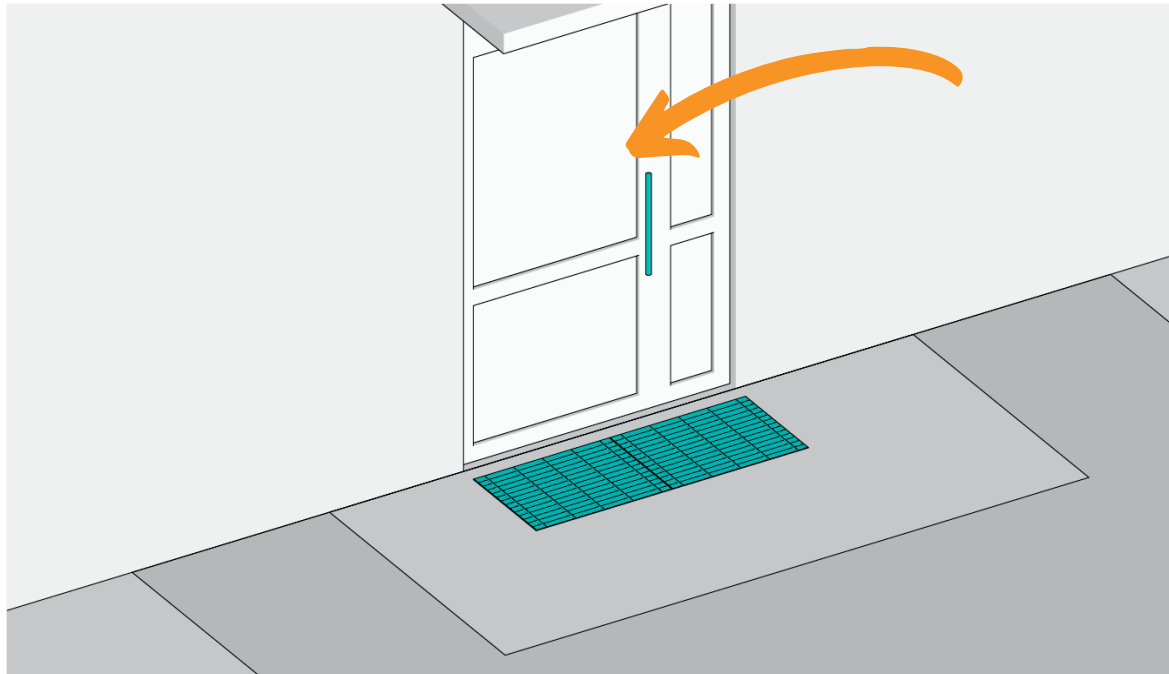

Вхід у будівлю

тип перешкод при вході до будівлі

Це можуть бути пороги, сходинки, решітки, килимки тощо, розміщені перед входом/виходом з будівлі або споруди або у дверному прорізі

тип дверей

Зазначити тип дверей - розпашні (звичайні), розсувні, розсувні автоматичні; одно- або двостворчасті

Вхід у будівлю

● **спосіб та складність відкривання дверей**

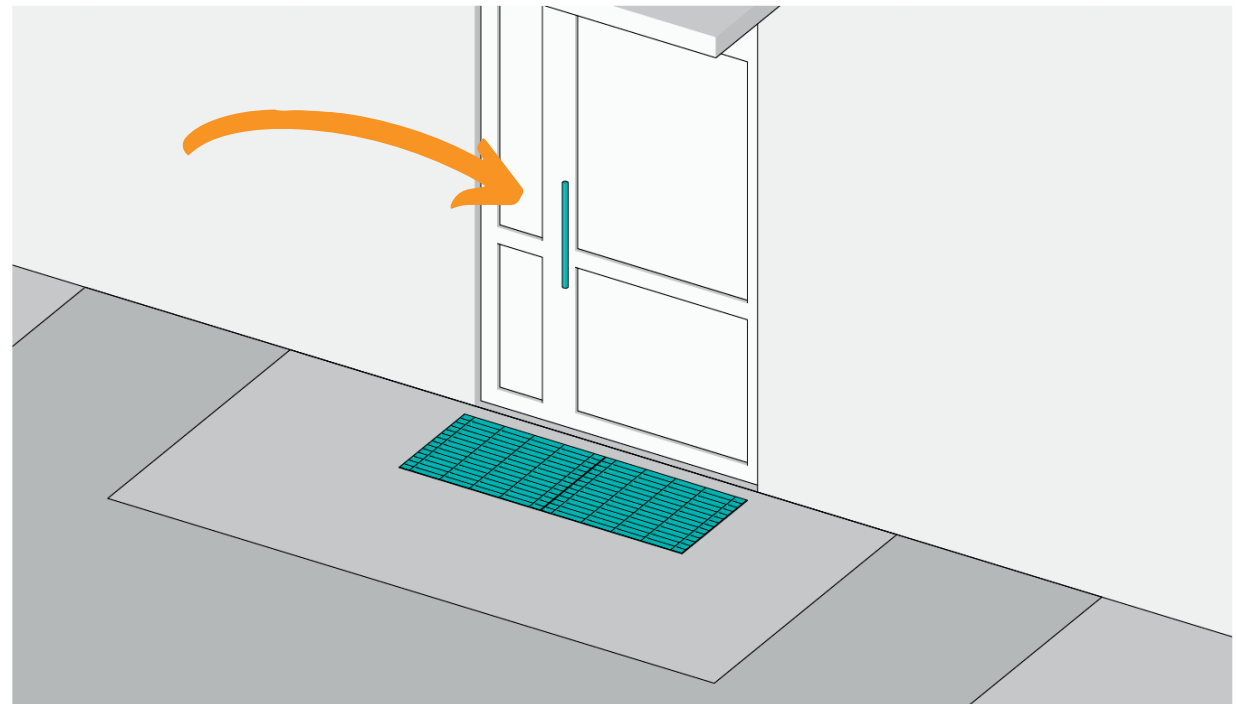
Зазначити спосіб відкривання дверей, їхніх створок (на себе, від себе, розсувні), вказати, наскільки значні фізичні зусилля для цього необхідні

● **колір дверей**

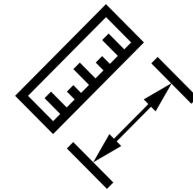
Зазначити колір дверного полотна

● **тип та колір дверної ручки**

Зазначити колір дверної ручки та її тип - нажимна (важель) Г-подібна; ручка-ноб (кулеподібна); стаціонарна (нерухома) П-подібна

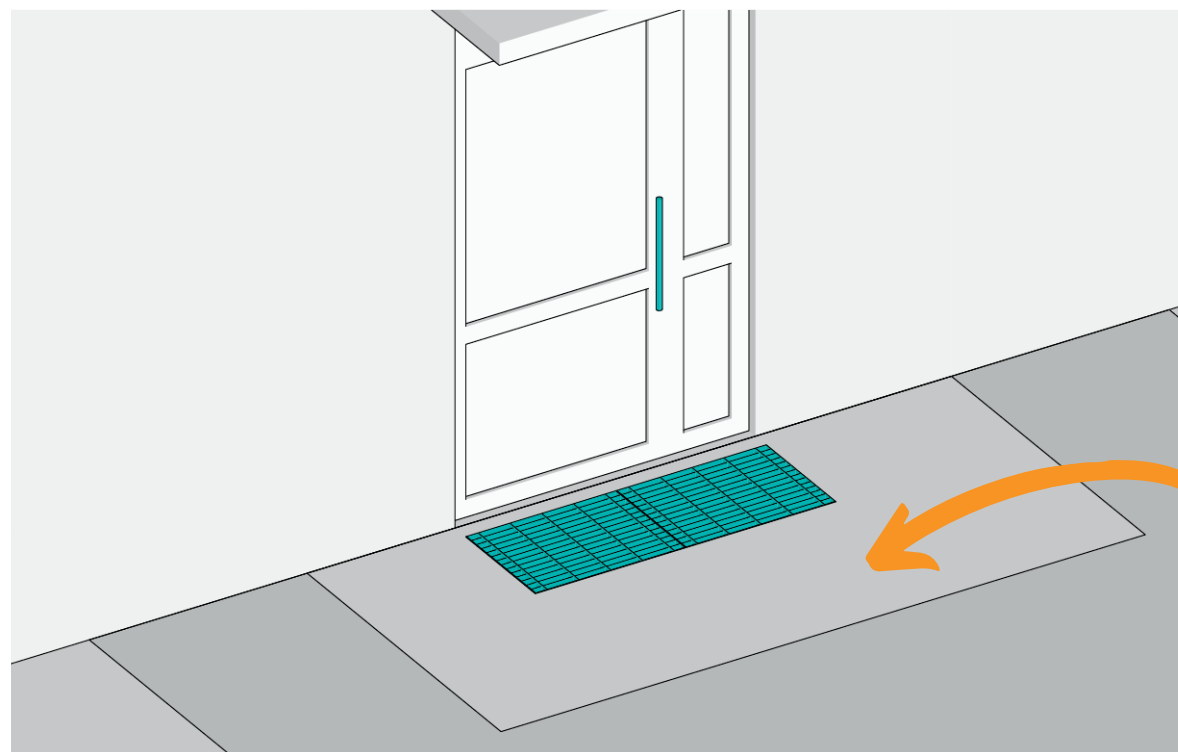

Вхід у будівлю

ширина проходу

Виміряти рулеткою ширину дверного перерізу при максимально відчиненому стані

висота проходу

Виміряти рулеткою висоту безперешкодного проходу через двері

вільний майданчик перед входом

Виміряти рулеткою ширину і довжину вільного простору перед дверима

Вхід у будівлю

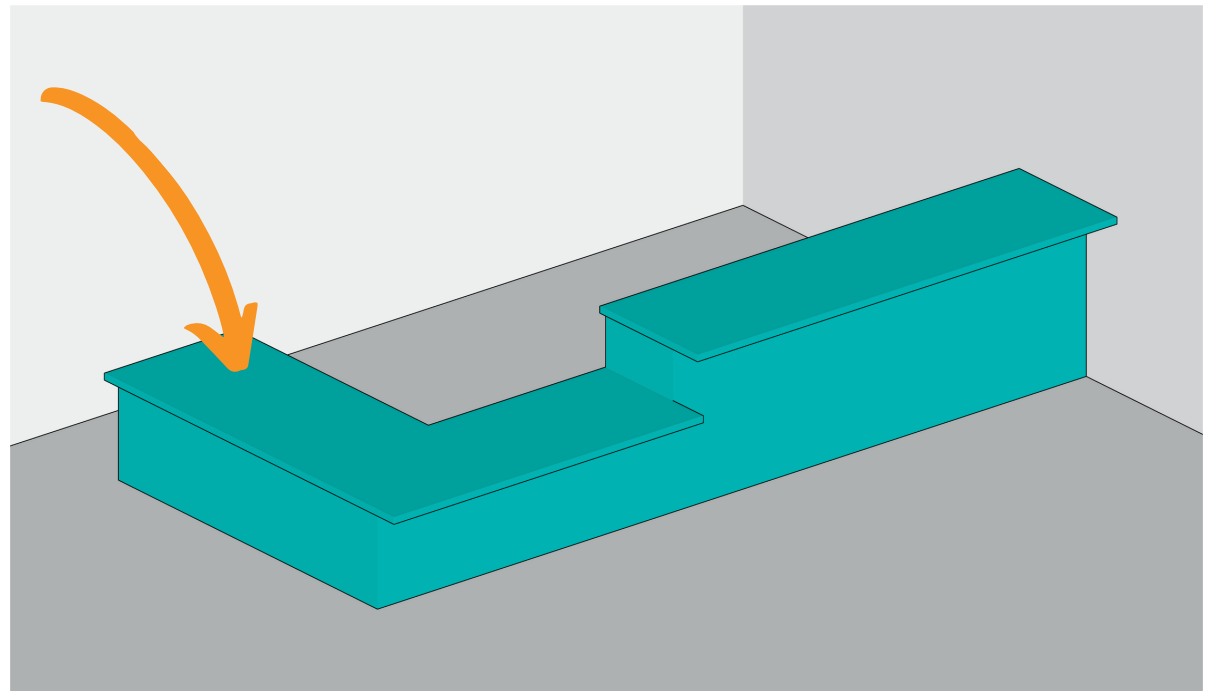
**стійка рецепції
або каса**

Перевірити наявність стійки рецепції, каси або іншого місця контакту з відвідувачами будівлі або споруди

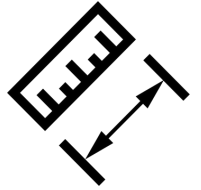
**вільний простір
перед стійкою/
касою**

Перевірити наявність вільного від перешкод простору перед стійкою або касою

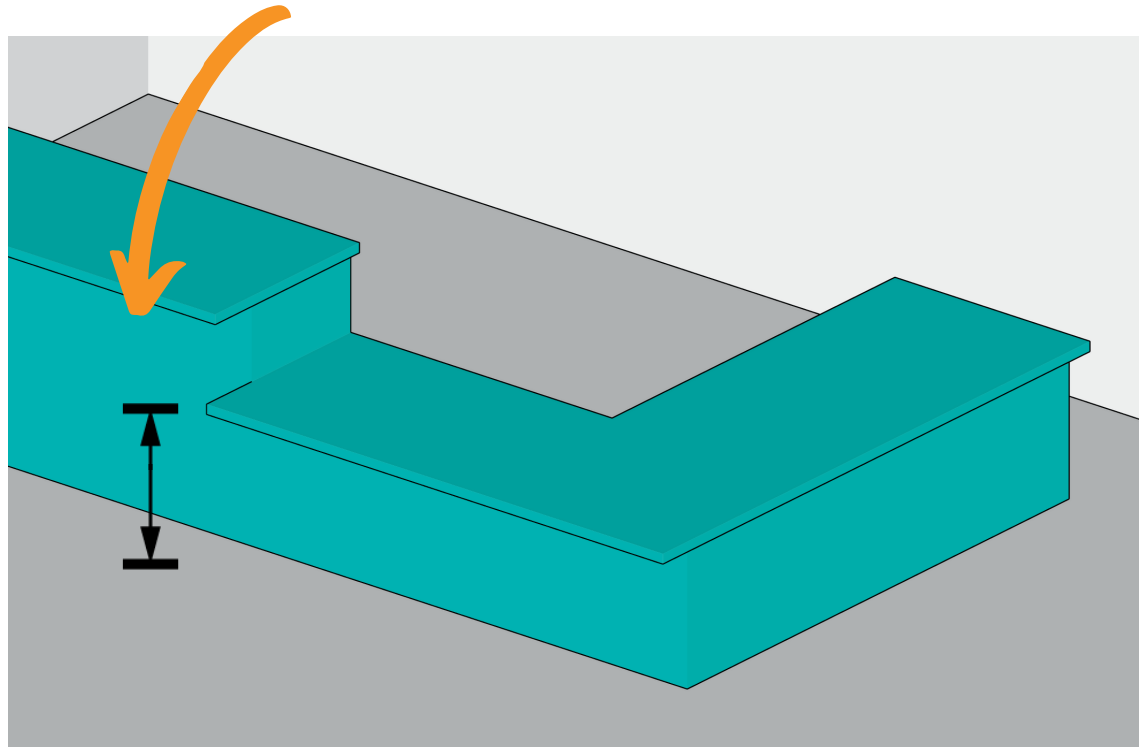

Вхід у будівлю

висота найнижчої секції рецепції або вікна каси

Виміряти рулеткою висоту найнижчої секції рецепції або вікна каси

вільний простір перед стійкою/касою

Виміряти рулеткою ширину і довжину вільного простору перед стійкою/касою

Для осіб з порушенням опорно-рухового апарату, які стоять, прилавок повинен бути заввишки 0,95-1,11 м, а для тих, що сидять, - 0,74-0,8 м

Простір всередині

килимові покриття

Перевірити наявність килимових покриттів у коридорах та шляхах руху відвідувачів будівлі/споруди та надійність їхнього закріплення

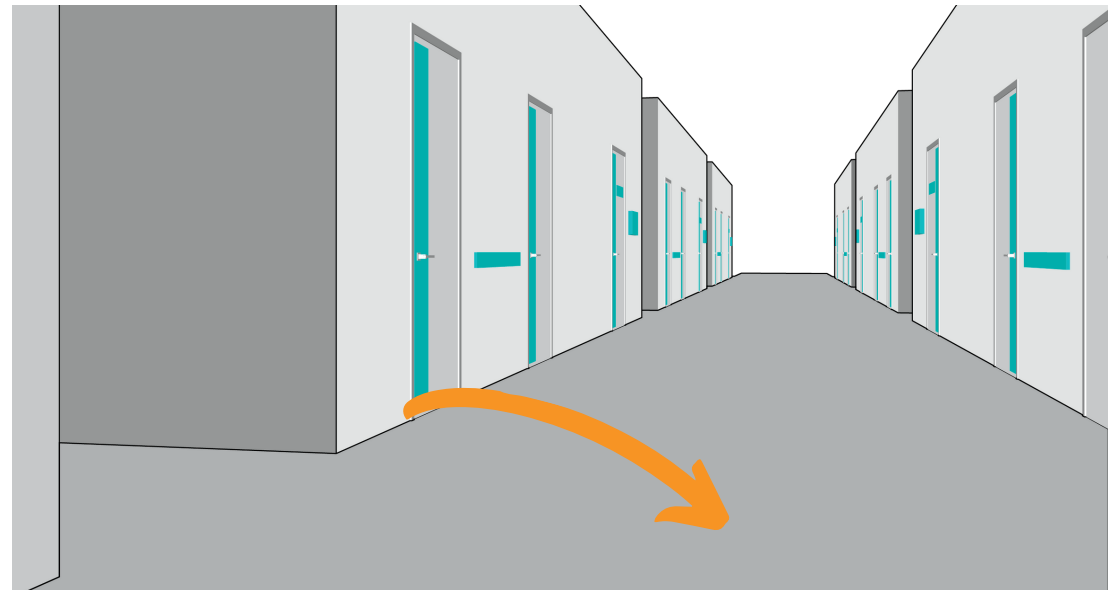
пандуси та сходові марші

Перевірити наявність сходів та пандусів на шляхах руху відвідувачів будівлі/споруди

тактильна навігація

Перевірити наявність тактильних смуг на шляхах руху до основних приміщень

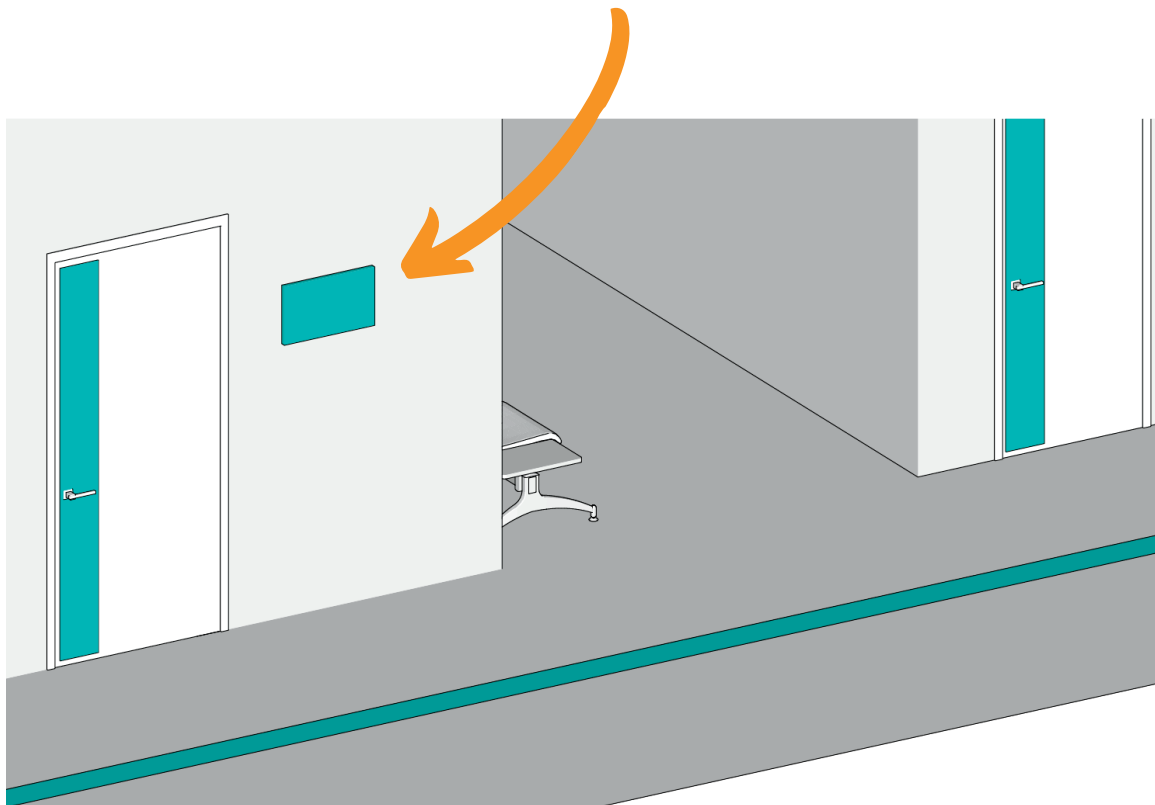
Килимові покриття на шляхах руху повинні бути щільно закріплені

Простір всередині

засоби отримання інформації про зони і приміщення

Зазначити наявність у будівлі або споруді вказівників напрямків руху до приміщень, інформаційних табличок, мнемосхеми, стендів, планів, аудіопокажчиків та аудіогідів тощо

місця для відпочинку

Перевірити наявність меблів та/або зон для відпочинку відвідувачів

прозорі оглядові панелі у полотнах дверей

Перевірити наявність скляних оглядових панелей у полотнах дверей

Простір всередині

- **тип засобів отримання інформації та орієнтування**

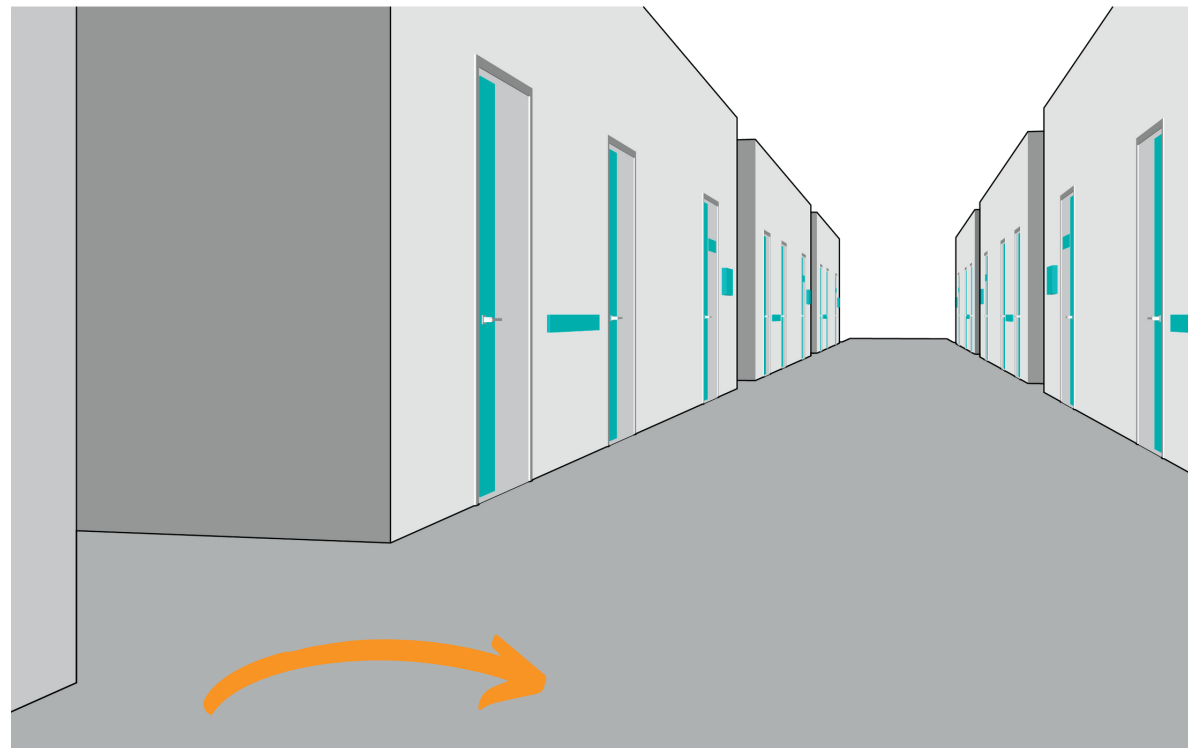
Це можуть бути мнемосхеми, вказівники, інформаційні таблички, стенди, плани, аудіопоказчики, аудіогіди тощо

- **матеріал та стан тактильної навігації**

Зазначити матеріал виготовлення, видимість та фактуру тактильних смуг

- **матеріал та колір покриття підлоги**

Це може бути плитка, паркет, ковролін, ламінат, лінолеум тощо

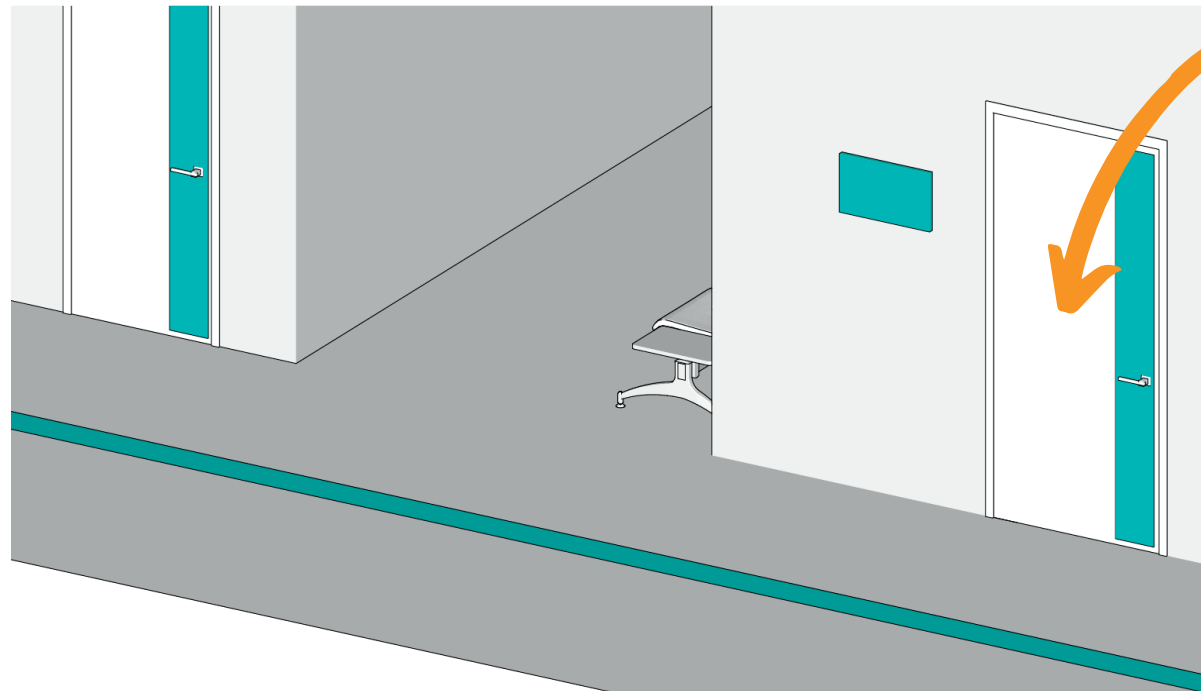

Простір всередині

спосіб та складність відкривання дверей

Зазначити спосіб відкривання дверей, їхніх створок (на себе, від себе, розсувні), вказати, наскільки значні фізичні зусилля для цього необхідні

колір дверей та фурнітури

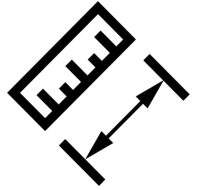
Зазначити колір дверного полотна та дверної ручки

колір пристроїв та обладнання

Зазначити колір пристроїв та обладнання, розташованих на пішохідних шляхах

Простір всередині

● ширина коридорів, проходів та дверей

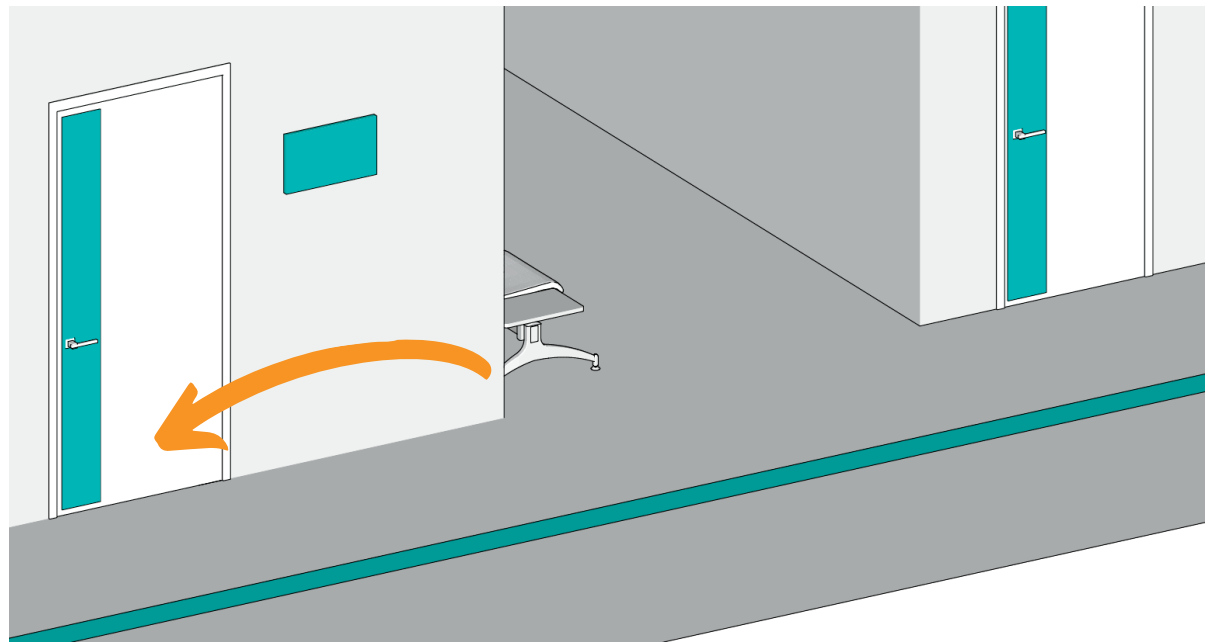
Виміряти ширину пішохідного шляху у найвужчих місцях, ширини дверних прорізів, проходів, підходів до меблів, обладнання та пристроїв

Вимірюється ширина пішохідного шляху, вільного від перешкод

● висота коридорів, проходів та дверей

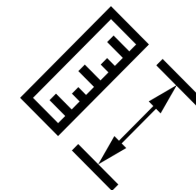
Висота шляху вимірюється від підлоги до нижньої точки перешкоди, що нависає зверху (світильники, полиці, інформаційні знаки, вивіски тощо)

Вимірюється висота пішохідного шляху, вільного від перешкод

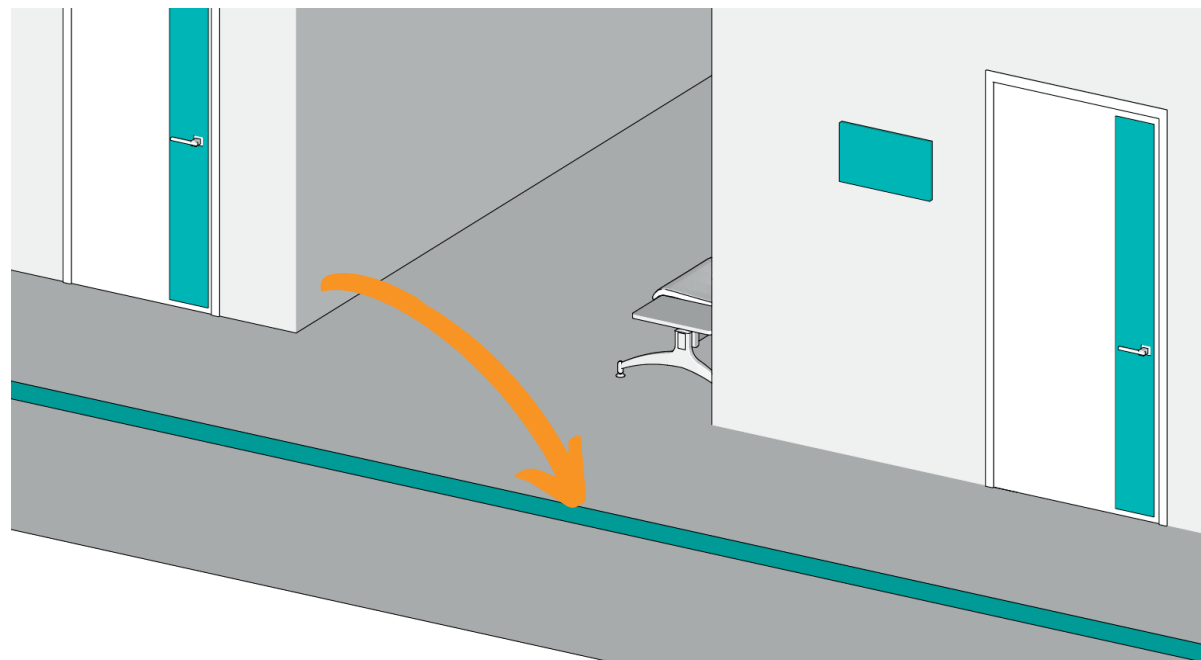
Висота проходів у просвіті по всій їх довжині і ширині повинна бути не менше ніж 2,1 м

Простір всередині

висота перешкод

Виміряти висоти перешкод на пішохідних шляхах всередині будівлі або споруди - сходинок та інших перепадів висот

висота сидінь

Виміряти висоту розміщення місць для сидіння - лав, стільців, пуфів тощо

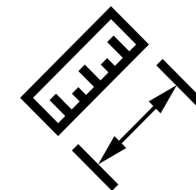
ширина тактильної навігації

Виміряти ширину тактильних смуг до основних приміщень

Підходи до різного обладнання та меблів повинні бути завширшки не менше ніж 0,9 м

Простір всередині

- висота розміщення засобів отримання інформації про зони і приміщення

Виміряти рулеткою висоту розміщення таблички, стенду, знаку тощо

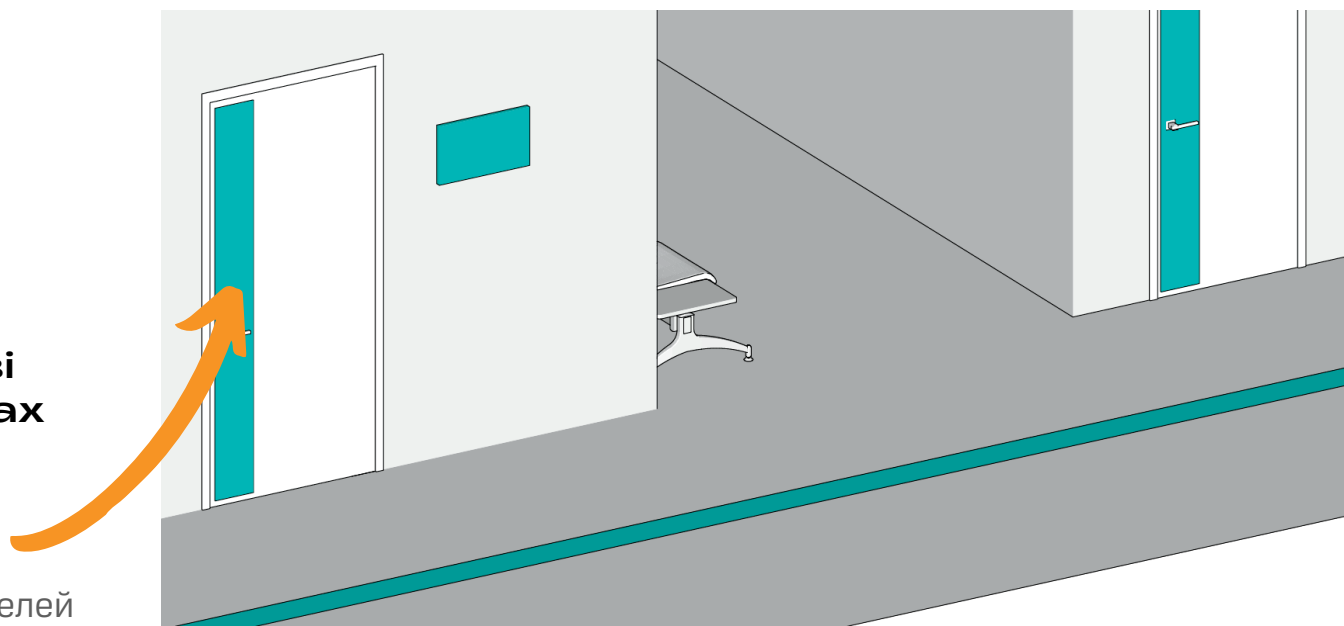
Виміри здійснюються від підлоги до середини напису, зображення, іншого вмісту засобу отримання інформації та орієнтування

- площа носія інформації

Виміряти рулеткою ширину та довжину таблички, стенду, знаку тощо

- прозорі оглядові панелі у полотнах дверей

Виміряти рулеткою ширину та довжину прозорих оглядових панелей

В полотнах зовнішніх дверей слід передбачати оглядові панелі, заповнені прозорим і ударно міцним матеріалом (...)

Простір всередині

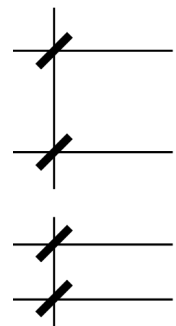
колір шрифту і тла

Зазначити колір написів, зображень та фону, на якому вони нанесені, використаних на вказівниках, стендах, табличках тощо

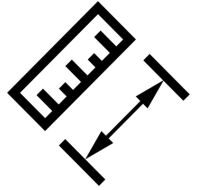
тип шрифту

Це може бути шрифт із засічками чи без, лише з великими або малими літерами, напис із використанням кількох різних шрифтів, курсив або з підкресленням

Візуальна інформація повинна розташовуватися на контрастному фоні з розмірами знаків, що відповідають відстані огляду

Простір всередині

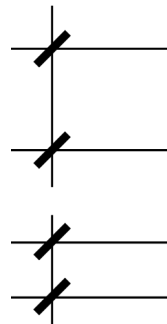

- літери та цифри у написах

Виміряти рулеткою розміри літер та цифр на вказівниках, стендах, табличках тощо

- інтервали між літерами і цифрами

Виміряти рулеткою проміжки між літерами та цифрами у написах на вказівниках, стендах, табличках тощо

Вбиральня

● інклюзивна вбиральня/кабіна

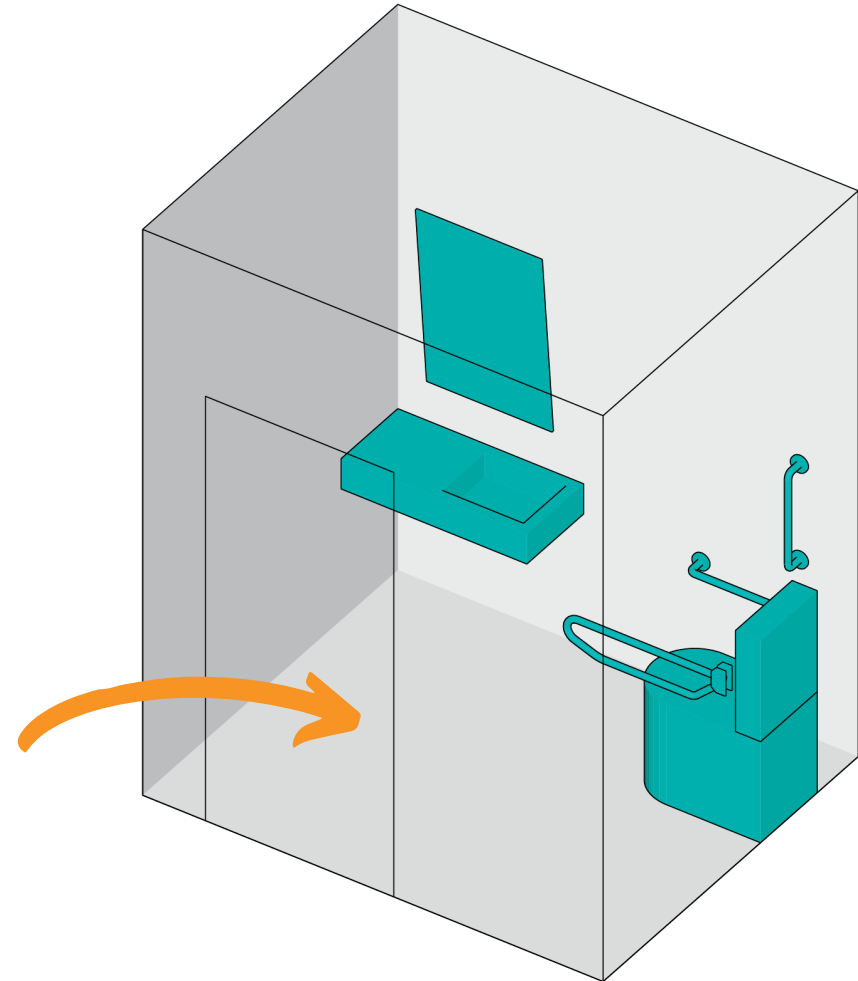
Перевірити наявність у просторі/будівлі/споруді інклюзивної вбиральні/кабіни для відвідувачів

● вказівники до вбиральні та інформаційні таблички

Перевірити наявність та видимість вказівників та позначок інклюзивної вбиральні

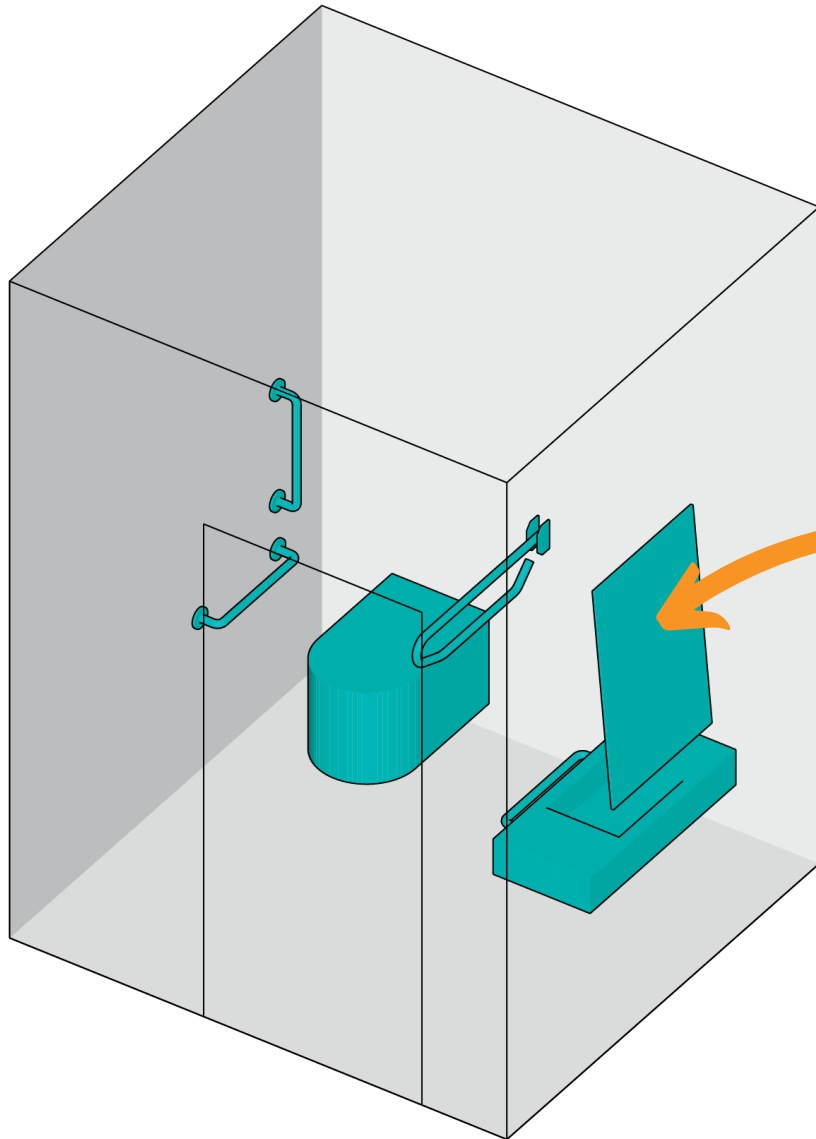
● вільний простір всередині

Перевірити наявність вільного простору всередині інклюзивної вбиральні/кабіни

Вбиральня

поручні

Перевірити наявність в інклюзивній вбиральні поручнів

дзеркало

Перевірити наявність дзеркала

СТОЛИК ДЛЯ СПОВИВАННЯ

Перевірити наявність столика для сповивання немовлят

Вбиральня

● місце розташування дзеркала

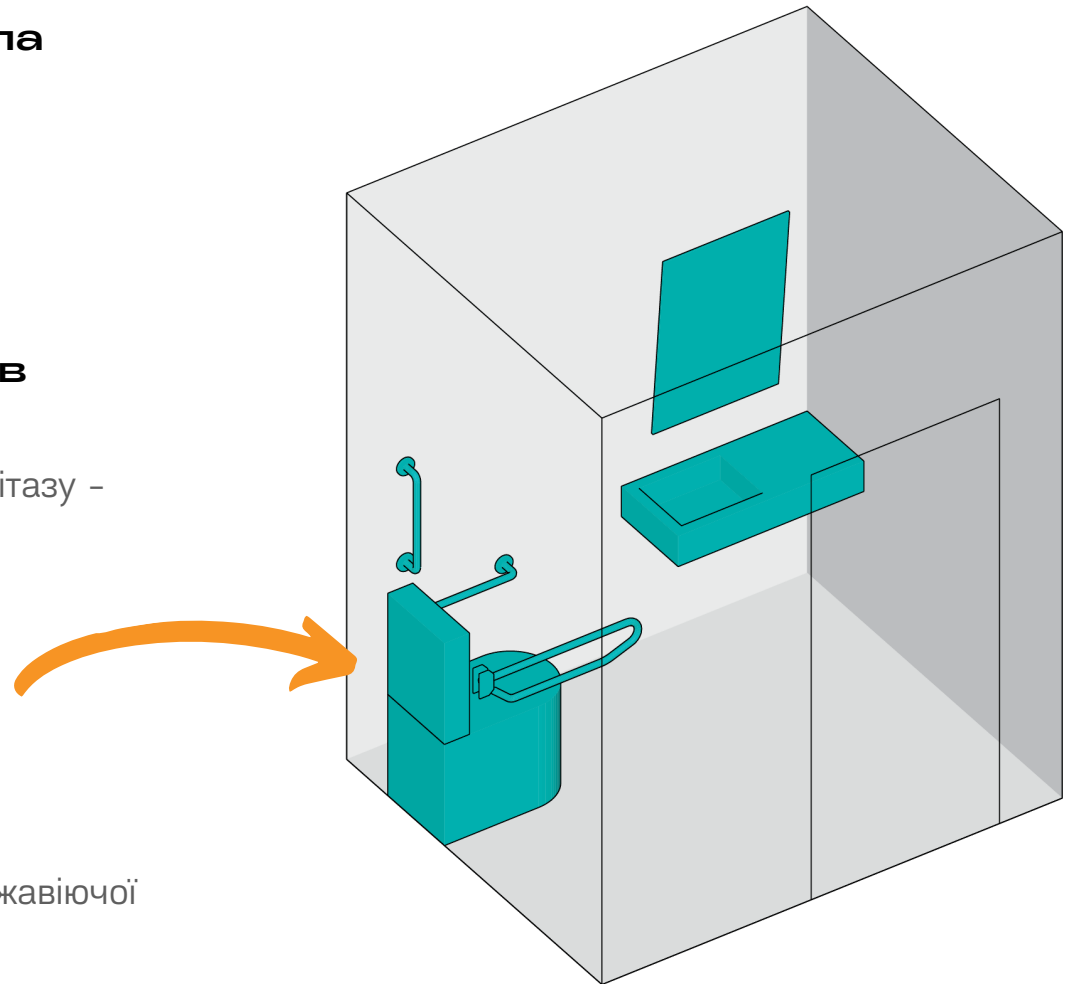
Зазначити місце розташування дзеркала відносно раковини

● місце розташування поручнів

Зазначити місце розташування поручнів відносно унітазу - на стіні, на підлозі, на окремій опорі чи опорах

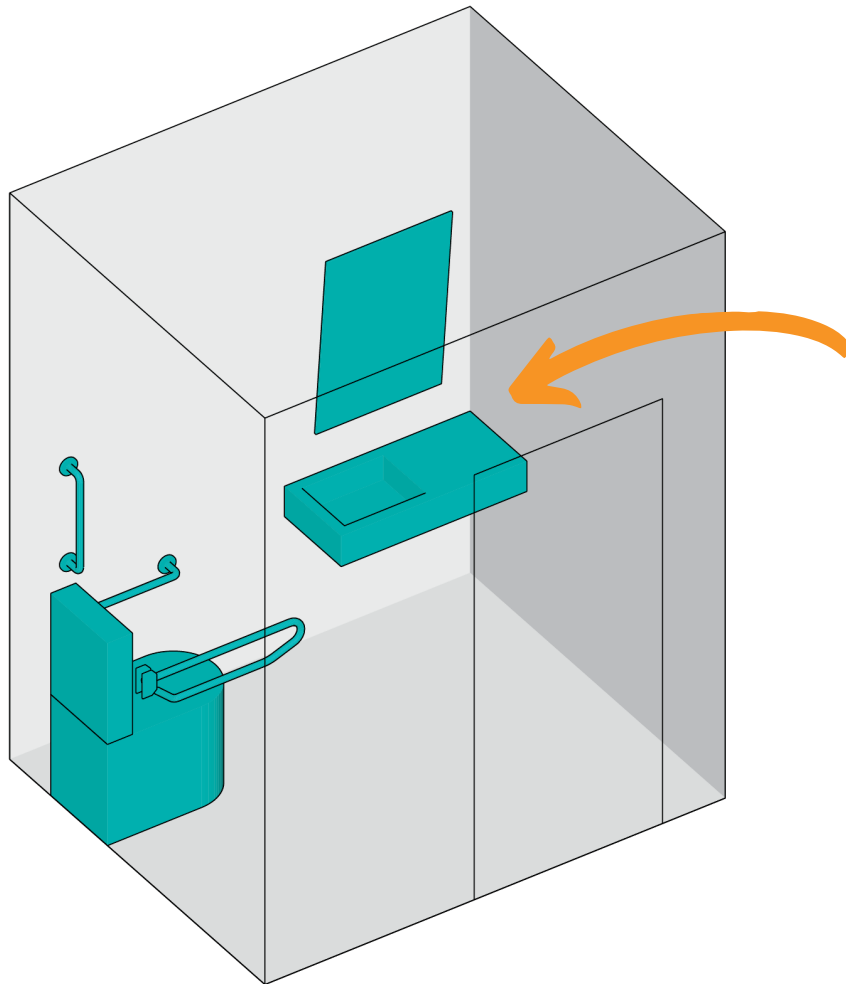
● легкість догляду за поверхнями та прибирання

Зручними для прибирання є поверхні з кахлю, нержавіючої сталі, фаянсу, скла, інші непористих матеріалів

Вбиральня

тип крану

Зазначити тип водопровідного крану -
вентильний, важільний, сенсорний

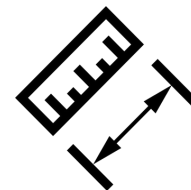
колір обладнання, підлоги та стін

Зазначити кольори сантехнічного обладнання та
прилеглих покриттів - плитки, штукатурки, фарби тощо

стан освітлення

Дати оцінку освітленості приміщення
інклюзивної вбиральні/кабіни

Вбиральня

● **інклюзивна
вбиральня/кабіна**

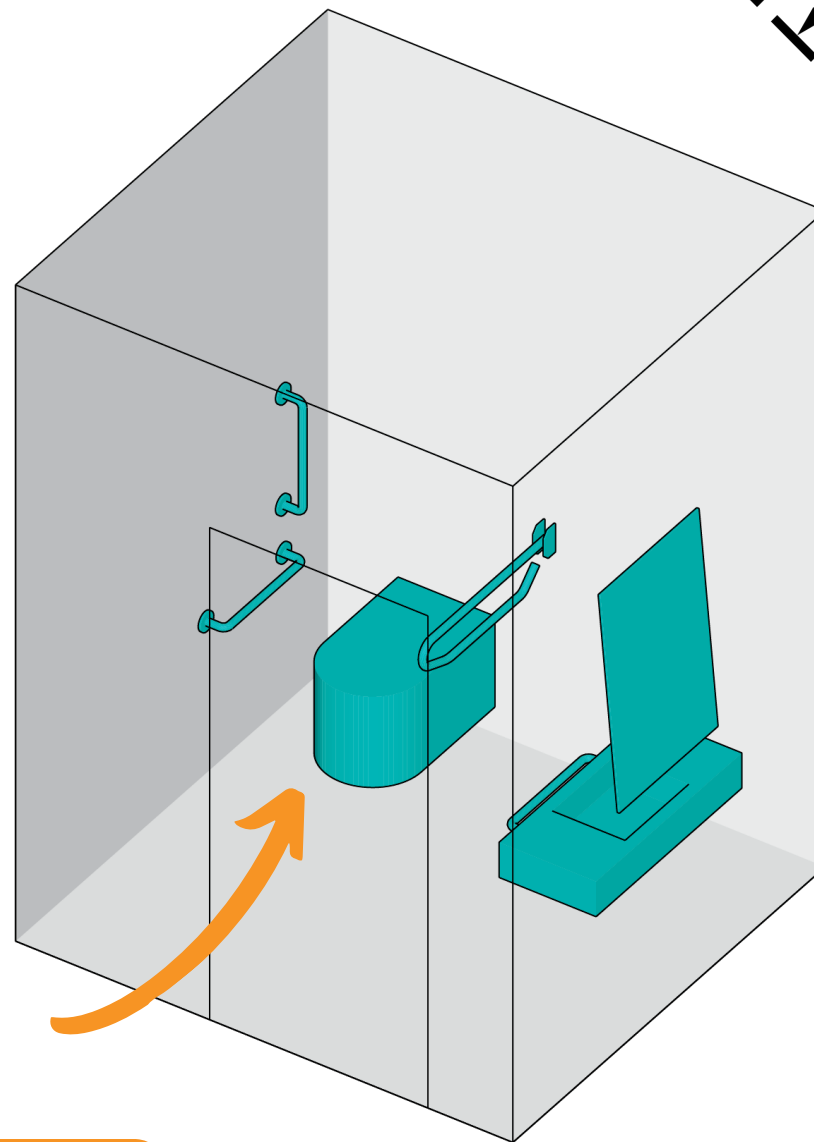
Виміряти рулеткою ширину, довжину та висоту вільного простору всередині

● **ширина входних
дверей**

Виміряти рулеткою ширину дверного прорізу

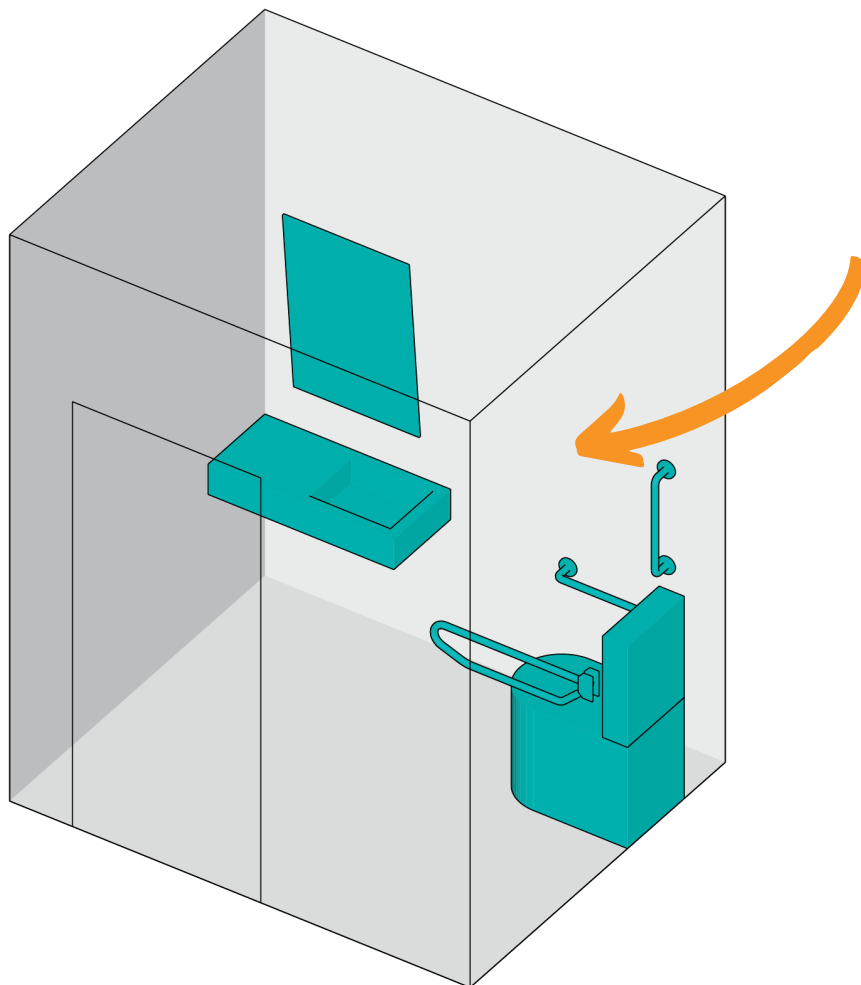
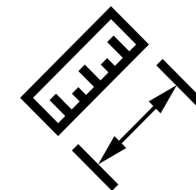
● **висота сидіння унітазу**

Виміряти рулеткою висоту сидіння унітазу

Універсальна кабіна туалету загального користування повинна мати розміри в плані не менше ніж, м: ширина - 1,65, глибина - 1,8

Вбиральня

- **висота розміщення раковини**

Висота раковини вимірюється від підлоги до верхнього переднього краю

- **висота розміщення туалетного паперу**

Висота розміщення туалетного паперу вимірюється від підлоги до центру диспенсера/рулона

- **висота розміщення рушників/сушарки**

Висота розміщення сушарки вимірюється від підлоги до сопла з теплим повітрям

Раковина умивальника кріпиться так, щоб знизу був простір 0,7 м, а верхня її площина була на висоті 0,8-0,85 м від підлоги

Ліфт

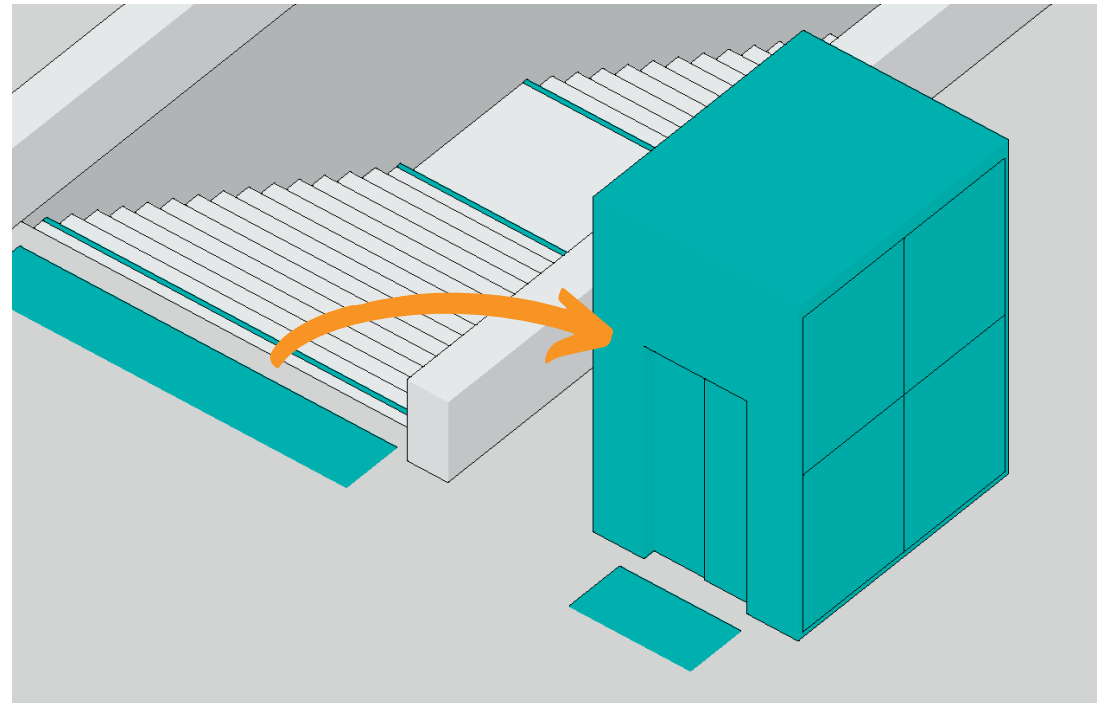
**світлова та звукова
сигналізація біля
дверей**

Перевірити наявність світлової та звукової інформативної сигналізації біля дверей, що показує місце перебування кабіни, напрямок її руху

**голосовий
інформатор/
звуковий
сигналізатор**

Перевірити наявність голосового та звукового супроводу роботи ліфта, якості наявних сповіщень

**тактильність
кнопок**

За рахунок шрифту Брайля або об'ємних цифр

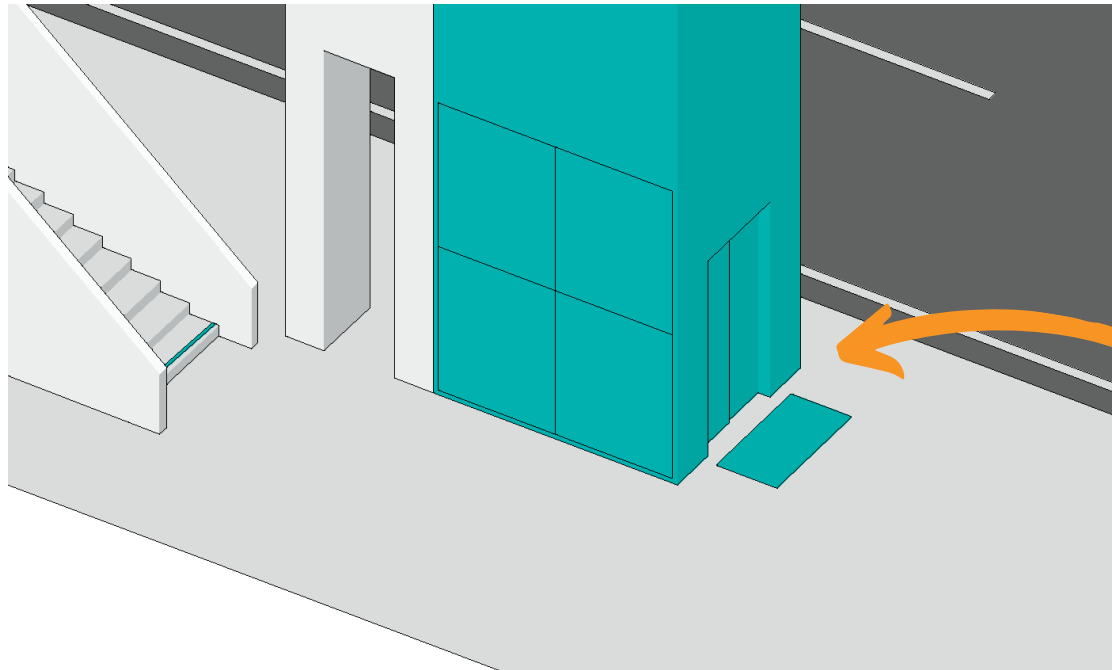
Кнопки ліфтів мають бути облаштовані тактильними позначками, які дублюють текстову інформацію

Ліфт

кабіна

Виміряти рулеткою ширину, довжину та висоту ліфтової кабіни

висота розміщення панелі управління

Висота розміщення панелі управління вимірюється від підлоги до найвище розташованої кнопки та/або кнопки виклику диспетчера

ширина дверей

Виміряти рулеткою ширину дверного прорізу відчинених дверей ліфта

Кабіна ліфта повинна мати внутрішні розміри не менше ніж, м: ширина - 1,1; глибина - 1,4

Корисні посилання

● Постанова Кабінету Міністрів України № 537 "Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю"

● ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд"

● Дослідження доступності міських просторів

Про авторський колектив

- Ця Настанова складена командою студії універсального дизайну ORFO
- Методологія, тексти: Володимир Висоцький
Ілюстрації: Полад Халілов
Верстка: Володимир Висоцький, Марія Кучеренко
- Авторський колектив висловлює подяку ГО "Безбар'єрність" в особі Алтуняна Андрія – за цінний користувальницький досвід і допомогу у кращому розумінні потреб цільової аудиторії Настанови

ORFO universal design
& inclusive spaces

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ

- Цей матеріал розповсюджується в рамках проєкту «Сприяння інклюзивності та доступності прихистків та житла для ВПО», який реалізується БФ «Єврейсько-українська соціальна ініціатива» за підтримки Європейського Союзу в Україні. Проєкт має на меті посилення експертизи та підтримку цілеспрямованих зусиль у сфері створення належних умов проживання у тимчасових прихистках для внутрішньо-переміщених осіб, ремонту та відбудови зруйнованого житла з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності.
- Дана публікація є складовою добірки довідкових посібників з питань архітектурної доступності та інклюзивного облаштування житла й об'єктів соціальної інфраструктури з урахуванням потреб дітей, людей старшого покоління, людей з інвалідністю, підлітків та молоді.
- Публікація відображає позицію БФ «Єврейсько-українська соціальна ініціатива» та не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

